

Verksamhetsberättelse 2021 för Östermalms stadsdelsnämnd

start.stockholm

Stockholms
stad

Handläggare
Carolina Bjurling &
Roger Mellroth
Telefon: 08-508 10 052

Till
Östermalms stadsdelsnämnd

Verksamhetsberättelse VB 2021 för Östermalms stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Nämnden godkänner verksamhetsberättelse och bokslut 2021, inklusive bilagor, och överlämnar den till kommunstyrelsen.
2. Nämnden godkänner att resultatenheternas nettoresultat inom förskola, parklek och äldreomsorg avsätts i resultatfond under eget kapital i balansräkningen.
3. Nämnden begär ombudgetering om 6,5 mnkr för klimatinvesteringar.
4. Förvaltningen ges i uppdrag att upprätta en handlingsplan för att åtgärda de brister som påtalas i bilaga 8, GDPR årsrapport 2021. Handlingsplanen ska anmälas i tertialrapport 1 och återrapporering sker i tertialrapport 2 och verksamhetsberättelsen för 2022.

Kerstin Andersson

Stadsdelsdirektör

Ärendet

Nämnderna ska årligen lämna en verksamhetsberättelse med bokslut. Nämndernas verksamhetsberättelse och bokslut utgör underlag till stadens årsredovisning och uppföljning av kommunfullmäktiges budget. Nämndens redovisning fokuserar på uppföljning av kommunfullmäktiges inriktningsmål och verksamhetsmål samt hur nämnden har bidragit till att uppfylla dessa.

Innehållsförteckning

Verksamhetsberättelse VB 2021 för Östermalms stadsdelsnämnd	1
Förslag till beslut	1
Sammanfattande analys	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	8
KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla	8
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort	8
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i	14
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige	22
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet	29
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande	43
KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	55
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv	55
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamhetens skiftande behov	57
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet	58
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring	60
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö	68
KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	73
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktig hållbara finanser	73
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna	74
Uppföljning av ekonomi	84
Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget	84

Resultatenheter	94
Investeringar	94
Ombudgeteringar	96
Medel för lokaländamål	96
Analys av balansräkning	96
Särskilda redovisningar	98
Agenda 2030	98
Konsekvenser av covid-19-pandemin	101
Bedömning av nämndens interna kontroll.....	107
Systematiskt kvalitetsarbete.....	107

Bilagor

Bilaga 1: Ekonomibilaga SDN10 VB

Bilaga 2: Uppföljning trygghetsinvestering

Bilaga 3: Slutrapport Klimatinvestering VB 2021

Bilaga 4: Uppföljning Klimatinvestering Humlegården

Bilaga 5: Kvalitetsrapport Östermalms kommunala förskolor 2021

Bilaga 6: Underlag till förskolerapport 2021

Bilaga 7: Uppföljning av intern kontroll

Bilaga 8: GDPR Årsrapport Östermalms stadsdelsnämnd 2021

Bilaga 9: Östermalm stadsdelsförvaltnings dokumentation av aktiva åtgärder 2021

Sammanfattande analys

Innehåll och disposition

I verksamhetsberättelsen redovisas hur och i vilken omfattning nämnden har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges tre inriktningsmål. Till inriktningsmålen har fullmäktige beslutat om tolv verksamhetsområdesmål. Bedömningen av måluppfyllelsen grundar sig på underliggande nämndmål med tillhörande förväntade resultat, indikatorer och aktiviteter.

Ett flertal indikatorer baseras på brukarundersökningar, bland annat inom socialpsykiatri för personer med funktionsnedsättning, vårdnadshavares upplevelse av förskola och dagverksamhet för äldre. Svansfrekvensen varierar betydligt i de olika undersökningarna. Socialstyrelsens brukarundersökning Vad tycker de äldre om äldreomsorgen? genomfördes inte 2021. Istället har resultat från biståndshandläggarnas individuppföljning använts för att mäta måluppfyllelsen inom vård- och omsorgsboende och hemtjänst. Underlaget omfattar dock för få svar för att säkert värdera och bedöma resultat. Måluppfyllelsen bedöms därför även utifrån resultaten i brukarundersökningarna 2020. Resultat kring invånarnas upplevelse av trygghet och stadsmiljö hämtas från stadens medborgarundersökning. Den riktades till 750 slumpmässigt utvalda östermalmsbor över 18 år. Svansfrekvensen var 46 procent, vilket motsvarar 347 personer.

Analys av måluppfyllelse, arbetsätt och goda exempel redovisas under respektive verksamhetsområdesmål. För indikatorer som inte uppfyllts helt lämnas en kommentar under respektive indikator. I det fall det finns resultat uppdelat på kön redovisas detta. Anledningen till att det inte finns ett utfall kan vara att antalet svarande har varit för få eller att resultaten inte presenterats uppdelat på kön.

Nedan följer en sammanfattande redogörelse av måluppfyllelsen och analys av det ekonomiska utfallet för 2021.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Inriktningsmålet uppfylls, då fyra av fem verksamhetsmål uppfylls helt och ett uppfylls delvis.

Målet I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskunskaper är kort uppfylls helt. Andelen vuxna och barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd är fortsatt låg. Arbetsmarknaden har stärkts under året vilket speglas i att antalet hushåll som uppstår ekonomiskt bistånd har minskat. Arbetet har under året inriktats på att lindra effekterna av pandemin. Långtidsarbetslösheten har ökat vilket ökar risken för att fler behöver ekonomiskt stöd under längre tid. Projektet Förstärkt bostadsvägledning, där äldre och hushåll med minderåriga barn som riskerar hemlöshet varit prioriterade målgrupper, har genomförts under året. Det har bidragit till att förbättra förutsättningarna att kunna erbjuda ett effektivt stöd i rätt tid.

Målet Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i bedöms vara uppfyllt. Såväl polisens trygghetsmätning som medborgarundersökningen visar att tryggheten ökat jämfört med föregående mätningar. Stärkt trygghets- och säkerhetsarbete har varit ett förvaltningsgemensamt fokusområde. Arbetet kring samverkansöverenskommelsen med polisen och

utbildningsförvaltningen har tydliggjorts gällande såväl arbetssätt som mål och syfte. Nämndens satsning på en temporär platssamverkan på Strandvägen under våren och sommaren, där förvaltningen tillsammans med polis, trafikkontor, näringsidkare och boende samarbetade för bästa resultat, gav snabbt avsedda effekter. Ett flertal satsningar och åtgärder för att öka trivselen och tryggheten i parker och grönområden har genomförts, bland annat i Ekhagen, på Gärdeshöjden och i Humlegården. Nämnden har under året avsatt extra medel för parkdrift som bland annat använts till upprustning av gräsytor, parkbänkar och parkvägar samt utsmyckning i parkerna i samband med högtider.

Målet I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige bedöms vara delvis uppfyllt. Under året har nämndens förskolor fortsatt påverkats av pandemin. Öppethållande och att omsorgsuppdraget utförs på ett så bra sätt som möjligt för barnen har prioriterats. Forskoleundersökningen visar, trots förutsättningarna, goda resultat även om de är något lägre än 2020. Årets stora kompetenssatsning på förskolläraernas och skolledarnas pedagogiska ledarskap har genomförts som planerat. Ett tydligt fokus på uppdrag och stadsdelsövergripande utveckling av likvärdighet och kvalitet har bidragit till en fortsatt trygg, rolig och lärorik utbildning för barnen i nämndens förskolor. Utöver detta har förskollärare och barnskötare särskilt strävat efter att upprätthålla en trygg vardag för barnen i en orolig omvärld samt att förmedlat hopp och framtidstro.

Målet I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet bedöms vara uppfyllt. Under året har Samverkan för barns och ungas välmående och skydd varit ett förvaltningsgemensamt fokusområde. Det tar sin utgångspunkt i den lokala överenskommelsen mellan förskola, skola och socialtjänst, inklusive prevention och fritid. Samverkansöverenskommelsen har reviderats för att tydliggöra parternas gemensamma åtaganden för att skapa de bästa förutsättningarna för barn och ungas utveckling. Arbetet med skolsociala team har inletts och två skolsocionomer har anställts. Även arbetet med att utveckla ett familjecentrerat arbetssätt, med familjecentral som en komponent, har fortgått. Arbetet sker i samverkan mellan socialtjänst, öppna förskolan och verksamheter inom Region Stockholm. Sedan hösten finns förvaltningens familjebehandlare tillgängliga på en kombinerad barnavårdscentral och barnmorskemottagning i stadsdelen.

Målet I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande uppfylls. Bedömningen är att de äldre fått en god vård, omsorg och omvårdnad. Huvudfokus har varit att säkerställa en god bemanning, tillgång till nödvändigt material, att riktlinjer för minskad smittspridning följs samt ett nära och tillgängligt ledarskap. Det uppsökande och förebyggande arbetet har förstärkts. Äldreomsorgen har under året kunnat återuppta mycket av det utvecklingsarbete som tidvis nedprioriterats under pandemin. Inom ramen för fokusområdet Utveckling av framtidens äldreomsorg har arbetet med att utveckla en äldrevänlig stad och verksamheter som förenklar och berikar livet för stadsdelens seniorer samlats och strukturerats i ett treårigt förvaltningsövergripande projekt. Projektet inkluderar nämndens särskilda budgetuppdrag kring digitalisering och välfärdsteknik, och genomförs i samverkan med Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning.

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Inriktningsmålet uppfylls då samtliga fem verksamhetsområdesmål bedöms vara uppfyllda.

Verksamhetsområdesmålet *Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv* uppfylls helt. Samverkan med det lokala näringslivet har vidareutvecklats under året, främst genom platssamverkan kring Stureplan och Östermalmstorg. Uppföljningen visar att berörda näringsidkare upplever att dialogen är god, att de uppskattar att de fått kontaktpersoner och gehör inom relevanta sakområden.

Verksamhetsmålet *Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov* uppfylls helt. Arbetet med att bevaka nämndens behov av verksamheter i stadsutvecklingen inom stadsdelsområdet har fortsatt under året. Stadsutvecklingen i Norra Djurgårdsstaden har varit i fortsatt fokus.

Verksamhetsmålet *Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet* uppfylls helt. Nämndens verksamheter har genomfört resor och transporter på ett så hållbart sätt som möjligt. Fordon och arbetsmaskiner i nämndens verksamheter har också drivits på ett miljövänligt sätt.

Verksamhetsmålet *Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring* uppfylls helt. Nämnden strävar efter att invånare i alla åldrar ska erbjudas ett varierat utbud av kultur- och fritidsaktiviteter som är tillgängliga för alla. Detta sker dels genom att erbjuda kulturaktiviteter inom ramen för nämndens egna verksamheter, dels genom stöd till ideella föreningar som kompletterar nämndens utbud. I bedömningen av måluppfyllelsen läggs särskild vikt vid de insatser som gjorts för att tillgängliggöra kultur- och fritidsaktiviteter trots pågående pandemi. Nämnden har under året fortsatt satsningen på lek, bland annat genom att påbörja arbetet med en ny tempark.

Verksamhetsmålet *Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö* uppfylls helt. Nämnden har under året beviljats klimatinvesteringsmedel för fortsatt arbete med energieffektiviserande åtgärder. Energiförbrukningen har minskat jämfört med föregående år. Nämnden har även fortsatt arbetet med att anpassa parker och grönområden till nya klimatförutsättningar. Nämnden beviljades klimatinvesteringsmedel för anläggning av ett skyfallsmagasin i Humlegården. Det planerade anläggningsarbetet har dock inte kunde inledas under 2021. Nämnden ansöker därför om ombudgetering av klimatmedlen till 2022. Slutrapportering och uppföljning av nämndens klimatinvesteringsprojekt redovisas i bilaga 3 och 4 till verksamhetsberättelsen.

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Inriktningsmålet uppfylls. Bedömningen av måluppfyllelsen görs med utgångspunkt i verksamhetsmässigt och ekonomiskt utfall.

Målet *Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser* bedöms vara uppfyllt, då nämnden redovisar överskott och har uppvisat god prognossäkerhet under året.

Nämndens resultat för driftsbudgeten uppgår till ett överskott om 35,5 mnkr. Med hänsyn till resultatenheternas resultat uppgår överskottet till 31,4 mnkr. Nettokostnaderna har ökat med 71,2 mnkr sedan 2020, medan budgeten mellan åren ökat med 50,6 mnkr. Nämnden redovisar

överskott inom äldreomsorg, socialtjänst exklusive ekonomiskt bistånd, nämnd- och förvaltningsadministration samt förskola och parklek. Inom stadsmiljö redovisas underskott vilket beror på städkostnader för olagliga bosättningar samt på kapitalkostnader för gjorda investeringar, för vilka budgetkompensation inte begärts utifrån nämndens samlade överskott.

Nämnden prognostiserade redan i tertialrapport 1 ett större överskott, +21 mnkr. Antal platser på vård- och omsorgsboende och antal utförda hemtjänsttimmar ökade successivt under året, medan antalet bidragshushåll och kostnader för utbetalt ekonomiskt bistånd minskade. Äldreomsorgen är det verksamhetsområde som påverkats mest av pandemin, med lågt antal platser på vård- och omsorgsboende i början av året och där det varit svårast att göra en prognos på i vilken takt antalet platser på vård- och omsorgsboenden och insatser inom hemtjänsten skulle komma att öka och påverkan av eventuellt nytt covidutbrott. Utifrån prognos om överskott omdisponerade nämnden i tertialrapport 1 1,7 mnkr för underhållsåtgärder inom verksamhetsområde stadsmiljö och i tertialrapport 2 omdisponerades sammanlagt 1,3 mnkr för satsningar inom verksamhetsområde förskola och parklek samt socialtjänst. Samtliga omdisponeringar gjordes från verksamhetsområde äldreomsorg.

Verksamheterna har redovisat ökade kostnader på grund av covid-19 om 23 mnkr under året. I statsbidragsersättning för covid-19 har nämnden erhållit 5,8 mnkr och för sjuklönekostnader 7,9 mnkr.

Budgeten för investeringar uppgick till 28,7 mnkr och utfallet till 22,3 mnkr, vilket innebär ett överskott om 6,4 mnkr. Huvudsakliga orsaken till överskottet avser klimatanpassningsåtgärder i Humlegården där nämnden begär ombudgetering av medel.

Målet *Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna* bedöms vara uppfyllt. Informationssäkerhet har varit ett prioriterat fokusområde under året. Data-skyddsombudet har upprättat en årsrapport med granskning av verksamhetens status avseende integritet och dataskydd, se bilaga 8. Förvaltningen föreslås ges i uppdrag att upprätta en handlingsplan för att åtgärda de brister som påtalas där.

Äldreomsorgens digitala fixartjänst tillträdde i juni och har sedan dess erbjudit information, kunskap och praktisk hjälp med digital teknik genom träffar på de öppna mötesplatserna och hembesök. Den digitala fixartjänsten erbjuder också stöd via telefon varje helgfri vardag. Tjänsten har redan visat sig vara mycket uppskattad och efterfrågad.

Andelen medarbetare som kan rekommendera sin arbetsplats har ökat samtidigt som personalomsättningen fortsatt att minska. Aktivt medskapandeindex är något högre än stadens samlade resultat, och på samma nivå som 2020. Med tanke på pandemin och de utmaningar den inneburit är det mycket positivt att de goda resultaten från förra året kunnat bibehållas. Utifrån rådande omständigheter har kontinuerliga riskbedömningar och handlingsplaner fortsatt varit en central del i arbetsmiljöarbetet på enheterna.

Sedan pandemin startade har verksamheterna visat på stort engagemang, förmåga till samverkan och samarbete. Cheferna har uppvisat en god förmåga att snabbt ställa om verksamheten efter nya förutsättningar. Verksamhetsmässiga och ekonomiska konsekvenser av pandemin redovisas i slutet av rapporten.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Inriktningsmålet om en modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla bedöms vara uppfyllt. Bedömningen grundas på att fyra av fem mål för verksamhetsområdena som är kopplade till inriktningsmålet har uppfyllts helt och ett delvis. Nedan beskrivs målen närmare, tillsammans med tillhörande nämndmål, indikatorer och aktiviteter.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

● Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms vara uppfyllt. Bedömningen baseras på redovisat resultat för fullmäktiges indikatorer samt underliggande nämndmål med tillhörande indikator och aktiviteter.

Antalet hushåll som uppbär ekonomiskt bistånd har minskat från 175 hushåll i januari till 154 hushåll i november. Arbetslöshet är den vanligaste orsaken till försörjningshinder och minskningen är en effekt av återhämtningen på arbetsmarknaden. Arbetet med att stärka klienternas delaktighet i sin planering mot självförsörjning och en stärkt samverkan mellan enheter inom socialtjänsten och med arbetsmarknadsförvaltningen har sannolikt också bidragit till den positiva utvecklingen. Förvaltningen har fortsatt att prioritera arbetet med att stötta barnfamiljer.

Lindra effekterna av pandemin

Samtidigt som arbetsmarknaden stärkts har gruppen långtidsarbetslösa ökat under 2021. Det speglas i att andelen hushåll med långvarigt ekonomiskt bistånd är högre jämfört med redovisat resultat 2020. Nämndens arbete med att lindra effekterna av pandemin har fortgått. Ett utökat samarbete med arbetsmarknadsförvaltningens Jobbtorg har inletts. Bakgrunden var att uppföljning visade att få hushåll avslutades med orsaken att de kommit ut i arbete eller studier. Syftet med samarbetet, som har skett på både handläggare- och chefsnivå, är att utveckla effektiva arbetssätt för att stötta fler till egen försörjning. En del har varit att, genom urval, ge särskilt stöd till ett antal hushåll genom regelbundna möten, täta uppföljningar och coaching. En löpande uppföljning av arbetssättet, som initialt visat sig ge positivt resultat, sker genom dialog mellan förvaltningen och Jobbtorg. Förvaltningen har under 2021 erbjudit insatser såsom Offentligt skyddad anställning, OSA, och Stockholmsjobb till personer som står långt från arbetsmarknaden.

Förstärkt bostadsvägledning

Den som uppbär ekonomiskt stöd och har en osäker boendesituation behöver ofta ett omfattande stöd. Ärenden där behov av akut logi finns, handläggs enligt särskild rutin i samråd med

biträdande enhetschef. För hushåll med ett långvarigt behov av akut logi samverkar förvaltningen med SHIS Bostäder som är stadens bostadssociala resurs.

Förvaltningen har under året drivit projektet Förstärkt bostadsvägledning. Målet med arbetet har varit att förebygga bostadslöshet, korta tiden för personer i tillfälliga boenden och stärka individens möjlighet att leva ett självständigt liv. Prioriterade målgrupper har varit äldre och hushåll med minderåriga barn som riskerar hemlöshet. Effekten av satsningen har varit en tätare samverkan mellan försörjningsstödsenheten och vräkningsförebyggande funktioner inom socialtjänst och äldreomsorg. Genom workshops har den gemensamma arbetsprocessen kring avhysningar kartlagts och ett utvecklingsarbete kring stödet för individen har påbörjats. Bland annat har rutiner för samverkan reviderats. Projektet har bidragit till att förbättra förutsättningarna att kunna erbjuda individer ett effektivt stöd i rätt tid.

Budget- och skuldrådgivning

Budget- och skuldrådgivning organiseras gemensamt för stadsdelsnämnderna Östermalm, Kungsholmen, Norrmalm och Södermalm och samordnas av Norrmalm. Under året har revisionskontoret granskat nämndernas beredskap att möta nytillkomna behov med anledning av pandemin. Revisionskontoret konstaterar att stadsdelsnämnderna erbjuder budget- och skuldrådgivning, stöd inför och under skuldsanering samt har utåtriktad verksamhet enligt stadens regelverk till personer som har behov av råd och stöd. För samtliga verksamheter där det finns avtalade samarbeten mellan innerstadsstadsdelarna gäller att de följs upp vid regelbundna möten på avdelningschefsnivå.

Feriearbete till prioriterade grupper

Under året har 127 feriejobbsplatser, varav merparten inom parkskötsel, ordnats av nämnden. Som en effekt av pandemin har vård- och omsorgsverksamheter och förskolor inte kunnat erbjuda feriejobbstillfällena, varför årsmålet avseende tillhandahållna platser inte har uppnåtts. Staden valde istället att centralt upphandla och fördela feriejobbsplatser till stadsdelsnämnderna. Det ledde till att 222 ungdomar från Östermalm haft en feriejobbsanställning under året och att årsmålet som avser antal som fått feriejobb uppnås.

Enligt nämndens mål har feriearbete till ungdomar med funktionsnedsättning och sociala skäl prioriterats. Alla sökande inom målgruppen har kunnat erbjudas plats. Utgångspunkten är att ungdomarna, utifrån behov och önskemål, ska matchas till meningsfulla och utvecklande feriearbeten.

Etableringsinsatser för nyanlända

Samhällsvägledning till nyanlända boende inom stadsdelsområdena Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm samordnas av Norrmalms stadsdelsnämnd. Samhällsvägledning och socialt stöd är ett komplement till andra etableringsinsatser. Under 2021 har fokus varit att erbjuda målgruppen individuell bostadsvägledning och vägledning mot egen försörjning. Bostadsvägledningen syftar till att öka den enskildes egenmakt och bidra till ett ökat lärande. Samtliga hushåll som under året flyttat vidare har tagit del av denna och majoriteten av hushållen har hittat en egen boendelösning inom länet. Genom stöd av samhällsvägledare har individer fått ökade möjligheter till egen försörjning. Stödet kompletterar andra aktörers uppdrag och

har skett i nära samarbete med försörjningsstödsenheten och matchningsteamet på Etableringscentrum.

Arbetsätt och goda exempel

2021 var det första verksamhetsåret med en ny organisation av försörjningsstödsenheten som utgår från enhetens geografiska ansvarsområden: Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm. Den nya organisationen har bidragit till att förkorta väntetiderna. Den som idag söker ekonomiskt stöd erbjuds ett första besök inom ett par dagar. När stöd kan erbjudas utan onödig fördröjning ökar förutsättningarna för att tiden med försörjningsstöd blir kort. Den nya organisationen har bidragit positivt till att stadsdelarnas olika förutsättningar och behov blivit tydligare och kontaktytorna för handläggarna blivit färre. Det har i sin tur inneburit bättre underlag för planering och uppföljning av arbetet.

Agenda 2030 och jämställdhetsanalys

Nämnden bidrar till första målet i Agenda 2030, Ingen fattigdom, genom att erbjuda stöd till den som inte klarar sin egen försörjning. Genom att särskilt beakta barns behov när vuxna söker försörjningsstöd bidrar nämnden till arbetet med att säkerställa barns rättigheter. Vidare är barnfamiljer en prioriterad målgrupp i nämndens arbete med att stödja hushåll med en tillfällig, eller osäker, boendesituation.

Genom att erbjuda verksamhetsförlagda utbildningsplatser och praktikplatser samt möjliggöra för arbetslivserfarenhet genom feriearbete bidrar nämnden till mål 4, God utbildning för alla.

Genom att prioritera ungdomar med funktionsnedsättning och sociala skäl vid fördelning av feriejobb bidrar nämnden till mål 10, Minskad ojämlikhet. Arbetet för att nyanlända ska ges förbättrade förutsättningar till delaktighet i samhället genom samhällsvägledning bidrar också till detta mål.

Liksom tidigare mätningar är det något fler män än kvinnor som får ekonomiskt bistånd. Det är också en något större andel män än kvinnor som uppbär ekonomiskt bistånd under en längre tid. Det är en viktig grundprincip att den som ansöker om ekonomiskt bistånd erbjuds stöd och insatser utifrån sina individuella behov oavsett kön. Under året har ett arbetsätt med aidentifierade ärenden införts.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	0,3 %			0,2 %	0,4 %	2,7 %	VB 2021
Analys							
Utfallet, 0,3 procent, är fortsatt lågt i jämförelse med stadens genomsnitt, som är 2,5 procent. De senaste tolv månaderna levde i genomsnitt 34 barn på Östermalm i familjer med ekonomiskt bistånd.							

		Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,25 %	0,41 %	0,25 %	0,23 %	0,4 %	1,5 %	VB 2021
Analys									
Indikatorn mäter andelen biståndstagare och baseras på både vuxna och barn. De könsuppdelade uppgifterna baseras av mättekniska skäl dock bara på vuxna biståndstagare. Antalet biståndstagare beräknas på ett månatligt snitt för tolv månader. Denna siffra delas med ett månatligt snitt på tolv månader för antalet personer i befolkningen. Andelen män som uppbär stöd är, liksom tidigare mätningar, högre än andelen kvinnor.									
		Andel personer som själv upplever att de får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten (ekonomiskt bistånd)						Fastställdes 2021	VB 2021
Analys									
Indikatorn är ny och inget årsmål sattes. Förvaltningens försörjningsstödsenhet omfattar Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm. Inga svar har rapporterats från boende på Östermalm. Sju svar har rapporterats från boende på Kungsholmen varav sex svarade att de upplever en förbättrad situation. Två svar har rapporterats från boende på Norrmalm. Båda svarande upplevde en förbättrad situation. 2022 kommer rutiner för genomförande av mätningen att revideras.									
		Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,2 %	0,25 %	0,16 %	0,16 %	0,25 %	1,0 %	VB 2021
Analys									
Måttet beräknas som ett månatligt snitt på tolv månader, av personer som fått bistånd tio till tolv månader under den senaste tolv månadersperioden. Östermalms utfall är lägst bland stadsdelarna, genomsnittet i staden är 1 procent. Ökningen, jämfört med redovisat utfall i verksamhetsberättelsen 2020, bedöms vara en följd av pandemin. Andelen män med långvarigt ekonomiskt bistånd är, liksom vid tidigare mätningar, något högre jämfört med andelen kvinnor.									
		Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	7 st	4 st	3 st	6 st	6 st	800 st	VB 2021
		Antal tillhandahållna platser för feriejobb	127			163	150 st	Tas fram av nämnd	VB 2021
Analys									
127 platser har ordnats av nämnden, främst inom parkskötsel. Årsmålet nås inte då verksamheter inom vård och omsorg och förskola inte kunnat erbjuda platser i samma utsträckning som innan pandemin.									
		Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	4			6	6 st	Tas fram av nämnd	VB 2021
Analys									
Resultatet baseras på underlag från arbetsmarknadsförvaltningen. Stockholmsjobb är en arbetsmarknadsinsats för personer som står långt från arbetsmarknaden och till unga 16-29 år. Indikator mäter antalet tillhandahållna arbetsplatser för Stockholmsjobb som nämnden erbjudit (vare sig platsen bemannats eller ej).									
		Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	54			50	50	Tas fram av nämnd	VB 2021

		Antal unga 20-29 år som varken arbetar eller studerar som nåtts av uppsökande verksamhet och tagit del av arbetsmarknadsinsatser	4	2	2	6	Tas fram av nämnd	VB 2021	
Analys									
Stadsdelsnämnden har inte någon rådighet över resultatet. Arbetsmarknadsnämnden rapporterar utfallet för staden som helhet och är den nämnd som samordnar Jobbtorgens verksamhet, som bland annat riktar sig till den aktuella målgruppen.									
		Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	222 st	108 st	114 st	163 st	150 st	9 000 st	VB 2021

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	 Arbetsmarknadsnämnden och utbildningsnämnden ska i samråd med socialnämnden och stadsdelsnämnderna revidera riktlinjerna för det kommunala aktivitetsansvaret	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: 1.1.1 På Östermalm är människor självförsörjande och vägen till arbete är kort

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå kommunfullmäktiges mål genom att:

- Bedriva ett intensivt arbete med särskilt fokus på den ekonomiska effekten som följer av covid-19-pandemin.
- Ge personer som uppstår ekonomiskt bistånd stöd och individuellt utformade insatser för att nå egen försörjning.
- Särskilt prioritera utvecklingen av arbetssätt för sjukskrivna och personer med sociala och eller medicinska skäl för att sänka trösklarna till arbete.
- I samarbete med arbetsmarknadsnämnden säkerställa att handläggningen av ekonomiskt bistånd sker i enlighet med gällande rutiner för att säkra relevanta insatser och tidig vägledning till arbete.
- Fortsätta att utveckla och stärka samverkan mellan socialtjänstens olika verksamheter för att hushåll med osäkra boendeförhållanden, särskilt barnfamiljer, ska hitta en varaktig bostad.
- Utgå från ett tydligt barnperspektiv och särskilt beakta barns behov när vuxna söker ekonomiskt bistånd.
- Tillsammans med socialnämnden arbeta för att minimera felaktiga utbetalningar, och fortsätta att utveckla arbetet för att utbetalningar av ekonomiskt bistånd ska bli rätt från början.
- Prioritera ungdomar med funktionsnedsättning och eller sociala skäl vid fördelning av feriejobb.
- Nyanlända erbjuds en snabb och aktiv samhällsvägledning.

Förväntat resultat

Arbetslösa personer som uppbär försörjningsstöd till följd av covid-19 får snabba, effektiva insatser och bidragstiden blir kort. Andelen personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen är fortsatt låg. Antal hushåll som långvarigt uppbär ekonomiskt bistånd, mer än ett år, minskar. Tiden för boende i akut logi är kort. Ungdomar med funktionsnedsättning och eller sociala skäl som söker feriejobb i stadens regi prioriteras. Nyanlända får ta del av en aktiv samhällsvägledning som bidrar till ökade möjligheter att etablera sig i samhället.

Analys

Det förväntade resultatet bedöms vara uppnått med hänvisning till redovisade resultat, se även kommentarer under indikatorn och aktiviteterna nedan.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel nyanlända kvinnor och män som får ett personligt erbjudande om samhällsvägledning inom en månad från det att stadsdelsförvaltningen har fått underlag över inflyttade till stadsdelsområdet.	100 %			100 %	100 %		2021
Analys Rutinen är att samtliga i målgruppen ska informeras om erbjudandet gällande samhällsvägledning. Under 2021 anvisades inga nyanlända personer till Östermalm.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Fortsätta utvecklingen av arbetssätt för att nå nyanlända kvinnor och män (egenbosatta, anhöriga och kommunanvisade) med erbjudande om samhällsvägledning.	2021-01-01	2021-12-31	
Analys Den som har kontakt med försörjningsstödsenheten informeras om stödet.			
 Inom ramen för samhällsvägledning för nyanlända fortsätta att utveckla arbetssätt och aktivt vägleda de nyanlända i samhälls- och bostadsfrågor	2021-01-01	2021-12-31	
Analys Under året har bostadsvägledningen utvecklats genom öppnandet av ett datalabb med IT-värdar. Syftet har varit att erbjuda ett IT-stöd anpassat utifrån den enskildes behov kring samhälls- och bostadsfrågor.			
 Inom ramen för samhällsvägledning för nyanlända utveckla samarbete med representanter för civilsamhället och/eller andra aktörer avseende etableringsfrämjande aktiviteter för nyanlända.	2021-01-01	2021-12-31	
Analys I samverkan med civilsamhället har lovaktiviteter såsom dagsutflykter, simskola och fotboll erbjudits. Öppet hus har anordnats tillsammans med Kulturskolan och biblioteket. Under delar av året har språkstärkande aktiviteter, på grund av pandemin, inte kunnat erbjudas i samma utsträckning som planerat.			

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

● Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms vara uppfyllt. I bedömningen läggs särskild vikt vid att de förväntade resultat som finns kopplade till nämndmålen om ett tryggt och säkert Östermalm med välskötta parker och grönområden som är tillgängliga och välkomnande för alla.

Stärkt trygghets- och säkerhetsarbete

Stärkt trygghets- och säkerhetsarbete har under året varit ett förvaltningsgemensamt fokusområde. Ett arbete med att på övergripande nivå systematisera och strukturera arbetet, utifrån stadens trygghetsprogram och säkerhetsprogram, har genomförts. I mitten av augusti trädde en omorganisation i kraft, som bland annat syftar till att förstärka ledningen av trygghets- och säkerhetsfrågorna.

Arbetet med att förbättra och upprätthålla beredskapen och för att hantera oförutsedda extraordinära händelser har fortsatt under året. Krisledningen har under året, senast i juni, genomfört två skrivbordsövningar med utgångspunkt i krisledningsplanen. En viktig del i krisorganisationen är krisstödjarna, som under året fått vidareutbildning genom Region Stockholm. De deltog även i skrivbordsövningen med krisledningen i juni samt en mindre skrivbordsövning i november.

Pandemin har prövat såväl stadens som stadsdelsförvaltningens krishanteringsförmåga och ut hållighet. Erfarenheter och lärdomar från krishanteringen av pandemin tas om hand och om sätts i den fortsatta beredskapsplaneringen.

Pandemin har haft stor påverkan på människors beteenden och levnadsmönster, vilket i sin tur avspeglat sig i brottsstatistiken. Färre turister, krogbesökare och evenemang har bidragit till att minska antalet rån, fickstöldar och misshandel utomhus. Förekomsten av tiggeri och olovliga bosättningar och övernattningar har också minskat. Även inbrott i bostäder har minskat vilket antas bero på att fler arbetat hemifrån. Förvaltningen gör tillsammans med polisen bedömningen att återgången till en mer restriktionsfri tillvaro dessvärre även kommer att innebära en återgång vad gäller brottsligheten.

Uppföljning av handlingsplan mot våldsbejakande extremism

Den lokala handlingsplanen mot våldsbejakande extremism följs upp och revideras årligen. Handlingsplanen beskriver förvaltningens arbete inom fokusområdena förebyggande arbete, förhindrande arbete, föreningsbidrag och upplåtande av lokaler samt kompetenshöjande insatser. Verksamheterna har kännedom om att uppmärksamma individer som uppvisar tendenser till våldsbejakande extremism utifrån åsikter, symboler eller annan information. Uppföljningen visar att ett fåtal sådana individer observerats i skolmiljö och skolan har då hanterat situationen. Förvaltningen har under året genomfört en informationsinsats riktad till främst handläggare inom socialtjänsten rörande signaler om våldsbejakande extremism, vad man ska göra om extremism upptäcks och vart man hittar mer information och utbildningsmaterial. Ett

90-tal personer deltog. Därutöver har minst 19 personer på förvaltningen genomfört stadens utbildning rörande våldsbejakande extremism, vilket innebär att årsmålet om minst tio deltagare överträffades. Under 2021 hade socialtjänsten inga ärenden kopplade till våldsbejakande extremism och inte heller några återvändare. Därmed har heller inga särskilda åtgärder behövt vidtas utifrån detta.

Ett fåtal incidenter med klotter som kan kopplas till våldsbejakande extremism rapporterats årligen. Den form av våldsbejakande extremism som främst och normalt årligen märkts av inom stadsdelsområdet tar sig i uttryck i ett antal offentliga manifestationer av vit makt-rörelser eller autonoma grupper. Detta har dock inte förekommit under pandemin, då folksamlingar inte tillåtit.

Särskilda insatser i trygghetsarbetet

Arbete med att stävja fusk, oegentligheter och organiserad brottslighet

Förvaltningen har i sina riktlinjer för direktupphandling ställt krav på att seriositetsprövning ska genomföras av varje leverantör innan någon direktupphandling kan genomföras. Vid genomförande av seriositetsprövning begärs bland annat in information från Kronofogdemyndigheten och Skatteverket. Informationen begärs in för att kontrollera att leverantören inte sysslar med oegentligheter och att leverantören har betalat sina skatter och sociala avgifter. Förvaltningen ställer även i upphandlingsdokumenten krav på att leverantören ska lämna försäkran om att denne inte har obligatoriska uteslutningsgrunder som föreligger enligt LOU 2016:1145, 13 kap §§ 1-2, samt vissa andra uteslutningsgrunder som kan tillämpas, 13 kap § 3. Detta innebär att leverantören inte får ha utfört någon brottslig handling, måste betala sociala avgifter och skatt samt att det inte får finnas några övriga missförhållanden i leverantörens verksamhet.

Den stadsgemensamma processen Förebygga fusk och oegentligheter i välfärden har inarbetats i nämndens väsentlighets- och riskanalys inför 2022. Där beskrivs de systematiska kontroller som utvecklats för att följa upp utbetalning av ersättning för insatsen personlig assistens. Där beskrivs även att kontroll av uppgifter om folkbokföring görs gentemot SSBTEK som är en digital tjänst som bidrar till säker och effektiv handläggning av ekonomiskt bistånd. Om felaktigheter skulle finnas anmäls de till Skatteverket. Från och med den 18 juni 2021 är samtliga myndigheter inklusive socialtjänsten skyldiga att underrätta Skatteverket om det kan antas att en uppgift i folkbokföringen om en person som är eller har varit folkbokförd är oriktig eller ofullständig.

Arbete utifrån samverkansöverenskommelse med polisen och utbildningsförvaltningen

En revidering av samverkansöverenskommelsen påbörjades under senhösten 2021. Den utgår från en uppdaterad lokal lägesbild och beskriver de fyra områden som prioriteras under 2022 i samverkan på Östermalm. Tre områden finns med sedan tidigare och beskrivs närmare nedan. Det fjärde prioriterade området rör avhopparverksamhet. Inom detta område kommer informationsinsatser att genomföras under 2022 riktat till berörda handläggare på förvaltningen. Området prioriteras med anledning av det ökade antalet nätverkskriminella och uppgörelser som skett i staden, dock inte inom stadsdelen. Syftet är att säkerställa att förvaltningen vet hur dessa ärenden ska hanteras.

Arbetet med Särskilt utsatta och sårbara brottsoffer, som är det första prioriterade området, har kommit igång under 2021. Fokusgrupper med representanter ur grupperna äldre och funktionsnedsatta har genomförts. Framförallt visar samtalen i fokusgrupperna på ett behov av att få korrekt information och konkreta råd och tips som riktar sig till grupperna. Resultaten från fokusgrupperna kommer att ligga till grund för arbetet under 2022.

Unga i risk för kriminalitet och skolan som brottsplats, är det andra prioriterade området. Målet har varit att utveckla lokala samverkansformer mellan kommunala skolor på Östermalm och Norrmalm, stadsdelsförvaltningarna och lokalpolisområde Norrmalm. En workshop med deltagare från alla berörda parter genomfördes i april 2021. I diskussionen mellan rektorer, polis och verksamhetsansvariga inom socialtjänsten på Östermalm identifierades behov av återkommande samverkansforum på olika nivåer, information och utbildning samt tydliggörande av kontaktvägar parterna emellan. Två möten har genomförts i nyinrättade Lokalt forum Östermalm, som samlar grundskolornas rektorer, biträdande rektorer, kommunpolis, enhetschefer inom socialtjänsten, trygghetssamordnare, preventionssamordnare och församlingar. Mötena lade grunden för kommande samarbete bland annat genom att utvecklingsområden med utgångspunkt i Stockholmsenkäten 2020 analyserades. Även våldsbejakande extremism har varit ett tema.

Riktat arbete mot avgränsade platser och utsatta områden – Platssamverkan

Riktat arbete mot avgränsade platser och utsatta är det tredje prioriterade området. Målet för året var att starta minst en platssamverkan. Förvaltningen har under året bjudit in polisen, trafikkontoret och aktörer kring Stureplan och Östermalmstorg. Deltagande aktörer i platssamverkan är förvaltningen, polisen, trafikkontoret, City i samverkan, Stureplansgruppen, Sturegallerian, Östermalmshallen och Tamgroup. Platssamverkan har främst fokuserat på framkomlighetsfrågor, EU-migranter som påverkar verksamheterna, förberedelser för att möta utmaningar efter pandemin samt utökat informationsutbyte. Deltagarna har uttryckt att de är nöjda med samverkan och då framförallt att de fått gehör och kontaktpersoner inom olika områden, se även mål 2.1.

Under tidig vår kom signaler om upplevd otrygghet runt Strandvägen, främst i form av ordningsstörningar och fortkörningar nattetid. Förvaltningen och kommunpolisen inledde då en dialog med näringsidkare på platsen för att inhämta information om situationen. I april beslutade nämnden ge förvaltningen i uppdrag att skyndsamt inleda ett samarbete med trafikkontoret för att tillsammans se över trafiksituationen och anlägga en tillfällig hundrastgård i allén vid Strandvägen. Syftet var att öka närvaron av gångtrafikanter i området. Förvaltningen fick även i uppdrag att se över bemanningen av fältassistenter inför sommaren för att kunna arbeta uppsökande på fler platser. Arbetet med att öka tryggheten på Strandvägen har hanterats som en temporär platssamverkan där förvaltningen tillsammans med polis, trafikkontor och näringsidkare samarbetar för bästa resultat.

I juni genomfördes ett välbesökt digitalt möte med boende utmed Strandvägen för att fånga deras syn på situationen och inhämta förslag på åtgärder. Under sommaren genomfördes flera insatser för att få bukt med trafiksituationen. Trafikkontoret ställde om trafikljusen under kvällar och nätter, anlade tillfälliga farthinder på körbanorna och stängde tillfälligt parke-

ringen längs Strandkajen. Polisen fördubblade sin närvaro på platsen under sommaren, jämfört med samma period föregående år. Det skedde främst genom att utöka antalet trafikkontroller. Polisen bedömer att de samlade åtgärderna haft stor effekt. Inte bara vad gäller ordningsstörningar och trafiksituationen, de noterar även en markant minskning av antalet personrån jämfört med tidigare år.

Förvaltningen genomförde under hösten en trygghetsvandring i området där såväl boende som näringsidkare, polis och trafikkontor bjöds in. Vandrigen kom även att fungera som en uppföljning av sommarens genomförda åtgärder. De som deltog var över lag nöjda med de insatser som genomförts och effekterna av dem. Under 2022 kommer Strandvägen även formellt bli ett platssamverkanområde. Dialogen med näringsliv och boende kommer att fortsätta. Genom att lyssna in invånarna, snabbt identifiera problem och vidta kraftfulla åtgärder tillsammans med samverkanspartners kan tryggheten i stadsdelsområdet upprätthållas.

Trygghetsvandringar

I januari 2020 inträffade en sprängning utanför en port på Gyllenstiernsgatan. För att följa upp hur de boende upplever platsen idag genomfördes en trygghetsvandring på gatan i mitten av juni. Vandrigen visade att gatan överlag är välskött men några punkter dokumenterades och skickades till berörda problemägare för åtgärd och återkoppling. Flertalet trygghetsvandringar förlades till hösten, då restriktionerna lättade: I slutet av september på Strandvägen, under oktober i Tessinparken och i november kring Universitetet-Lappkärrsberget. Generellt kan sägas att miljöerna är välskötta. Synpunkter som framkom rörde framförallt belysning, vegetation som bör beskäras samt till viss del trafikrelaterade problem. Efter trygghetsvandringarna sammanställdes rapporter som förmedlades till utpekade problemägare samt till alla som deltagit under vandrigen. Åtgärderna följdes upp och återkopplingen från problemägarna visar att andelen vidtagna åtgärder, och eller förklaringar till varför en åtgärd inte kan genomföras, är hög, drygt 90 procent. Boende som deltagit och återkopplat efteråt är generellt mycket nöjda med den respons de fått efter trygghetsvandringarna.

Trygga parker och grönområden

Synpunkter som inkommit genom synpunktportalen, trygghetsvandringar och medborgarförslag analyseras kontinuerligt för att identifiera platser, parker och grönområden som upplevs som otrygga och för att genomföra trygghetshöjande insatser. Dessa insatser kan exempelvis vara att förbättra siktbarhet, orienterbarhet och belysning i parker. Det kan även handla om att utveckla målpunkter för att aktivera och befolka olika delar av en park. Skötseln av parker och grönområden påverkar den upplevda tryggheten, då ett prydligare och mer omhändertaget intryck gör att platsen upplevs som mer trygg. I syfte att stärka den upplevda tryggheten har förvaltningen under året fortsatt stärka kommunikationen kring goda exempel på trygghetshöjande åtgärder i parkerna.

För att öka den upplevda tryggheten har nämnden ansökt om och erhållit trygghetsmedel för slyröjning i Hjorthagsparken och i Ekhagen. Slyröjning i Hjorthagsparken genomfördes under våren. Slyröjning i Ekhagen påbörjades under hösten och kommer slutföras våren 2022, se bilaga 2. I samband med verksamhetsplanen fattade nämnden beslut om att öka trivseln och tryggheten på Gärdeshöjden. För att bidra till att platsen upplevs som mer omhändertagen har

slyrjöning genomförts, bänkar bytts ut och gatstensytor lagts under dem för att förbättra tillgängligheten på platsen.

Förvaltningen har, tillsammans med trafikkontoret och exploateringskontoret, bland annat genomfört vegetationsåtgärder i Finlandsparken för ökad trygghet och trivsel. En mer frekvent städning av parken har också startat under året och kommer fortsätta framåt. I Humlegården har vegetationsåtgärder genomförts, som både förskönar och förbättrar sikten. Musikpaviljongen i Humlegårdens nordöstra hörn har rustats upp med ny belysning och ny markbeläggning, för att bidra till ökad trygghet i denna del av parken.

Välskötta, tillgängliga och välkomnande parker och grönområden

För att minska nedskräpningen har förvaltningen, i samverkan med trafikkontoret, via sociala medier kommunicerat vikten av stockholmarnas eget bidrag till en ren och vacker stadsmiljö. I syfte att uppmärksamma det gemensamma ansvaret deltog förvaltningen den 18 september i kampanjen Hela Stockholm plockar skräp. Förvaltningen fanns då på plats i på Karlaplan för att dela ut skräppåsar och handskar till alla som ville hjälpa till att bidra till en bättre miljö. Förvaltningen har också genomfört informationsinsatser för att förtydliga hur parkbesökarna kan bidra till bättre vattenkvalitet i plaskdamarna.

För att på ett tydligare sätt följa upp genomförda investeringsprojekt har förvaltningen genomfört en utvärdering av den nyligen upprustade Ellen Keys park. Utvärderingen visade på ett gott resultat. En hög andel positiva svar på enkäten tyder på att förvaltningen lyckats väl med målet att göra Ellen Keys park till en trygg och blommande oas med goda möjligheter till lek för barnen.

Vid Körbärsvägens början vid Valhallavägen har Roslagsparkens entrétorg rustats med bland annat renoverade stenmurar, ny markbeläggning och nya möbler. Upprustningen av innergårdar på stadens mark i Hjorthagen har fortsatt. Arbetet med att ta fram ett förslag för innergården på Snitselplan startade under året och upprustningen startade under hösten. Längs med Ekshagens strandpromenad har den del som består av en bryggspång i trä rustats upp under året för ökad tillgänglighet.

Då den planerade förnyelsen av Linnéplanteringen i Humlegården inte kunnat utföras under 2021, se förklaring under mål 2.5, lades istället dessa medel på andra åtgärder Humlegården. Bland annat har fallunderlagen under parklekens gungor förnyats och ett nytt pingisbord köpts in. Ytterligare insatser som genomförts i Humlegården är renovering av parkens alla små naturstensytor, Rhododendronplanteringar och att måla om låga räcken. Under året har också åtgärder genomförts för att ge Karlavägens mittstråk ett mer prydligt och omhändertaget intryck. Bland annat har planteringar kompletterats. Förberedande planering för att byta ut det befintliga träräcket mot ett av svartlackerat stål längs allén har också genomförts, och arbetet kommer genomföras med samfinansiering med trafikkontoret under 2022.

Extra satsningar på parkdrift

I verksamhetsplanen och i tertialrapport 1 tilldelades förvaltningen extra medel för parkdriften. Under året har bland annat upprustning av gräsytor, parkbänkar och parkvägar samt trädvård genomförts. En satsning på att uppmärksamma högtider i parkerna har genomförts, pynt och utsmyckning har placerats ut i samband med påsk, midsommar, Halloween och jul.

Även en lekplatsinventering har genomförts, och åtgärder utifrån upptäckta brister har påbörjats.

Arbetsätt och goda exempel

Parker och grönområden utvecklas i dialog med invånarna:

- Ruddammsparken, som ligger mitt bland bostadskvarteren i Ruddammen, är en grön oas med ett stort besöksstryck från boende och förskolor i närområdet. Parken har behov av upprustning och lekytan behöver utvecklas. Under sommaren sanerades förorenade ytor som upptäckts i parken. En dialog med förskolor och närboende om att förbättra parken genomfördes under våren. Ett programarbete för upprustning av parken och lekplatsen påbörjades under sommaren, färdigställdes under vintern och genomförs under 2022.
- Ett programförslag för vistelse och naturlek på Nobelparkens höjd har tagits fram under hösten. Förslaget kommer att presenteras för en närliggande förskola i början av 2022 för att få idéer och synpunkter. Förslaget kommer att tas upp för beslut i nämnden under våren. Utförande planeras till sommaren 2022.
- En medborgardialog har även genomförts kring upprustning av Tessinparkens parkleks utemiljö genom en digital webbenkät samt pappersenkäter som funnits på plats i parkleken. Engagemanget från allmänheten var stort, 204 synpunkter inkom under dialogen. Arbetet med att ta fram ett förslag på programförslag för upprustningen startade under sommaren. Ett nytt samråd genomfördes i december och det färdiga förslaget kommer att tas upp för beslut av nämnden i februari 2022.

Agenda 2030 och jämställdhetsanalys

Nämndens arbete för att nå verksamhetsområdesmålet bidrar till flera av målen i Agenda 2030, däribland mål 5, Jämställdhet, mål 10, Minskad ojämlikhet, mål 11, Hållbara städer och samhällen samt mål 16, Fredliga och inkluderande samhällen.

Polisens trygghetsundersökning 2021 visar att tryggheten ökat sedan föregående mätning. Andelen som upplever otrygghet när de är ute på kvällen minskade från 22,4 procent 2020 till 18,5 procent 2021. Otryggheten har minskat bland både kvinnor och män. En större andel kvinnor, 24,5 procent, än män, 11,4 procent, upplever dock fortsatt otrygghet när de vistas ute på kvällarna. Jämställdhetsperspektivet kommer därför fortsatt behöva finnas med vid utformning av trygghetsåtgärder, när program för parkupprustningar tas fram och i de remisser som förvaltningen svarar på.

Stockholmsenkäten genomförs vartannat år. Resultaten för 2020 visade att pojkar och unga män var mer utsatta för faktiska hot och våldssituationer än flickor och unga kvinnor. Nämnden arbetar sedan länge för att stärka vuxennärvaron på stan genom fältassistenter och i samverkan med föreningen Föräldravandring på Östermalm.

Gruppen särskilt utsatta och sårbara brottsoffer, som bland annat utgörs av äldre och funktionsnedsatta, sticker ut i stadens trygghetsmätning. Där särredovisas resultaten för dessa grupper. Otryggheten är i flera situationer högre för båda dessa grupper och för de funktionsnedsatta är även utsattheten högre. Detta mönster gäller för hela staden. Förvaltningen har därför valt att särskilt fokusera på dessa grupper och kartlägga deras behov för att på olika sätt kunna

bli bättre på att möta dem.

Projektet Äldrevänlig stad innehåller flera olika prioriterade områden, däribland att skapa mer äldrevänliga utomhusmiljöer. Parkerna är en viktig del i detta och ska vara välkomnande och trygga för alla åldersgrupper att besöka och vistas i. I stadsplaneringen finns ett tydligt tillgänglighetsperspektiv, som även bidrar till arbetet för en äldrevänlig stad. Nämnden arbetar med olika typer av åtgärder för att öka tillgängligheten, som till exempel kontrastmarkeringar och räckeskompletteringar i trappor, utplacering av nya tillgängliga bänkar och anläggning av nytt jämnare markmaterial.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	85 %	86 %	85 %		82 %	79 %	2021
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte blivit utsatta för hot och våld				82,73 %	88,5 %	-	2021
Analys Stockholmsenkäten genomförs vartannat år, nästa gång år 2022. Föregående års utfall var cirka 83 procent. För att nå årsmålet kommande år har arbetet för en mer systematiserad samverkan med polis, utbildningsförvaltning och Normalms stadsdelsförvaltning inletts, se analys direkt målet ovan.							
  Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning	71 %	69 %	73 %		73 %	73 %	2021
Analys Årsmålet uppnås inte men resultatet, 71 procent, innebär en markant förbättring jämfört med föregående mätning som genomfördes 2019 då resultatet var 54 procent.							
  Stockholmarnas nöjdhet med skötsel och städning av park och grönområden	70 %	69 %	73 %		73 %	73 %	2021
Analys Årsmålet uppnås inte men resultatet, 70 procent, innebär en markant förbättring jämfört med föregående mätning som genomfördes 2019 då resultatet var 59 procent.							
  Stockholmarnas nöjdhet med stadsmiljön	87 %	84 %	90 %		87 %	Tas fram av nämnd	2021

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Trafiknämnden ska, med stöd av kommunstyrelsen, utreda möjligheterna att i lämplig stadsdel initiera ett pilotprojekt för att möjliggöra för näringslivet och civilsamhället att bidra till stadsmiljöverksamheten	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: 1.2.1 Östermalms stadsdelsområde är tryggt och säkert

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Trygghets- och säkerhetsarbetet tar sin utgångspunkt i stadens nya trygghets- respektive säkerhetsprogram.
- Samverka med polisen och andra deltagande parter utifrån den lokala samverkansöverenskommelsen, som utgår från en gemensam lägesbild och prioriterade fokusområden.
- Genomföra trygghetsvandringar som leder till trygghetshöjande åtgärder.
- Vidta åtgärder utifrån årliga risk- och sårbarhetsanalyser.
- Fortsätta arbetet mot våldsbejakande extremism och årligen revidera nämndens handlingsplan.
- Fortsatt krisberedskapsplanering och övning utifrån nämndens krisledningsplan.

Förväntat resultat

Arbetet kring samverkansöverenskommelsen är tydliggjort utifrån arbetssätt, mål och syfte för samverkansparterna. Platssamverkan har utvecklats och etablerats. Andelen invånare som känner sig trygga i stadsdelsområdets parker och grönområden är fortsatt hög.

Analys

Arbetet kring samverkansöverenskommelsen med polisen och utbildningsförvaltningen har tydliggjorts, gällande såväl arbetssätt som mål och syfte. Platssamverkan har etablerats och vidareutvecklas under året. Andelen invånare som känner sig trygga i parker och grönområden bedöms fortsatt vara hög, då resultatet är detsamma som vid föregående mätning.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel invånare som känner sig trygga i parker och grönområden	77 %	80	80		80 %		2021
Analys Resultatet från årets medborgarundersökning, 77 procent, motsvarar resultatet för 2019. Medborgarundersökningen genomfördes inte 2020.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra slyröjning i Hjorthagen och Ekshagen, förutsatt att trygghetsmedel erhålls.	2021-01-01	2021-12-31	
 Öka trivseln och tryggheten på Gärdeshöjden	2021-02-11	2021-12-31	

Nämndmål: 1.2.2 Parker och grönområden är välskötta, tillgängliga och välkommande för alla

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Skötsel och utveckling av parker och grönområden utgår från mål och riktlinjer i Östermalms parkplan.
- Parkerna sköts av upphandlad entreprenör enligt en funktionsupphandling som utgår från tydliga skötsel mål.
- Analysera och åtgärda inkomna förslag och synpunkter.
- Parkupprustningar genomförs kontinuerligt utifrån given investeringsbudget.

Förväntat resultat

Uppföljning av entreprenören och medborgarundersökningen visar att kvaliteten på skötseln och renhållningen i Östermalms parker och grönområden ökar jämfört med föregående år. Parker och grönområden utvecklas i dialog med invånarna.

Analys

Det förväntade resultatet bedöms vara uppnått. Resultaten i årets medborgarundersökning visar på en markant förbättring avseende nöjdheten med skötsel och renhållning i Östermalms parker och grönområden jämfört med föregående mätning. Även förvaltningens kontroll av parkentreprenörens arbete, genomförda investeringsprojekt och övriga aktiviteter tyder på att kvaliteten på skötseln och renhållningen i parker och grönområden ökat.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Ge idrottsföreningar möjlighet att städa i parkerna i samverkan med stadsdelsförvaltningarna och organisationen Städa Sverige.	2021-01-01	2021-12-31	
 Implementering av Driftportalen park, ett nytt system för uppföljning och dialog med driftsentreprenören.	2021-01-01	2021-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

 Uppfylls delvis

Analys

Målet bedöms vara delvis uppfyllt. Bedömningen baseras på slutresultatet gällande fullmäktiges indikatorer samt underliggande nämndmål med tillhörande indikatorer och aktiviteter. I bedömningen har särskild vikt lagts vid resultatet i förskoleundersökningen, vilket framgår av nämndindikatorerna. De högt satta målvärdena kopplade till undersökningen har inte uppnåtts fullt ut. Pandemin har påverkat resultaten vilket framgår i avvikelseanalyserna nedan. Undervisningen har fortgått, dock inte på samma strukturerade, varierade och planerade sätt som

vanligt. Vid hög personalfrånvaro har undervisningen tillfälligt prioriterats ned för att istället säkerställa omsorgsuppdraget.

Det sammanfattande omdömet, nöjdhet, trygghet och rekommendation, är något lägre än 2020, men ligger på samma nivå som 2019. Pandemins besöksbegränsningar har framför allt minskat insynen i förskolornas inomhusmiljö och den pedagogiska dokumentation av utbildningen som finns där. Detta har i sin tur påverkat vårdnadshavarnas svar på vissa frågor i undersökningen. I jämförelse med stadens resultat ligger Östermalm över genomsnittet, och med förändringar som i flera fall är mindre än för staden i övrigt. Inom 19 av 22 frågor rankas stadsdelen som nummer 1 eller 2 vid jämförelse med övriga stadsdelar.

Årsmålet om minst 32 procent legitimerade förskollärare uppnås inte vid höstens mätning, årsgenomsnittet är dock 34,7 procent. Anledningen till detta är att mättillfället för aktuell period dels sammanföll med rekryteringsprocesser, dels att deltidsarbetande förskollärare påverkar statistiken. Årsmålet gällande barngruppernas storlek, 16 barn per barngrupp, uppnås och barnomsorgsgarantin har hållits. Resultatet speglar hur många barn som finns inskrivna i en barngrupp. Barnens faktiska närvaro och deras vistelsetid inom ramtiden är viktiga faktorer att beakta i sammanhanget. I barngrupperna finns till exempel barn som går deltid och dagligen är något eller flera barn frånvarande. Det förekommer även en variation under året gällande barngruppernas storlek och sammansättning, utifrån efterfrågan på förskoleplatser och platsgarantin. Samtliga förskoleområden har arbetssätt som innebär att barngrupperna delas i mindre grupper under dagen. Syftet är att barnen ska få fler tillfällen till möten, lek och samtal med andra barn och att pedagogerna finns i nära relation till barnen och lättare kan följa deras utveckling och lärande. Indikatorn antal barn per personal, där årsmålet är 4,9 barn, uppnås inte fullt ut. Ett aktivt arbete pågår för att förskoleområdena ska uppnå målvärdet.

Indikatorerna visar på de grundläggande förutsättningarna, men avgörande för god utbildningskvalitet är den kompetens som finns, den organisation som formas och de arbetssätt som tillämpas. Den viktigaste faktorn är varje medarbetares kompetens. En av de största utmaningarna är förskollärarnas förmåga att leda sitt arbetslag i de pedagogiska processerna. I syfte att säkerställa och höja kompetensen inom detta område har en särskild satsning på det pedagogiska ledarskapet genomförts under 2021.

Under 2021 har nämnden prioriterat det systematiska kvalitetsarbetet inom förskolan utifrån de nationella målen i läroplanen i syfte att skapa kvalitet och likvärdighet för barnen. Implementeringen av förskolornas gemensamma rutiner för förebyggande och hälsobefrämjande samverkan kring barns lärande, hälsa och utveckling har genomförts. Inom ramen för fokusområdet fysisk aktivitet har riktlinjerna för mat, måltider och fysisk aktivitet reviderats. Under höstterminen genomfördes den stora kompetenssatsningen på förskollärarnas och skolläraernas pedagogiska ledarskap med fokus på undervisning och kollegialt lärande. Under hösten inleddes också en språksatsning tillsammans med äldreomsorgen, med en SFI-lärare som arbetat riktat med medarbetare som har bristande kunskaper i svenska språket. Östermalms kommunala förskolors plattform har implementerats och Skolplattformarbetet fördjupats gällande grupp- och individuella lärloggar. Utvecklingsarbetet för pedagogiskt tillgängliga lärmiljöer enligt Specialpedagogiska skolmyndigheten, SPSM, har inletts. I samarbete med socialtjänsten har övergången förskola-skola kvalitetsutvecklats. I samverkan med socialtjänsten har en

processutveckling skett gällande att förebygga att barn far illa och att utsatta barn stötts, se vidare under mål 1.4.

Kvalitetsrapport 2021

Östermalms kommunala förskolor gör årligen en samlad kvalitetsbedömning av sin utbildningsverksamhet. Från 2020 är den tidigare Kvalitetsredovisningen ersatts av en lokalt utformad Kvalitetsrapport. Rapporten har fokus på analys ur ett kvalitets- och likvärdighetsperspektiv och är utformad i enlighet med Skolverkets råd och vägledningar för förskolan. Årets rapport visar på en fortsatt utveckling mot ökad likvärdighet mellan förskolorna på både lokal och stadsdelsövergripande nivå. Sammantaget är bedömningen att de analyserade underlagen och resultaten indikerar en utveckling i den riktning som eftersträvas, och som gynnar barnen i den utbildning som genomförs, se bilaga 5.

Arbetsätt och goda exempel

- Skapandet av Östermalms kommunala förskolors plattform ingår i stadsdelens handlingsplan för förbättrad arbetsmiljö för barnskötare och förskollärare. Plattformen ska utgöra ett stöd i deras uppdrag gällande utbildningens innehåll och genomförande. I plattformen finns bland annat gällande styrdokument samt de gemensamma ramar och utgångspunkter som gäller för Östermalms kommunala förskolor.
- I Planerings- och bedömningsdelen i Skolplattformen kommer Östermalms kommunala förskolor att utgå från forskning kring kvalitetsindikatorer för bedömning av undervisningens resultat. Syftet med indikatorerna är att ge alla barn i stadsdelens förskolor de bästa villkoren för lärande. Forskaren kommer även att delta i stadens revidering av förskolans kvalitetsindikator som just utvärderats.
- Genom att odla i förskolorna får barnen följa matens väg från litet frö till färdig gröda. Odlingarna skapar många möjligheter till samtal och upplevelser som ökar barnens kunskaper om naturens kretslopp, återbruk och hållbarhetsfrågor.

Agenda 2030 och jämställdhetsanalys

Förskolans uppdrag är att genomföra en utbildning som lägger grunden för ett livslångt lärande. Utbildningen ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn och utgå från en helhetssyn på barn och barnens behov, där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Arbetet med att nå verksamhetsmålet ansluter därmed väl till mål 4 i Agenda 2030, God utbildning för alla. Förskoleundersökningens resultat visar att vårdnadshavarna bedömer Östermalms kommunala förskolors utbildning för barnen som mycket god. I förskolans uppdrag ingår också att främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor. Utbildningen ska genomföras i demokratiska former och lägga grunden till ett växande intresse och ansvar hos barnen för att aktivt delta i samhället och för en hållbar utveckling. Därmed har förskolorna aktivt arbetat med normer och värden som ryms inom målområde 16, Fredliga och inkluderande samhällen.

Vad gäller mål 5, Jämställdhet, har förskolorna arbetat aktivt med barnens lika möjligheter oberoende av till exempel kön. Det är också något som vårdnadshavarna uppmärksammar. I senaste förskoleundersökningen svarade 94 procent att de upplever att deras barn ges lika

möjligheter, och lika stor andel att personalen bemöter deras barn på ett respektfullt sätt. Resultaten har varit konstant höga de senaste fem åren, vilket indikerar hållbara arbetsätt inom området.

I förskolans uppdrag ingår ett normmedvetet förhållningssätt i relation till barnen. Variationen mellan pojk- och flickföräldrars svar är fortsatt låg i förskoleundersökningen. Tendensen de senaste åren har varit att flickornas vårdnadshavare generellt är något mer nöjda med förskolan än pojkarnas vårdnadshavare. Denna trend har dock brutits i år då samstämmigheten mellan könen är jämnare.

Förskolorna bedriver sedan 2020 ett särskilt utvecklingsarbete kring fysisk aktivitet som kan kopplas till mål 3, God hälsa och välbefinnande.

Utbud och efterfrågan av förskola på nationella minoritetsspråk

I dagsläget finns enbart efterfrågan gällande meänkieli för två barn inom stadsdelen. På grund av den uttalade bristen på meänkielitalande personal i stadens förskolor togs kontakter med både utbildningsförvaltningen samt stadsledningskontoret som samordnar och stödjer nämndernas arbete med att tillgodose de nationella minoriteternas rättigheter. Då detta inte bidrog till någon lösning, tog rektor direkt kontakt med förskolor i Luleå. Under hösten inleddes ett stöd i digital mötesform mellan förskollärare i Luleå och berörda barn på Östermalm.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	32,2 %	0,3 %	31,9 %	36,1 %	33 %	33 %	VB 2021
Analys Den samlade andelen legitimerade förskollärare låg den 15 oktober strax under KF:s målvärde. Det är i två av fyra förskoleområden som målet inte nås. I det ena området har mättilfället infallit under pågående rekryteringsprocesser. I det andra området finns en legitimerad förskollärare på varje avdelning, och på enstaka avdelningar två. Dock är det flera av dessa som arbetar deltid, vilket påverkar statistiken som baseras på antalet årsarbetare på heltid. Årsgenomsnittet är dock 34,7 procent.							
  Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan	89 %	89 %	89 %	90 %	90 %	88 %	2021
Analys Resultatet 89 procent i förskoleundersökningen ligger strax under målvärdet, men är högre än stadens samlade resultat som nådde 83 procent samt är det näst högsta resultatet i staden. Intervallet för den interna variationen i resultaten mellan förskoleområdena är 84-93 procent. Två av förskoleområdena har både höjt sina resultat från föregående år och nått målvärdet. De övriga två områdena har sänkt sina resultat. Den pedagogiska miljön är ett gemensamt utvecklingsområde, och omfattar förskolans utom- och inomhusmiljöer. Under pandemin har dock insynen i förskolornas inomhusmiljö påverkats av besöksbegränsningarna. Det innebär att utvecklingsarbetet inomhus ännu inte synliggjorts fullt ut för vårdnadshavarna. Detta är också något som framkommer i undersökningens öppna svar.							
  Antal barn per grupp	15,1 barn/avd.			15,6 barn/avd.	16	16	VB 2021

	 Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	5,1 st	5,2 st	4,9	4,9	VB 2021
Analys						
Antal barn per anställd är något högre än årsmålet, samtidigt som antal barn per grupp minskat, se ovan resultat. Utfallet bör relateras till att barnens tillhörighet i en grupp och att antal förskolebarn per anställd varierar under barnens dag i förskolan.						
Antalet inskrivna barn har under året minskat något. Enligt prognos kommer den utvecklingen att hålla i sig kommande år. Arbetet för att nå årsmålet kommer därför inriktas på att behålla befintlig personal snarare än att utöka.						
	 Kvalitetsindikatorn - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget	3,7	3,6	3,6	3,6	2021

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	 Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att alla förskolor arbetar med sin strategi för att öka barns fysiska aktivitet och rörelse under förskoledagen	2021-01-01	2021-12-31	
	 Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna stärka uppföljningen av underlagen till förskolerapporten för att säkerställa och utveckla det systematiska kvalitetsarbetet	2021-01-01	2021-12-31	
	 Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna för att kunna genomföra ett pilotprojekt för screening för läs- och skrivsvårigheter i förskolan	2021-01-01	2021-12-31	
	 Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna utreda hur språkutvecklingen sker i förskolan, och vilka åtgärder som kan öka förutsättningarna för språkutvecklingen	2021-01-01	2021-12-31	
	 Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna verka för en ökad likställighet gällande bedömningsgrunderna till barn i behov av särskilt stöd i förskolan samt till avsteg från vistelsetiden för barn till föräldralediga	2021-01-01	2021-12-31	
	 Utbildningsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna och i samverkan med arbetsmarknadsnämnden genomföra en satsning på vidareutbildning i svenska språket för stadens förskolepersonal vid behov	2021-01-01	2021-12-31	
	 Utbildningsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna öka andelen inskrivna barn i förskolor i områden där inskrivningsgraden är låg, med fokus på områden som är mindre socioekonomiskt gynnsamma	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: 1.3.1 Varje barn i Östermalms kommunala förskolor utvecklar sina förmågor och sitt kunnande i en god pedagogisk lärmiljö

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Utbildningen utgår från en helhetssyn på barn och barns behov, där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet.
- Utbildningen och undervisningen utformas i enlighet med Lpfö 18 och de gemensamma pedagogiska ställningstagandena Meningsskapande mötesplatser för ett livslångt lärande.

Förväntat resultat

Fortsatt hög andel nöjda vårdnadshavare till barn i förskolan. Fortsatt hög andel vårdnadshavare som är nöjda med dokumentationen av deras barns utveckling och lärande. Andelen vårdnadshavare som upplever att deras barn använder digitala verktyg/hjälpmiddel i sitt lärande ökar. Fortsatt hög andel vårdnadshavare upplever att deras barn uppmuntras att utveckla sitt språk och att deras barn har lika möjligheter att utvecklas i förskolan. Fortsatt hög andel vårdnadshavare som upplever att den pedagogiska miljön i barnens förskola uppmuntrar till lek, utveckling och lärande. Barnen deltar dagligen i pedagogiska och varierande fysiska aktiviteter. Andelen vårdnadshavare som upplever att deras barn uppmuntras till fysisk aktivitet är fortsatt hög.

Analys

Det förväntade resultatet har inte uppnåtts fullt ut. Särskild vikt har lagts vid resultatet i förskoleundersökningen, vilket framgår av de högt satta indikatorerna. Resultatet bör förstås utifrån pandemins påverkan, vilket framgår av avvikelseanalyserna nedan. Samtliga aktiviteter är dock genomförda.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel förskolor med en implementerad lokal strategi för fysisk aktivitet.	100 %			100 %	100 %		2021
 Andel förskolor som använder Skolplattformens Planerings- och bedömningsverktyg.	100 %				100 %		2021
  Andel nöjda vårdnadshavare som upplever att den pedagogiska miljön i barnens förskola uppmuntrar till lek, utveckling och lärande	87 %	88 %	86 %		88 %		2021
Analys							
Resultatet 87 procent i förskoleundersökningen ligger strax under målvärdet, men är högre än stadens samlade resultat som nådde 83 procent. Intervallet för den interna variationen i resultaten mellan förskoleområdena är 81-93 procent. Två av förskoleområdena har både höjt sina resultat från föregående år och nått målvärdet. De övriga två områdena har sänkt sina resultat. Den pedagogiska miljön är ett gemensamt utvecklingsområde, och omfattar förskolans utom- och inomhusmiljöer. Under pandemin har dock insynen i förskolornas inomhusmiljö påverkats av besöksbegränsningarna. Det innebär att utvecklingsarbetet inomhus ännu inte synliggjorts fullt ut för vårdnadshavarna. Detta är också något som framkommer i undersökningens öppna svar. Under hösten planeras riktade satsningar på utomhusmiljön på vissa förskolegårdar.							
  Andel nöjda vårdnadshavare vad gäller att barnen uppmuntras till fysisk aktivitet.	87 %	86 %	88 %	86 %	85 %		2021

◆ ♀	Andel nöjda vårdnadshavare vad gäller deras barns användning av digitala verktyg i sitt lärande.	67 %	68 %	66 %	72 %	75 %	2021
Analys Resultatet 67 procent innebär att årsmålet inte uppnås, det är dock högre än stadens samlade resultat på 66 procent. Den interna variationen i resultaten är låg mellan de tre förskoleområden som sänkt sina resultat. Ett område har ökat sin måluppfyllelse från 69 till 71 procent. Informationen till vårdnadshavarna om användningen av de digitala verktygen i lärandet kopplad till förskolans läroplan är under fortsatt utveckling och förbättring. Samtidigt visar åter undersökningens öppna svar att det hos vårdnadshavare finns ett motstånd mot barns användning av digitala verktyg i förskolan. Att vårdnadshavarnas inställning står i motsättning till förskolans läroplansuppdrag, är en försvårande omständighet i arbetet med att förbättra måluppfyllelsen.							
◆ ♀	Andel nöjda vårdnadshavare vad gäller deras barns lika möjligheter att utvecklas i förskolan	94 %	95 %	94 %	96 %	95 %	2021
Analys Resultatet 94 procent i förskoleundersökningen ligger en procentenhet under målvärdet, men är högre än stadens samlade resultat på 91 procent. Intervallet för den interna variationen i resultaten mellan förskoleområdena är 90-97 procent. Tre förskoleområden når målvärdet. Ett område har sänkt sitt resultat, vilket påverkats av en avgränsad intern variation. Den interna resultatvariationen har dock inte visat på några skillnader i svaren från vårdnadshavare till flickor respektive pojkar.							
◆ ♀	Andel nöjda vårdnadshavare vad gäller deras barns språkutveckling.	86 %	85 %	86 %	90 %	87 %	2021
Analys Resultatet 86 procent i förskoleundersökningen visar att årsmålet missas med en procentenhet, men är högre än stadens samlade resultat på 82 procent. Intervallet för den interna variationen i resultaten mellan förskoleområdena är 81-90 procent. Samtliga förskoleområden sänkte sina resultat från 2020, men två av områdena nådde målsättningen. Analyser av den interna variationen inom förskoleområdena har bland annat identifierat vissa förskolor och arbetslag med skiftande kompetens gällande barns språkutveckling.							
◆ ♀	Andel nöjda vårdnadshavare vad gäller dokumentationen av barnens utveckling och lärande.	63 %	60 %	67 %	75 %	75 %	2021
Analys Resultatet 63 procent visar att årsmålet inte uppnås, men är högre än stadens samlade resultat på 62 procent. Intervallet för den interna variationen i resultaten mellan förskoleområdena är 50-71 procent. Samtliga förskoleområden sänkte sina resultat från 2020, men två av områdena nådde årets målsättning. Under pandemin har insynen i förskolorna påverkats av söksbegränsningarna, och inomhus återfinns stora delar av dokumentationen. Skolplattformen syftar bland annat till kommunikation, information och dokumentation som synliggör barnens lärande. Den del av Skolplattformen som berör barnens lärande och utveckling är under utveckling. Liksom tidigare år visar dock undersökningens öppna svar ett stort missnöje med plattformens användarvänlighet.							

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Arbetsgrupp med ledningsrepresentanter kopplad till Skolplattformen, med fokus på Planerings- och bedömningsverktyget.	2021-01-01	2021-12-31	

	Framtagande av stadsdelsgemensamt underlag för basnivå gällande förskolornas lärmiljöer.	2021-01-01	2021-12-31
Analys			
Arbetet med underlaget är inlett. Det pedagogiska tillgänglighetsperspektivet i lärmiljöerna har lagts till i det planerade underlaget. Underlaget slutförs under 2022.			
	Frågan om att se över möjligheterna om inrättande av karriärtjänster lyfts i utbildningsförvaltningens förskoleavdelnings chefsforum för avstämning och diskussion med stadens övriga skolchefer.	2021-01-11	2021-12-31
	Implementering av Barnhälsa i Östermalms kommunala förskolor.	2021-01-01	2021-12-31
	Implementering av Östermalms kommunala förskolors plattform för utbildningens innehåll och genomförande.	2021-01-01	2021-12-31
	Kommunikation och förtydligande av förskolans uppdrag enligt läroplanen till vårdnadshavare kopplat till barnens användning av digitala verktyg.	2021-01-01	2021-12-31
	Lokala strategier för daglig ökad fysisk aktivitet i förskolan utarbetas.	2021-01-01	2021-06-30
	Utbildning i "Flerspråkighet i förskolan" för pedagoger på Östermalm	2021-01-01	2021-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms vara uppfyllt. Bedömningen baseras på att de förväntade resultat som formulerats kopplat till nämndens fyra mål för verksamhetsområdet i huvudsak har uppfyllts. De fullmäktigeuppdrag som nämnden ansvarar för är genomförda. Tio av fullmäktiges indikatorer uppnås helt och fem indikatorer uppnås delvis.

Under året har drygt 1 100 orosanmälningar registrerats vilket är i nivå med föregående år. Förvaltningen har fortsatt att prioritera arbetet med att minska andelen utredningar som pågår längre än fyra månader. Den systematiska uppföljningen som gjorts under året har gett positiv effekt.

Årsmålet avseende barns delaktighet i sin utredning nås inte. Arbetet med att säkerställa barns rättigheter, däribland barnets rätt att framföra sina åsikter och få dem beaktade i alla frågor som berör barnet, är prioriterat. Resultatet på indikatorn som tillkom 2021 och som avser mäta barns delaktighet i sin utredning har förbättrats under året. Överlag är utfallet högre för barn i åldern 6-17 år jämfört med de yngre barnen. En förklaring kan vara att utmaningarna i att göra de yngsta barnen delaktiga och ge dem förutsättningar att framföra sina åsikter upplevs vara större. Analysen visar även att återkopplingen till barnet efter avslutad utredning behöver utvecklas.

För ökad kunskap om barns delaktighet har socialsekreterare inom familjeenheten genomgått en webbutbildning om att samtala med barn. Därtill har workshops med fokus på metoder och verktyg för samtal genomförts. Förvaltningens familjebehandlare arbetar utifrån en dialogisk modell vid uppföljning vilket innebär löpande uppföljning av barnets och familjernas upplevelser av förändring under behandlingsarbetets gång. För att säkerställa barnets delaktighet i samarbetsamtal har särskilda rutiner tagits fram. Inom familjerätt och familjevård har arbetet att, med stöd av barnrättsjurist från SKR, implementera barnkonventionen i handläggningen fortgått.

En modell för att öka barnets delaktighet, kallad Västernorrlandmodellen, har implementerats inom familjeenheten. Modellen syftar till att genom intervjuer ta tillvara barnets röst om mötet med socialtjänsten. Barnens svar har legat till grund för ett seminarium där medarbetare diskuterade förbättringsförslag och åtgärder utifrån barnens synpunkter och åsikter.

I en uppföljning av utredningar av LSS-insatser framgick att barnperspektivet fanns beaktat i samtliga utredningar. Detta i enlighet med stadens program för barnets rättigheter och inflytande. Andelen barnkonsekvensanalyser i utredningar inom missbruk, socialpsykiatri och våld i nära relationer har ökat. Uppföljning har visat att det i nio av tio utredningar fanns en sådan analys. Förbättringen är ett resultat av det arbete som gjorts avseende rutiner och metoder.

Implementering av indikatorn som avser mäta socialtjänstens samhandling med förskola och skola har fortgått. Indikatorn omfattar samtliga barnutredningar även i de fall socialtjänsten saknar grund för att kontakta skolan eller förskolan. En uppföljning av LSS-utredningar där samhandling inte skett visade att handläggarens bedömning att inte kontakta skola eller förskola var adekvat. Vikten av samhandling med skola och förskola uppmärksammas särskilt vid introduktion av handläggare.

Förebyggande arbete och tidiga insatser

Förebyggande föräldraskapsstöd har erbjudits under året. Föräldragrupper utifrån modellerna ABC 3-12 år, ABC Tonår samt Komet har genomförts. Komet är ett manualbaserat program för föräldrar som upplever att de ofta hamnar i konflikt med sitt barn. ABC utgår från kunskap om föräldraskap och aktuell forskning med syftet att stärka relationen mellan vuxen och barn och bidra till barnets utveckling och välmående. Gruppverksamheten har erbjudits i digital och fysisk form. För att möta efterfrågan från föräldrar har fler medarbetare utbildats. Utöver gruppverksamhet har fler föräldrar kunnat erbjudas enskilda råd- och stödsamtal utan biståndsbeslut.

Förvaltningen har ingått i den arbetsgrupp som haft i uppdrag att utforma en standard för stadens fältarbete i syfte att öka likställigheten. Utöver ett gemensamt ramverk har arbetet bidragit till att lyfta fältverksamhetens betydelse i arbetet med att främja barn och ungas uppväxtvillkor. Fältverksamhetens samarbete med övriga innerstadsstadsdelar och föräldravandrare har fortgått liksom regelbundna samverkansmöten med tre av stadsdelens högstadieskolor. Syftet med samarbetet är att ha en heltäckande organisation som möter ungdomarnas behov på bästa sätt. Två föräldramöten med tema alkohol, narkotika och tobak har genomförts i samarbete med polis, skola och trygghetssamordnare.

Odenplans ungdomsmottagning, som drivs tillsammans med Region Stockholm, har sedan

början av året haft öppet sex dagar i veckan. Därtill har verksamheten haft förstärkt bemanning avseende kuratorer. Detta har bidragit till fortsatt god tillgänglighet till mottagningen. Under året noterades drygt 2 800 besök varav majoriteten, cirka 2 400, gjordes av unga kvinnor. Ungdomsmottagningen har även erbjudit digitala klassbesök för elever i årskurs 9. Syftet med besöken är att informera ungdomarna om vilket stöd mottagningen kan erbjuda.

I samarbete med förvaltningens preventionssamordnare har ungdomsmottagningen tagit fram ett frågeformulär till förstagångsbesökare hos kurator. Frågorna syftar till att fånga upp problematik kring alkohol, narkotika och andra droger. Även frågor om spelberoende och våld i den unges nära relationer har ställts. Samtliga kuratorer har gått en suicidpreventionsutbildning genom Nationellt centrum för suicidforskning och prevention vid Karolinska Institutet. Syftet var att öka medarbetarnas kunskaper och mottagningens beredskap inför eventuell ökad psykisk ohälsa bland unga som konsekvens av rådande pandemi.

Samverkan för barns och ungas välmående och skydd

Den lokala överenskommelsen om samverkan mellan förskola, skola och socialtjänst inklusive prevention och fritid har reviderats under året. Överenskommelsen syftar till att tydliggöra parternas gemensamma åtagande för att skapa goda förutsättningar för barn och ungas utveckling. Som bilagor till överenskommelsen finns stödmaterial för samverkan mellan nämndens verksamheter och skolan. En rutin för anmälan till socialtjänsten och en särskild mall för orosanmälan har tagits fram. Socialtjänsten har bjudit in skolor och förskolor, oavsett huvudman, till digitala öppna hus. Syftet har varit att informera om socialtjänstens arbete samt beskriva hur en orosanmälan går till. För de skolor och förskolor som önskat har enskilda möten genomförts. Stöd- och serviceenheten, som arbetar med funktionshinderomsorg, har deltagit i förskolans barnhälsomöte för att informera om sitt arbete.

Arbetet med skolsociala team har påbörjats i samverkan med utbildningsförvaltningen. Teamet utgörs av nämndens båda skolsocionomer och personal från grundskolan. Målgruppen är elever i årskurs 4–9 vid de kommunala skolorna i stadsdelen som har upprepade, eller längre tids frånvaro, och eller riskerar att inte nå målen för utbildningen. Arbetet syftar till att bidra till att målgruppen uppnår gymnasiebehörighet genom förbättrade samverkansstrukturer och tidiga insatser. Målet är att målgruppen ska öka sin skolnärvaro och uppnå behörighet till gymnasiet.

En lokalt anpassad arbetsmodell med utgångspunkt från stadens riktlinjer har tagits fram. Därtill har rutiner och stöddokument utformats för att passa de lokala förutsättningarna för målgruppen. Under hösten har skolsocionomerna bjudits in till fyra grundskolor i stadsdelen för att berätta om sitt arbete. Som ett resultat av detta inleddes, i slutet av året, samverkan kring två elever och ytterligare ett initiativ togs för samverkan planerad till januari 2022.

Utbildningsförvaltningen, Norrmalms och Östermalms stadsdelsförvaltningar har fortsatt driva Positivt, en särskild undervisningsgrupp med psykosocial behandlingskompetens. Den riktar sig till elever i årskurs 6–9 på de kommunala skolorna som av olika anledningar har hög frånvaro och inte kan tillgodogöra sig undervisningen i sin skola. Målet är att eleverna ska uppnå behörighet till gymnasiet.

När socialtjänsten, eller hälso- och sjukvården, bedömer att det finns ett behov av samordnade

insatser för att ett barn ska få rätt stöd finns en lagstadgad skyldighet att kalla till möte. Syftet är att erbjuda barnet en samordnad individuell plan, SIP. Enligt gällande lokal överenskommelse kan även förskola och skola ta initiativ till ett SIP-möte. I samverkan med Kungsholmen och Norrmalm har tjänsten SIP-samordnare tillsatts under året.

Under året har förvaltningens öppenvård för familjer med barn i åldern 10 -17 år kompletterats genom verksamheten MST-SYD som drivs i samarbete med stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta-Vantör och Södermalm. Målgruppen är ungdomar med omfattande problem i skolan eller som är självd destruktiva, aggressiva eller missbrukar samt ungdomar som begår brott med risk för ytterligare kriminalitet.

Stockholms stads strategi för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet 2019–2022

Ansvar för att barn och unga får växa upp under trygga och jämlika villkor, klarar skolan och ges förutsättningar för en god framtid delas mellan flera av samhällets aktörer. Med utgångspunkt i stadens strategi för att minska risken för att barn och unga dras in i kriminalitet har nämnden antagit en lokal handlingsplan. Planen beskriver nämndens aktiviteter och metoder i arbetet för att nå stadens mål. De restriktioner som har rått under året har haft viss påverkan på arbetet främst avseende fältassistenternas möjlighet att närvara i skolor.

Som en del i utvecklingsarbetet kommer handlingsplanen att ses över under 2022. Flera av de metoder och aktiviteter som ingår i handlingsplanen däribland skolsociala team, föräldraskapsstöd och fältverksamheten i samverkan med skolor och föräldravandrare har beskrivits närmare ovan.

Tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Nämndens arbete med funktionshinderfrågor utgår från stadens program för tillgänglighet och delaktighet. Under året genomförde förvaltningen en egen brukarundersökning bland personer med LSS-insatser kring bemötande och tillgänglighet. Det sammantagna resultatet visade att 86 procent av de svarande var nöjda med bemötandet och att sju av tio upplevde att tillgängligheten var god.

Ett arbete med att utbilda personal på LSS-bostäder utifrån en modell för bemötande och pedagogik har inletts. Satsningen fortgår under 2022. Under december ordnades genom nämndens särskilda satsning, aktiviteter för boende i gruppboende och inom socialpsykiatri såsom julfest, bowling, bio och nyårsfirande.

Inom förvaltningens stödboenden har stödpersoner med egen erfarenhet av psykisk ohälsa, så kallad Peer Support, fortsatt sitt arbete med att öka brukarinflytandet och brukarmedverkan.

Under året har nya lokaler för förvaltningens öppna träffpunkt, Startpunkten, renoverats. Startpunkten är en verksamhet med friskvårds- och kulturinriktning för personer med psykisk funktionsnedsättning. Lokalen invigdes i september.

Nämndens råd för funktionshinderfrågor bidrar till förvaltningens arbete genom att lyfta frågor med ett funktionshinderperspektiv. Under året har nio rådsmöten hållits, företrädesvis i digital form. Därutöver har representanter från rådet deltagit i trygghetsvandringar och en fokusgrupp om särskilt utsatta brottsoffer anordnade av förvaltningen. I december bjöd rådet in

stadsdelsnämndens ordförande och vice ordförande till möte för att lämna sina synpunkter och kommentarer till 2022 års verksamhetsplan.

Våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck

Antalet ärenden som rör våld i nära relationer har varit jämförbart med 2020 då en tydlig ökning noterades. Antalet våldsutsatta personer som, oavsett orsak är kända av socialtjänsten, har följts upp under året. Kartläggningen visade att de flesta har kontakt med relationsvårdsteamet som kan erbjuda stöd. Flera av de våldsutsatta har uppmärksammats inom äldreomsorgen och ett mindre antal genom försörjningsstödenheten. Resultatet av kartläggningen utgör ett underlag i utvecklingsarbetet för att uppmärksamma våld i nära relationer inom alla delar av socialtjänsten och äldreomsorgen. Under året har förvaltningens gemensamma rutin för att uppmärksamma våldet reviderats.

Genom samverkan med Kungsholmen och Norrmalm har en gemensam utbildning om hedersrelaterat våld och förtryck genomförts. Därtill har medarbetare deltagit i en föreläsning om våld i ungas relationer, en webbkurs av Nationellt centrum för kvinnofrid, NCK, och en kortare kurs anordnad av Karolinska Institutet.

Inom äldreomsorgen har screeningverktyget REAGERA-S, Responding to Elder Abuse in Geriatric care använts. Verktyget är framtaget för att upptäcka utsatthet för övergrepp hos äldre genom att ställa standardiserade frågor. Metoden har implementerats i samarbete med äldreförvaltningen. Resultatet från kartläggningen kommer att användas i arbetet med att utveckla stödet till både utsatta och utövare.

Förvaltningens arbetsgrupp med representanter från förskola, äldreomsorg och socialtjänst har haft regelbundna möten för att utbyta erfarenheter och lyfta gemensamma frågor. Gruppens medlemmar fungerar även som stöd till kollegor i ärenden där våld i nära relationer uppmärksammats. Representanter från äldreomsorgsavdelningen har även deltagit i nätverksträffar ledda av äldreförvaltningen.

Genom samverkan med Kungsholmen, Norrmalm och Södermalm erbjuder nämnden öppenvårdsverksamhet genom Relationsvårdscentrum Innerstaden, RVCI. Antalet våldsutsatta i verksamheten har ökat med 27 procent jämfört med 2020. Det har fortsatt varit svårt att nå våldsutövare som kan erbjudas stöd och behandling. Under året har målgruppen minskat med fyra procent. Verksamheten har tidvis anpassats utifrån rådande pandemi. Då gruppverksamheterna har tvingats pausa har individuella kontakter istället erbjudits. Samtalen har främst genomförts digitalt och per telefon. Arbetet med att erbjuda barn vars föräldrar får stöd genom RVCI egna samtal har inletts. Samtalen ges utifrån Trappan-modellen som är en modell för krissamtal med barn som upplevt våld i sin familj utvecklad av Rädda Barnen.

Arbetsätt och goda exempel

- Arbetet med att utveckla ett familjecentrerat arbetsätt, med familjecentral som en komponent har fortgått. Familjecentralen är en samverksform mellan socialtjänst, öppen förskola och verksamheter inom Region Stockholm. Verksamheten vänder sig till blivande föräldrar samt barn 0–5 år och deras föräldrar och syftar till att vara förebyggande, stödjande och hälsofrämjande. Förvaltningens familjebehandlare finns sedan hösten tillgängliga på en kombinerad barnvårdscentral och barnmorskemottagning i

stadsdelen.

- Många unga söker sig till stadens ungdomsmottagningar vilket tidvis orsakar väntetid för nybesök. Genom att öppet redovisa väntetider och de gruppverksamheter som erbjuds på stadens alla mottagningar, ges förutsättningar för unga att göra ett informerat val och söka sig till valfri mottagning. Arbets sättet har möjliggjorts genom en digital samverkansyta där stadens mottagningar redovisar sina väntetider. En gemensam rutin för hänvisning till annan mottagning har implementerats.

Agenda 2030 och jämställdhetsanalys

Nämndens arbete med att erbjuda individer stöd för att leva ett självständigt liv utifrån sina förutsättningar, bidrar till mål 10, Minskad ojämlikhet. I detta arbete uppmärksammas särskilt utsatta grupper. Nämndens arbete utgår från stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Brukarperspektivet, som är vägledande i arbetet, bidrar också till målet.

Arbetet med att samordna stöd från socialtjänsten och hälso-och sjukvården, bland annat genom samordnade individuella planer, SIP, bidrar till mål 3, God hälsa och välbefinnande. Genom samverkan mellan socialtjänst, skola och förskola bidrar nämnden till mål 4, God utbildning för alla.

Nämnden bidrar till mål 5, Jämställdhet, bland annat genom att förebygga och uppmärksamma våld i nära relationer. Den vanligaste formen av våld i en nära relation är en man som utövar våld mot en kvinna som han har, eller har haft, ett förhållande med.

Jämställdhetsperspektivet beaktas i handläggning av ärenden och i egenkontroller. Genom att i delar av handlägningsprocessen till exempel aidentifiera ett ärende, minskar risken för ojämlika bedömningar utifrån kön. Flera verksamheter inom socialtjänsten är hbtq-diplomerade och arbetar utifrån årligen uppdaterade handlingsplaner.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel avhysningar som kunnat avvärijas efter inkommet meddelande till förvaltningen från kronofogdemyndigheten	35,71 %			50 %	50 %	Tas fram av nämnd	VB 2021
Analys							
Det vråkningsförebyggande arbetet sker främst innan ett meddelande om avhysning inkommer. Förvaltningens bosamordnare etablerar kontakt med personer som riskerar att bli bostadslösa genom uppsägning och lotsar dem till rätt enhet inom förvaltningen eller till budget- och skuldrådgivare.							
Fjorton meddelanden om avhysning har inkommit varav fem kunde avvärijas. I de fall avhysningar verkställdes har bosamordnaren bedrivit ett aktivt uppsökande arbete, men flera av de berörda har inte medverkat eller varit svåra att nå. I två fall hade personerna övergivit sina lägenheter och flyttat utomlands. I ett fall rörde det sig om en bostadsrätt som var föremål för utmätning hos kronofogden, ett annat en studentlägenhet och ytterligare ett en olovlig andrahandsuthyrning.							
   Andel barn och unga som bedömts ha skyddsbehov och som inte fått vänta på placering	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	VB 2021

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och unga som åter blir föremål för anmälan/ansökan efter avslutad utredning	20,6 %	21,4 %	19,5 %		20 %	24 %	VB 2021
Analys Av de 57 barn och unga som åter blev aktualiserade var 34 pojkar och 23 flickor. Den främsta orsaken till aktualisering angavs vara misstanke om bristande omsorg eller misstanke om problem hos vårdnadshavarna eller annan närstående. Resultatet för staden som helhet är 23 procent.							
  Andel barn och ungdomar anmälda för brott som tillsammans med föräldrar eller vårdnadshavare kallats till samtal med socialtjänsten inom 48 timmar	66,7 %	66,7 %	66,7 %	50 %	70 %	Tas fram av nämnd	VB 2021
Analys Under perioden augusti till och med december har nio unga ingått i målgruppen. Av dessa har sex stycken kallats inom 48 h. I övriga fall har det funnits skäl till varför ungdomen inte kallats inom 48 timmar. Det kan t.ex. handla om att kontaktuppgifter saknas eller att förälder inte kunnat nås. I något fall har bedömningen varit att ett gemensamt möte med polisen ska hållas vilket tagit längre tid. Åtgärder för att öka andelen följs upp kontinuerligt. Målgruppen har under året bestått av tjuoen unga.							
  Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering	79 %	86 %	73 %	91 %	91 %	öka	2021
Analys Årets resultat är lägre än 2020 men högre jämfört med 2019. En högre andel män än kvinnor uppger att de inte upplever diskriminering. Resultaten avser insatserna gruppboend, serviceboend och korttidstillsyn. Resultatet är baserat på de 94 svar som inkommit. Svarefrekvensen var 53 procent.							
  Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering	91 %	90 %	91 %	94 %	94 %	öka	2021
Analys Årsmålet uppnås inte. Resultat är lägre jämfört med 2020 men en procentenhet högre än 2021 års resultat för staden totalt. Indikatorn baseras på brukarenkäter inom socialpsykiatri som omfattar boende, boendestöd, HVB, stödboende och sysselsättning. Resultatet är baserat på 101 svar. Svarefrekvensen var 39 procent.							
  Andel brukare som är nöjd med sin insats - Funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	84 %	85 %	84 %	85 %	85 %	80 %	2021
Analys Årets resultat är en procentenhet lägre än årsmålet och resultatet 2020. Årets resultat är dock högre än fullmäktiges mål, 80 procent. Skillnaden mellan män och kvinnor är liten. Indikatorn avser mäta hur nöjd den svarande är med sin dagliga verksamhet, med sitt gruppboende och med sitt korttidsboende. Resultatet baseras på de 101 svar som inkommit. Svarefrekvensen var 56 procent.							
  Andel familjehemsplacerade barn i skolåldern som klarar målen i kärnämnen i grundskolan	100	100 %	100 %	100	75 %	75 %	VB 2021

		Andel personer med bostadskontrakt enligt Bostad först som behåller kontraktet efter 12 månader	0		100	50 %	Tas fram av nämnd	2021	
Analys									
Utfallet är baserat på en person som erbjudits kontrakt. Insatsen avbröts.									
		Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	80 %	84 %	77 %	85 %	90 %	90 %	2021
Analys									
Resultatet innebär en minskning jämfört med 2020. En lägre andel kvinnor jämfört med män uppger att de känner sig väl bemötta. Resultatet baseras på de 100 svar som inkommit. Svarsfrekvensen var 56 procent. Resultatet för stadens totalt var 89 procent. Indikatorn omfattar insatserna grupp- och serviceboende, daglig verksamhet och korttidstillsyn.									
		Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	83 %	91 %	77 %	79 %	79 %	79 %	2021
Analys									
Resultatet har förbättrats sedan föregående år. Andelen män som uppger att de upplever sig kunna påverka insatsens utformning är högre än andelen kvinnor. Indikatorn bygger på frågor i den stadsgemensamma brukarundersökningen och omfattar gruppboende, serviceboende, daglig verksamhet, korttidstillsyn och korttidshem.									
		Andel personer som själv upplever att dem får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten (socialpsykiatri)	69,57	80 %	66,67 %	25,87	30 %	Tas fram av nämnd	2021
Analys									
Indikatorn bygger på individuppföljningar under oktober, fem män och arton kvinnor. Andelen män som upplever en förbättrad situation är högre för män än kvinnor.									
		Andel personer som själv upplever att dem får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten (vuxna missbruk)	86,36	84,85 %	90,91 %		30 %	Tas fram av nämnd	2021
Analys									
Indikatorn är ny för 2021 och baseras på 44 svarande, varav 33 män och 11 kvinnor. Andelen kvinnor som upplever en förbättrad situation är högre jämfört med andel män.									

		Andel utredningar av barn och unga där barnet varit delaktigt och fått återkoppling	43,02	39,1 %	46,97 %	75 %	Tas fram av nämnd	VB 2021	
Analys									
Indikatorn omfattar samtliga barnutredningar. För att få ett positivt utfall ska tre kriterier vara uppfyllda; att barnet fått information om rätten till delaktighet och anledningen till utredningen, att barnets givits möjlighet att uttrycka sina åsikter samt att barnet fått återkoppling efter avslutad utredning. Utfallet är högre för utredningar som rör barn i åldern 6-17 år jämfört med yngre barn. En första analys visar att det främst är arbetet med att återkoppla till barnet efter avslutad utredning som behöver stärkas. Till barn som beviljats en LSS-insats kommer stadens framtagna återkopplingsbrev att börja användas. I de fall en ansökan avslås ska barnet kontaktas av handläggare när så är möjligt. Utfallet på indikatorn har successivt förbättrats under året.									
		Andel utredningar av barn och unga i vilka skola/förskola vidtalas	58,54	55,38 %	54,55 %	70 %	Tas fram av nämnd	VB 2021	
Analys									
Indikatorn omfattar alla barnutredningar och tar inte hänsyn till de fall där socialtjänsten, på grund av att samtycke saknas, är förhindrad att kontakta skola eller förskola. Det samma gäller i de ärenden handläggaren gör bedömningen att det inte är relevant för utredningen att kontakta förskola eller skola.									
		Antal barnfamiljer som beviljats en akutboendelösning på hotell/vandrarhem	3			5	Tas fram av nämnd	2021	
		Antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten	59 st			50 st	Tas fram av nämnd	2021	
		Antal vräkningar som rör barn	0		0	0	Tas fram av nämnd	VB 2021	
Analys									
Förvaltningens bosamordnare samarbetar med berörda enheter inom socialtjänsten i ärenden som rör barnfamiljer som riskerar vräkning i syfte att snabbt kunna erbjuda insatser för att förhindra att vräkning.									
		Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	77 %	94 %	68 %	76 %	76 %	Tas fram av nämnd	2021
Analys									
Resultatet har förbättrats. Liksom tidigare år är andelen män som uppger att de upplever trygghet i sitt LSS-boende högre än andelen kvinnor.									

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Bostadsförmedlingen i Stockholm AB ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna genomföra åtgärder och nödvändiga ändringar samt se över hela processkedjan för att säkerställa att personer som är utsatta för våld i nära relation och har rätt till förtur också får tillgång till det.	2021-01-31	2021-06-30	
  Kommunstyrelsen ska tillsammans med socialnämnden och stadsdelsnämnderna utreda ansvaret för beställning av vissa eller alla typer av bostäder med särskild service i syfte att öka likställigheten och tillgången till fler LSS-bostäder. Utredningen ska innehålla en grundlig analys av de ekonomiska konsekvenserna på kort och lång sikt av eventuell flytt av beställaransvaret	2021-01-01	2021-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Kulturnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, idrottsnämnden och stadsdelsnämnderna, samt vid behov med stöd av arbetsmarknadsnämnden, utreda en utveckling av fritidsgårdarnas fortsatta uppdrag i syfte att nå fler och erbjuda mer kontinuerlig och planerad verksamhet, inklusive hur mer verksamhet kan ske mobilt och digitalt samt ta fram en modell för fortsatt drift av fritidsgårdar som stängts på grund av hot och kriminalitet.	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Socialnämnden och stadsdelsnämnderna ska tillsammans säkerställa att alla barn som är placerade på HVB- eller familjehem har en skolplanering och inte står utan skolgång mer än en vecka	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Socialnämnden och stadsdelsnämnderna ska utveckla och systematisera uppföljningen av hur klienterna och brukarna upplever effekten av de insatser de får genom socialtjänsten	2021-01-01	2021-12-31	
! Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ansvara för att Esset är ett verksamhetssystem som möjliggör en evidensbaserad socialtjänst med fokus på att klienten känner att den fått fungerade stöd	2021-01-01	2021-12-31	
Analys			
I början av året beslutade staden att införandet av Esset skulle avbrytas för att istället fokusera på att modernisera befintligt system.			
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna införa en samlad verksamhetsuppföljning för LSS-verksamheter	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samverkan med Region Stockholm fortsätta projektet STIS, Stärkt tidigt stöd i samverkan och utöka hembesöksprogrammet så det når fler och stöttar familjer i riskzon längre	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda möjligheterna att söka socialtjänst i annan stadsdel än där man bor när det gäller hedersrelaterade problem	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna samverka särskilt med Polisen kring initiativ gryning och arbeta för att stödet till utsatta för våld i nära relation sker samordnat	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna tydliggöra fältassistenternas uppdrag, arbetsmetoder och mål i syfte att skapa en likställighet i staden	2021-01-01	2021-06-30	
✓ Socialnämnden ska stötta stadsdelsnämnderna i genomlysning av socialtjänstens barn- och ungdomshandläggning enligt modell "Rätt stöd i rätt tid"	2021-01-01	2021-12-31	
Analys			
Genomlysningen har genomförts och resultaten har presenterats för förvaltningens familjeenhet. Resultatet kommer att utgöra underlag för enhetens utvecklingsarbete.			
✓ Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen ta fram förslag på förändrade riktlinjer för att införa en ny form av sysselsättning inom socialpsykiatri samt i samband med detta göra en översyn av ersättningsystemet för sysselsättning	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna utveckla en modell för verksamhetsuppföljning för samtliga verksamheter inom socialtjänsten oavsett regiform	2021-01-01	2021-12-31	

✓ 	Stadsdelsnämnderna ska i samarbetet med socialnämnden och utbildningsnämnden fullt ut implementera SAMS-modellen för att verka för en obruten skolgång för placerade barn	2021-01-01	2021-12-31
Analys Implementering pågår enligt plan.			
✓ 	Stadsdelsnämnderna ska inrätta strategisk funktion för samverkan skola-socialtjänst-polis-civilsamhälle	2021-01-01	2021-12-31
Analys Förvaltningens preventionssamordnare har motsvarande strategisk funktion.			
✓ 	Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med utbildningsnämnden och socialnämnden implementera modellen för skolsociala team i hela staden och utöka socialtjänstens närvaro i skolan	2021-01-01	2021-12-31
Analys Två skolsociala team har anställts under 2021. Arbetet bedrivs utifrån stadens modell för skolsociala team.			
✓ 	Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med socialnämnden utreda förutsättningarna för att samlokalisera socialsekreterare och polis i stadens lokalpolisområden	2021-01-01	2021-12-31
Analys Förvaltningen har en utsedd kontaktperson inom familjeeenheten som kan kontaktas vid behov och som kan tillgodose behovet.			
✓ 	Utbildningsnämnden, stadsdelsnämnderna och socialnämnden ska utveckla samverkan kring barn som riskerar att föras utomlands i syfte att ingå barnäktenskap eller könsstympning	2021-01-01	2021-12-31

Nämndmål: 1.4.1 Förebyggande arbete och insatser av hög kvalitet ger barn och unga goda uppväxtvillkor

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Fokusera på det förebyggande arbetet och sätta in tidiga och evidensbaserade insatser i samverkan med övriga aktörer.
- Fortsätta att stärka samverkan mellan skola, förskola, socialtjänst, fritidsverksamheter och polis.
- Säkerställa att fristående utbildningsaktörer har information och kunskap för att kunna göra orosanmälningar.
- Öka barns inflytande i utredningar och uppföljning av insatser samt erbjuda stödsamtal till barn vars föräldrar erhåller insatser från socialtjänsten.
- Genomföra aktiviteter och åtgärder utifrån handlingsplanen för att minska risken att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet.
- Prioritera åtgärder för att upptäcka och motverka psykisk ohälsa bland barn och unga.
- Tillhandahålla rådgivning vid ungdomsmottagningen och genomföra sociala förebyggande insatser bland ungdomar. Ungdomsmottagningen ska särskilt prioritera att i högre utsträckning nå ut till yngre pojkar.
- Genom fältassistenter arbeta lokalt med preventiv och uppsökande verksamhet mot stadens unga.

Förväntat resultat

Barn och unga är delaktiga och får återkoppling i utredningar som rör barnet. Alla barn som bedömts ha ett skyddsbehov har erbjudits placering. Personal inom förskola och skola, oavsett huvudman, har god kännedom om orosanmälningar. Andelen utredningar där skolan eller förskolan vidtalats är hög. Barn som har utsatts för eller bevittnat våld av närstående har erbjudits individuellt anpassat stöd. Andelen barn som blir föremål för anmälan efter avslutad utredning ska vara låg. Ungdomar som besöker ungdomsmottagningen upplever att de blir väl bemötta och är nöjda med besöket.

Analys

Det förväntade resultatet bedöms i huvudsak vara uppnått med hänvisning till redovisad verksamhet och resultat samt analys direkt under aktiviteterna nedan.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Ta fram en handlingsplan utifrån stadens program för barnets rättigheter och inflytande	2021-01-01	2021-12-31	
Analys Under 2021 har en handlingsplan för att arbeta utifrån ett barnrättsperspektiv inom familjerätten tagits fram. Arbetet har gjorts i samverkan med barnrättsjurist från SKR.			
✓ Ungdomsmottagningen ska mäta upplevelsen av bemötande och nöjdhet genom en enkät. Resultaten ska ligga till grund för verksamhetsutveckling och fortsatt uppföljning.	2021-01-01	2021-12-31	
Analys Ungdomarnas upplevelser av bemötande har följts upp individuellt genom uppföljningsinstrumenten ORS- Outcome Rating Scale och SRS- Session Rating Scale. Dessa modeller för strukturerad återkoppling bygger på att i dialog med ungdomen löpande utforma samtalen utifrån den unges behov och önskemål. På grund av pandemin valde ungdomsmottagningen att inte låta besökande ungdomar lämna synpunkter vid en stationär läsplatta så som ursprungligen var planerat.			

Nämndmål: 1.4.2 Vuxna i stadsdelsområdet lever ett självständigt liv utifrån sina förutsättningar

● Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Erbjudna personer med missbruksproblem individuellt anpassat stöd.
- Erbjudna personer med psykisk funktionsnedsättning stöd att, utifrån sina förutsättningar, delta i samhällets gemenskap och ha ett arbete att gå till.
- Utveckla samarbetet mellan socialtjänst och sjukvård bland annat genom samordnade individuella planer.
- Arbeta vräkningsförebyggande i samverkan med övriga aktörer.
- Stärka arbetet med att prioritera långsiktiga alternativ till placeringar på akutboenden och sänka trösklarna för att få en fast bostad.
- Erbjudna arbetslivsinriktade insatser och sysselsättning för personer med psykiska och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

- Erbjudna personer med omfattande psykisk funktionsnedsättning, som behöver stöd i kontakt med myndigheter, ett personligt ombud.

Förväntat resultat

Andelen personer som upplever att de fått en förbättrad situation av erbjuden insats är hög. Vuxna med missbruksproblem får stöd i enlighet med den plan som upprättats. Det vråkningsförebyggande arbetet är samordnat inom förvaltningen och bidrar till att personer inte blir vräkta. Vuxna som får stöd av socialpsykiatri upplever inte diskriminering.

Analys

Det förväntade resultatet bedöms vara uppnått med hänvisning till redovisade resultat.

Nämndmål: 1.4.3 Personer med funktionsnedsättning lever ett självständigt liv och deltar på lika villkor i samhället

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Arbeta för att brukarperspektivet genomsyrar alla insatser och öka den enskildes inflytande.
- Arbeta i enlighet med stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning.
- Arbeta utifrån riktlinjerna för ledsagning och ledsagarservice och prioritera ökad likvärdighet mellan stadsdelsnämnderna.
- Fortsätta att utveckla barnrättsperspektivet och säkerställa att barns rätt till inflytande och delaktighet tillgodoses.
- Säkerställa att barn med funktionsnedsättning erbjuds anpassat stöd för att kunna uttrycka sina åsikter i frågor som rör dem.
- Arbeta för att underlätta individers övergång till arbete på den ordinarie arbetsmarknaden.
- Säkerställa tillgången till syn- och hörselinstruktörer och utveckla samverkan mellan stadsdelsnämnderna.
- Låta brukarna använda timmar inom avlösarservice flexibelt enligt de principer som gäller för ledsagning.
- I ökad omfattning beställa olika typer av boendelösningar för personer med funktionsnedsättning, i synnerhet boendetyper där det idag råder underskott.
- Samarbeta med nämndens råd för funktionshinderfrågor.

Förväntat resultat

Personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning är hög. Andelen brukare som uppger sig vara nöjda med sin insats är hög, liksom andelen som upplever sig ha blivit väl bemötta. Medarbetarnas kunskap om barnkonventionen och barnets rättigheter är god och barnets rätt till inflytande och delaktighet är tillgodosett. En hög andel av brukarna på LSS-boende upplever sig vara trygga.

Analys

Det förväntade resultatet bedöms vara uppnått med hänvisning till redovisade resultat.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Nämndens råd för funktionshindersfrågor gör en tillgänglighetsvårdning i förvaltningens nya lokaler.	2021-01-01	2021-12-31	
Analys Aktiviteten har inte kunnat genomföras som planerat på grund av rekommendationer från Folkhälsomyndigheten med anledning av pandemin. Aktiviteten kommer att genomföras när så är möjligt.			

Nämndmål: 1.4.4 Personer i relationer där våld förekommer får det stöd de behöver

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Erbjudna personer som är utsatta för våld det stöd och skydd de behöver.
- Erbjudna personer som utövar våld stöd och motivation att upphöra med våldet.
- Implementera stadens program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck 2021–2025.
- Säkerställa kompetensen kring särskilt sårbara gruppers risker för våldsutsatthet.
- Fortsätta utvecklingen av det våldspreventiva arbetet, arbetet med våldsutsatta samt arbetet med våldsutövare genom den regionala stadsdelssamverkan i Relationsvårdscentrum innerstaden, RVCI.

Förväntat resultat

Medarbetare har kompetens kring våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck med fokus på särskilt sårbara gruppers risker för våldsutsatthet. Arbetet för att motverka våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck sker i samverkan med alla delar i förvaltningen. Förvaltningens rutiner och styrdokument är kända och implementerade i organisationen. Både utsatta och utövare erbjuds individuellt anpassat stöd. Personer som erbjuds en insats genom RVCI fullföljer den.

Analys

Målet bedöms vara uppfyllt med hänvisning till redovisade resultat.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel våldsutsatta som fullföljer behandling på Relationsvårdscentrum Innerstaden	64 %			78 %	70 %		2021

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel våldsutövare som fullföljer behandling på Relationsvårdscentrum Innerstaden	71 %			64 %	60 %		2021

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

 Uppfylls helt

Analys

Bedömning av måluppfyllelsen baseras på fullmäktiges indikatorer och underliggande nämndmål med tillhörande indikatorer, aktiviteter och förväntat resultat.

Flera av äldreomsorgens indikatorer avser resultat från Socialstyrelsens brukarundersökningar, som inte genomförts under 2021. Istället har resultat från biståndshandläggarnas individuella uppföljningar, som genomförs löpande under året och sammanställs av äldreförvaltningen, använts för att mäta måluppfyllelsen. Underlaget för Östermalm omfattar dock få svar, 88 svar för vård- och omsorgsboende, VOB, och endast 130 för hemtjänst. Det bör relateras till att det genomsnittliga antalet platser på VOB var 578 på årsbasis, och cirka 1 300 hemtjänstinsatser. Underlaget som rör hemtjänsten motsvarar alltså endast 10 procent. Det innebär att det är svårt att säkert värdera och bedöma resultat, och eventuella skillnader mellan kvinnor och mäns nöjdhet. Måluppfyllelsen bedöms därför både utifrån individuella uppföljningarna och resultat från brukarundersökningarna 2020. Dessa visade generellt goda resultat och på att upplevelsen av trygghet och nöjdhet inte minskat trots pandemins påverkan.

Äldreomsorgen har under året kunnat återuppta mycket av det utvecklingsarbete som nedprioriterats under pandemins mer intensiva skede. Huvudfokus har under hela året varit att säkerställa en god bemanning, tillgång till nödvändigt material, att riktlinjer för minskad smittspridning följs samt ett nära och tillgängligt ledarskap. Pandemin påverkar fortfarande äldreomsorgens verksamheter och ställer krav på att balansera utvecklingsarbete med att ge möjlighet till nödvändig återhämtning för medarbetare och chefer. Bedömningen är att de äldre fått en god vård, omsorg och omvårdnad, trots pandemins påverkan på verksamheten.

Äldrevänlig stad och framtidens äldreomsorg

Nämnden samlar och strukturerar sitt arbete med att utveckla en äldrevänlig stad och verksamheter som både förenklar och berikar livet för stadsdelens seniorer i ett treårigt förvaltningsövergripande projekt. Projektet integrerar direktivet för en Äldrevänlig stad, stadens vision Möjligheternas Stockholm 2040, de globala målen i Agenda 2030 samt nämndens särskilda budgetuppdrag kring digitalisering och välfärdsteknik, se mål 3.2.

I projektet samverkar olika delar av förvaltningen och Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsförvaltning och i styrgruppen finns även representanter från äldreförvaltningen. Projektet har under det första halvåret, bland annat med anledning av restriktionerna kring pandemin, fokuserat på att bygga projektorganisation och utarbeta styrdokument. Särskild vikt har lagts vid att tydliggöra pensionärsrådets roll i planering och uppföljning. Efter sommaren har det varit möjligt att genomföra vissa utåtriktade aktiviteter. Upplevelsen under året är att det förvaltningsövergripande arbetssättet varit gynnsamt för att driva frågorna tvärssektoriellt och för att fånga flera olika perspektiv.

Förvaltningen har under året deltagit i Stockholms stads och KTH:s gemensamma vetenskapliga råd, vars tema för 2021 varit Tillgänglig stad genom hela livet, kopplat till utvecklingsområden som identifierats i Stockholms stads Handlingsplan för en äldrevänlig stad.

Projektet koordinerar en stor del av de områden som beskrivs nedan. Status för arbetet redovisas under respektive rubrik.

Utveckla målgruppsdialog och seniorers inflytande i utvecklingsarbetet

Nämnden har under året arbetat för att utveckla fler kommunikationskanaler med stadsdelens äldre vuxna och deras anhöriga. Pensionärsrådet har givits en tydligare roll i planering och utvärdering av utvecklingsarbete och arbetet kommer att fortsätta under kommande år. Rådet har fördelat särskilda ansvarsområden till sina medlemmar för att underlätta medverkan i olika arbetsgrupper. Pandemin har medfört att pensionärsrådet under året genomfört sju sammanträden digitalt och tre sammanträden på förvaltningen. Under året har rådet bland annat varit med och utformat den digitala fixartjänsten och deltagit i arbetsgruppen för att motverka ofrivillig ensamhet.

En Facebookgrupp, Senior på Östermalm, har införts som en kanal för att nå ut med information till och få input och förslag från äldre vuxna i området. För att bredda utbudet av anhörigstöd och ge fler anhöriga möjlighet att dela erfarenheter, upplevelser och känslor med andra i liknande situation har en digital mötesform ledd av anhörigkonsulent startats.

Välfärdsteknik och digitalisering

För att erbjuda seniorer information, kunskap och praktisk hjälp med digital teknik har nämnden startat ett kompetenscenter för digitaliseringsfrågor inom äldreomsorgen, DigiCenter. Förvaltningen väntar fortfarande på tillträde till lokaler för DigiCenter i anslutning till Rio aktivitetscenter. Under tiden har arbetet startat genom en digital fixartjänst som från och med juni dels bjudit in till träffar på de öppna mötesplatserna, dels erbjudit hembesök och stöd per telefon. Tjänsten har varit mycket uppskattad och efterfrågad. DigiCenter kommer även att stötta äldreomsorgens verksamheter när det gäller digital kompetens. Nämnden driver tillsammans med Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd ett pilotprojekt angående digital tillsyn och kommunikation. Arbetet beskrivs närmare under mål 3.2.

Förebygga ofrivillig ensamhet, social isolering och psykisk ohälsa

Förvaltningens arbetsgrupp för att motverka ofrivillig ensamhet och psykisk ohälsa hos äldre har fortsatt sitt arbete under året. Fokus är ökad samverkan med andra aktörer, till exempel

föreningar, bibliotek och vårdcentraler. Syftet är att nå ut till fler och att hitta särskilda samarbeten och aktiviteter för att nå äldre med psykisk ohälsa. För att nå ut till fler äldre och säkerställa att information om den förebyggande verksamheten även når personer med hemtjänst skapades under hösten, och på initiativ av pensionärsrådets representanter i arbetsgruppen, en kort enkät. Som en pilottest distribuerade hemtjänsten i egen regi enkäten till sina kunder. I dagsläget har förvaltningen nåtts av cirka 30 svar där den enskilde önskar bli kontaktad för att få mer information om vad förebyggandeenheten kan erbjuda. Under början av 2022 kommer en utvärdering att göras för beslut om enkäten ska spridas och samlas in även av privata hemtjänstutförare.

Förebyggandeenheten har i samarbete med föreningen Hjärnkoll anordnat en samtalsgrupp för äldre med psykisk ohälsa, särskilt riktad till män 70+, som letts av en utbildad samtalsledare. Gruppen träffades vid åtta tillfällen och utvärderingen visar att deltagarna uppskattat både det sociala sammanhanget och att få utrymme och möjlighet att prata om livet. Samarbetet med Hjärnkoll kommer att fortsätta för att kunna erbjuda fler möjlighet till att ingå i liknande grupper.

Aktivitetscentret Rioträffen och seniorträff Bo Bergman är öppna för alla stadsdelens seniorer. De erbjuder gemenskap med kostnadsfria aktiviteter och träning. På grund av pandemin höll verksamheterna stängt i början av året. Under våren öppnade de åter för utomhusaktiviteter som fika och lättare lunch, tränings-, cykel-, och promenadgrupper, bridge, schack, digital fixarhjälp och trädgårdsgrupp. Verksamheterna har under perioden haft ett ökat antal besökare och även nya besökare. Bedömningen är att den regelbundna annonseringen i lokalpress är mycket viktig för att nå målgruppen. Under november anordnade förebyggandeenheten totalt fyra bussresor till Taxinge julmarknad.

Kompetens- och verksamhetsutveckling

Hemtjänsten i egen regi har trots pandemin kunnat upprätthålla sin Stjärnmärkning i demens genom att arbeta med sina utvecklingsområden och kompletteringsutbilda medarbetare. Även biståndshandläggarna har påbörjat sin Stjärnmärkning och arbetet fortsätter under 2022.

Nämnden har under året arbetat med att skapa strukturer och arbetssätt för fortsatt utveckling av språket på arbetsplatserna genom att knyta samman arbete och språk. Sedan augusti finns en SFI-lärare på heltid, 75 procent riktad mot äldreomsorg och 25 procent mot förskola, för att arbeta med språkstödande metoder. Projektet löper under 12 månader och har inletts med inventering av behoven utifrån respektive enhet. Därefter har alla medarbetare som inte har svenska som modersmål testats i sina språkkunskaper i svenska och vid behov påbörjat undervisning. Från september till december har projektet validerat cirka 100 medarbetare, på Rio VOB och två hemtjänstenheter. På en hemtjänstenhet och på Rio VOB har ett första utbildningsblock på sex veckor hunnit genomföras med totalt 24 medarbetare. Arbetet fortsätter under 2022. Projektet kommer att utvärderas av Äldrecentrum.

Tryggt mottagande

Tryggt mottagande är en insats med syfte att koordinera insatser från olika vårdgivare, göra hemgången säker och trygg samt kartlägga behov av fortsatta insatser. Teamets medarbetare var fram till mitten av mars, engagerade i förstärkningsteamet kopplat till pandemin. Därefter

har insatsen kunnat ges som planerat. Under året har 49 personer haft insatsen. Sedan juni följs arbetet upp genom telefonintervjuer och av dem framgår att berörda är nöjda med insatsen och upplever att den gav goda förutsättningar för att en bra hemgång. För att fler ska kunna få tillgång till insatsen har nämnden beslutat genomföra en organisatorisk förändring som innebär att teamets medarbetare rent praktiskt kommer att utgå från de fyra hemtjänstenheterna i egen regi. Insatsen kommer även fortsättningsvis att ledas och utvecklas från beställarenheten och vara tillgänglig för alla kunder oavsett vilken regiform som valts. Nämnden ingår tillsammans med äldrenämnden och Äldrecentrum i ett stadsövergripande arbete för att följa upp arbetssättet.

Mat och måltider

Nämnden har beviljats medel från Matlyftet för att under året anordna matlagningsgrupper på Seniorträffen och för att vidareutveckla måltidsmiljön på Rio VOB. Matlagningsgrupper har på grund av pandemin inte kunnat anordnas. Förebyggandeenheten har istället använt medlen till att servera sommarluncher en dag per vecka på en av de öppna träffpunkterna under hela sommaren. På Rio VOB har en särskild satsning på mellanmål genomförts i samarbete med dietist. I slutet av september anordnade Rio VOB också en skördemarknad i trädgården där till exempel svamp, rotfrukter och äpplen i olika former avsmakades.

För att särskilt uppmärksamma högtider på de öppna mötesplatserna serverades sillluncher under midsommarveckan och julluncher under perioden 6-21 december. Förebyggandeenheten har även satsat på att köpa in köksinventarier och har tillsammans med dietist erbjudit föreläsningar om matens och måltidens betydelse både till gäster och till medarbetare. Förebyggandeenheten ser att måltider är en av de aktiviteter som lockar flest besökare till de öppna verksamheterna.

God och nära vård

Nämnden har tilldelats medel för God och nära vård. Under 2021 har de använts bland annat till att anställa en fysioterapeut med uppdrag att stärka kompetens och arbetsmiljö inom hemtjänsten i egen regi. Det sker genom utbildning och instruktion i förflyttningsteknik och ergonomi. Under perioden september till december har 105 medarbetare fått en heldagsutbildning. Utbildningen har genomförts i mindre grupper vilket möjliggjort individuell feedback och utrymme att öva ordentligt på de olika momenten. Arbetet fortsätter 2022.

Medlen har också använts till en digital uppdragsutbildning i inkontinens riktad till sjuksköterskor i samarbete med Sophiahemmets högskola. Erbjudande att delta har riktats till vård- och omsorgsboendena Rio, Kampementet, Katrumpstullen och Linnégården samt även till de två privata boendena inom stadsdelsområdet, Löjtnantsgården och Brahem. I slutet av augusti genomfördes ett gemensamt möte med VOB i egen regi och på entreprenad för att informera om stimulansmedlen och för dialog om vilka områden som bör prioriteras framöver.

Arbetssätt och goda exempel

- Nämnden beslutade i februari att avsätta 100 000 kronor vardera till vård- och omsorgsboendena Linnégården, Kampementet, Katrumpstullen och Rio för att främja social samvaro under året. Under våren och sommaren använde verksamheterna med-

len till att förstärka det traditionsenliga firandet i samband med påsk, valborg och midsommar samt till att utrusta balkonger och trädgårdar för aktiviteter och samvaro utomhus. På ett boende ordnades sommarcafé varje vardag hela sommaren med nybakat, våfflor, grillad korv med mera. Kräft- och surströmmingskivor är andra exempel, liksom pubkvällar, italiensk afton och lyxfrukost. En verksamhet har satsat på att köpa in en digital, interaktiv produkt särskild anpassad för personer med demenssjukdom. Den används året runt för inkluderande och anpassade aktiviteter och har blivit mycket populär. En annan verksamhet har köpt in ett växthus på cirka 20 kvadratmeter. Det har blivit mycket populärt bland de boende och höjt humör och stämning för många även under den kalla årstiden, då det utrustats med värmekamin, julpynt, belysning och fårskind. De boende kan sitta där en stund, umgås och ta en kopp kaffe, varm choklad eller glögg. Vård- och omsorgsboendena har alla satsat på extra julkul genom bland annat julpyssel, julsånger, fika och godis. På samtliga boenden serverades traditionellt julbord under julhelgen. Även nyår har firats med festlig middag och god dryck. Inom hemtjänsten gavs extra tid hos kunderna för social närvaro. Kunder som var ensamma över julen fick en liten julgåva/julgodis och några enheter delade även ut julkort till alla kunder.

- Den 1 december, på den nordiska brandvarnardagen, fanns förvaltningen på biblioteket i Fältöversten, på Rioträffen och på Seniorträffen Bo Bergman för att dela ut brandskyddsinformation och specialanpassade skohorn med funktion att provtrycka brandvarnare utan att behöva klättra. Totalt delades cirka 250 "goodiebags" med skohorn, brandskyddsinformation, reflexer och små ficklampor ut.

Agenda 2030 och jämställdhetsanalys

Nämnden bidrar till genomförandet av Agenda 2030 och de globala målen genom att arbeta för att äldre har en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande och erbjuds insatser på lika villkor samt genom arbetet med prioriterade fokusområden. Arbetet med mat, måltider och nutrition för att säkerställa de äldres näringsbehov och trivsel är kopplat till mål 2, Ingen hunger samt mål 3, God hälsa och välbefinnande. Det sistnämnda främjas även genom arbetet med att motverka ofrivillig ensamhet, social isolering och psykisk ohälsa hos äldre.

För att bidra till mål 10, Minskad ojämlikhet, har en enhet på Rio VOB under året hbtqi-certifierats. Alla medarbetare, inklusive verksamhetsledningen, har fått utbildning utifrån ett normkritiskt perspektiv. Boendets två övriga enheter kommer också att certifieras. Varje månad genomförs aktiviteten Kom och umgås på finska på Rioträffen. På aktivitetscentret finns ett brett utbud av tidskrifter för att tillgodose besökarnas behov och önskemål, som exempel finns prenumeration på tidningen QX samt två tidningar på finska.

Mål 5, Jämställdhet, främjas genom att alltid, där det är möjligt, redovisa och analysera brukarnejdhets könsuppdelat för att identifiera och vid behov ta fram åtgärder. Socialstyrelsens brukarundersökningar har inte genomförts under 2021. Istället har resultat från biståndshandläggarnas individuppföljning använts för att mäta målluppfyllelse och jämställdhet. Underlaget omfattar dock för få svar för att det säkert ska gå att värdera och bedöma skillnader mellan kvinnor och mäns nejdhets. Brukarundersökningarna 2020 visade endast på små skillnader i

nöjdhet mellan könen. Förvaltningen bedömer att genomförda och planerade aktiviteter bidrar till ökad jämställdhet, bland annat satsningen på att erbjuda stöd till äldre i användande av digitala verktyg och arbetet med att motverka ofrivillig ensamhet och social isolering. Det är betydligt färre män än kvinnor som besöker den förebyggande verksamheten och det är också en mindre andel män än kvinnor som är nöjda med de aktiviteter som erbjuds på vård- och omsorgsboende. Under 2022 kommer förvaltningen att arbeta vidare med båda dessa områden.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen				69 %	72 %	Tas fram av nämnd	2021
Analys (Grön) Bedömningen baseras på förra årets resultat, 69 procent, samt på resultat av kvalitetsuppföljningen på individnivå. I den senaste sammanställningen, som omfattar 88 svar från personer med biståndsbeslut från nämnden, svarar 94 procent, varav 89,5 procent kvinnor och 100 procent män, att de är nöjda med måltidssituationen. Motsvarande siffra för staden totalt är 90,4 procent. I Socialstyrelsens brukarundersökning 2019 och 2020 sågs små skillnader mellan kvinnor och mäns upplevelse av att måltiden är en trevlig stund på dagen. Förvaltningen planerar att följa upp resultatet genom egen undersökning av de boendes nöjdhet med måltidssituationen under 2022.							
 Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att möjligheten att komma utomhus är bra				57 %	58 %	Tas fram av nämnd	2021
Analys (Grön) Bedömningen baseras på förra årets resultat, 57 procent, samt på resultat från kvalitetsuppföljning på individnivå. I den senaste sammanställningen som omfattar 88 svar från personer med biståndsbeslut från nämnden svarar 83,3 procent, varav 85 procent kvinnor och 80 procent män, att de alltid eller oftast får komma ut i den utsträckning de önskar. Motsvarande siffra för staden totalt är 64,6 procent. I Socialstyrelsens brukarundersökning 2019 och 2020 sågs ingen skillnad mellan kvinnor och mäns upplevelse av möjlighet att komma utomhus.							
 Andel digital nattillsyn i hemtjänsten					0 %	Tas fram av nämnd	2021
Analys Arbetet med att implementera digital nattillsyn sker stadsövergripande och under 2021 har ett pilotinförande i annan stadsdel påbörjats. I dagsläget är det oklart när implementering kan ske på Östermalm.							
 Andel digitala inköp i hemtjänsten					0 %	Tas fram av nämnd	2021
Analys Förvaltningen har påbörjat förberedelser för digitala inköp av dagligvaror i hemtjänsten och arbetet fortsätter under 2022.							
 Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten				87 %	88 %	86 %	2021
Analys (Grön) Bedömningen grundar sig på resultat 2020, 87 procent, samt på resultat från kvalitetsuppföljning på individnivå. I den senaste sammanställningen som omfattar 130 svar från personer med biståndsbeslut från nämnden svarar 81,4 procent, varav 85,9 procent kvinnor och 69,7 procent män, att de deltagit i planeringen av hur hjälpen ska utföras. Motsvarande siffra för staden totalt var 79,8 procent. I Socialstyrelsens brukarundersökningar 2019 och 2020 sågs inga skillnader mellan kvinnor och mäns upplevelse att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten.							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende				75 %	78 %	78 %	2021
Analys (Gul) Bedömningen baseras på att resultatet 2020, 75 procent, ligger nära det satta årsmålet samt på resultat från kvalitetsuppföljning på individnivå. I den senaste sammanställningen som omfattar 88 svar från personer med biståndsbeslut från nämnden svarar 85,3 procent, varav 82,3 procent kvinnor och 88,3 procent män, att de alltid eller oftast har möjlighet att påverka hur hjälpen genomförs. Motsvarande siffra för perioden för staden totalt är 85,5 procent. I Socialstyrelsens brukarundersökningar 2019 och 2020 angav en större andel kvinnor än män att de upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende.							
 Andel smarta lås i hemtjänsten					0 %	Tas fram av nämnd	2021
Analys Den stadsövergripande planeringen för införandet av smarta lås har inte omfattat Östermalms stadsdelsnämnd under 2021. Införandet startar troligen under 2022.							
 Andel trygga omsorgstagare i hemtjänsten				80 %	81 %	Tas fram av nämnd	2021
Analys (Gul) Bedömningen baseras på resultat 2020, 80 procent, samt på resultat på biståndshandläggarnas kvalitetsuppföljning på individnivå. I den senaste sammanställningen, som omfattar 130 svar från äldre med hemtjänstbeslut från nämnden svarar 82,9 procent, varav kvinnor 85,7 procent och män 75 procent, att de upplever det tryggt att bo hemma med hemtjänst. Motsvarande siffra för staden är 88,1 procent. I Socialstyrelsens brukarundersökningar 2019 och 2020 sågs mycket små skillnader mellan kvinnor och mäns upplevelse av att det är tryggt att bo hemma med hemtjänst.							
 Andel trygga omsorgstagare i vård- och omsorgsboende				86 %	88 %	Tas fram av nämnd	2021
Analys (Grön) Bedömningen baseras på att resultatet 2020, 86 procent, ligger mycket nära årsmålet samt på resultat från kvalitetsuppföljning på individnivå. Den senaste sammanställningen, som omfattar 88 personer med biståndsbeslut från nämnden visar bland annat att: <ul style="list-style-type: none"> • 100 procent anger att de upplever att de får ett respektfullt bemötande. Motsvarande siffra för perioden för staden totalt är 96 procent. • 97,1 procent, varav 100 procent kvinnor och 93,7 procent män, anger att upplever att det alltid eller oftast är ungefär samma personer som hjälper dem. Motsvarande siffra för staden totalt är 82,1 procent. • 86,7 procent, varav 100 procent kvinnor och 73,4 procent män, anger att de upplever att personalen kommer inom rimlig tid om de påkallat hjälp. Motsvarande siffra för staden totalt är 78,2 procent. • 67,9 procent, varav 60 procent kvinnor och 76,9 procent män, anger att de upplever att personalen har tid att sitta ner en stund och prata. Motsvarande siffra för staden totalt är 50,4 procent. • 100 procent anger att de upplever det tryggt att bo på sitt äldreboende. Motsvarande siffra för staden totalt är 89,2 procent. Den frågan introducerades i individuppföljningen först i maj 2021 och har därför besvarats av mycket få individer från Östermalm. I Socialstyrelsens brukarundersökningar 2019 och 2020 angav större andel kvinnor än män att de upplever det tryggt att bo på sitt vård- och omsorgsboende.							

		Andelen nöjda omsorgsgare i dagverksamhet	97 %	94 %	100 %	97 %	97 %	93 %	2021
Analys									
Årsmålet uppnås. Resultatet från stadens brukarundersökning visar att 97 procent av besökarna är nöjda med sin dagverksamhet, vilket är samma resultat som 2020. Snittet för staden är 96 procent. Östermalm har stadens högsta svarsfrekvens i årets brukarundersökning, 64 procent, vilket motsvarar 43 personer. Svarsfrekvensen för staden totalt är 55 procent.									
		Andelen nöjda omsorgsgare i hemtjänst				86 %	86 %	86 %	2021
Analys									
(Gul) Bedömningen baseras på resultatet 2020, 86 procent, samt på resultat från biståndshandläggarnas individuppföljningar. I den senaste sammanställningen, som omfattar 130 svar från äldre med hemtjänstbeslut från nämnden svarar 82 procent, varav 87,4 procent kvinnor och 70 procent män, att de är nöjda med sin hemtjänst. Motsvarande siffra för staden totalt är 88 procent. I Socialstyrelsens brukarundersökningar 2019 och 2020 sågs också vissa skillnader mellan kvinnor och mäns upplevelse, men då angav en större andel män än kvinnor att de var nöjda med sin hemtjänst.									
		Andelen nöjda omsorgsgare i vård- och omsorgsboende				80 %	82 %	82 %	2021
Analys									
(Gul) Bedömningen baseras på resultatet 2020, 80 procent, samt på resultat från kvalitetsuppföljning på individnivå. Den senaste sammanställningen omfattar 88 svar från personer med biståndsbeslut från nämnden och visar bland annat följande resultat:									
<ul style="list-style-type: none"> • 96,3 procent, varav 100 procent kvinnor och 90,9 procent män, anger att de upplever att de får komma upp/gå och lägga sig när de vill. Motsvarande siffra för staden totalt är 93,9 procent. • 57,1 procent, varav 81,8 procent kvinnor och 30 procent män, anger att de är nöjda med de aktiviteter som erbjuds. Motsvarande siffra för staden totalt är 64,2 procent. • 75 procent, varav 75 procent kvinnor och 75 procent män, anger att de är nöjda med den mat som serveras. Motsvarande siffra för staden totalt är 80,7 procent • 100 procent anger att de upplever de är nöjda med att bo på sitt äldreboende. Motsvarande siffra för staden totalt är 84,9 procent. Den frågan introducerades i individuppföljningen först i maj 2021 och har därför besvarats av mycket få individer från Östermalm. 									
I Socialstyrelsens brukarundersökningar 2019 och 2020 sågs marginella skillnader mellan kvinnor och mäns nöjdhet med sitt vård- och omsorgsboende. På frågan om nöjdhet med aktiviteter, som beskrivs ovan, är det dock en avsevärd skillnad mellan könen även med hänsyn tagen till det begränsade underlaget. Under 2022 kommer förvaltningen därför att samla vård- och omsorgsboende i egen regi och på entreprenad till ett gemensamt arbete kring frågan.									
		Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod	11,8			11,9	10	Max 10 personer	2021
Analys									
Årsmålet uppnås inte. Resultatet innebär en viss förbättring jämfört med tidigare år, både för privat och kommunal regi. Medelvärde för staden totalt har däremot ökat.									
För en fördjupad analys av resultatet se 1.5.1, kommentar under nämndaktiviteten: Kontinuerlig mätning av medarbetarkontinuitet hos kunder i hemtjänst egen regi.									

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med socialnämnden, äldre- och stadsdelsnämnderna utreda ansvarsfördelning och kostnadsansvar för personer över 65 år i behov av insatser från individ- och familjeomsorgen eller socialpsykiatri	2021-01-01	2021-12-31	

✓	✓	Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna se över indikatorerna utifrån såväl ett äldre- som ett verksamhetsperspektiv inom äldreomsorgen i syfte att i samband med Essets införande komplettera eller ersätta underlagen för desamma, eller ändra indikatorer inom verksamhetsområdet	2021-01-01	2021-12-31
✓	✓	Kommunstyrelsen ska i samråd med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna bedriva ett strategiskt utvecklingsarbete kring personal- och kompetensförsörjning inom äldreomsorgen samt vid behov i samverkan med arbetsmarknadsnämnden	2021-01-01	2021-06-30
✓	✓	Kommunstyrelsen ska tillsammans med äldrenämnden och i samråd med stadsdelsnämnderna utreda hur avtals- och verksamhetsuppföljningen inom äldreomsorgen ska organiseras	2021-01-01	2021-12-31
✓	✓	Äldrenämnden ska i samarbete stadsdelsnämnderna och Micasa genomföra en utredning av hörselmiljöerna på stadens äldreboenden och att ta fram förslag på förbättringsåtgärder	2021-01-01	2021-12-31
✓	✓	Äldrenämnden ska i samarbete med idrottsnämnden och stadsdelsnämnderna vidareutveckla det förebyggande och uppsökande arbetet i syfte att säkerställa en stadsgemensam bottenplatta	2021-01-01	2021-12-31
✓	✓	Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ta fram och införa ett obligatoriskt introduktions- och traineeprogram för enhetschefer inom äldreomsorgen	2021-01-01	2021-12-31
✓	✓	Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna undersöka förutsättningarna för att driva viss profilboende-verksamhet i egen regi	2021-01-01	2021-12-31
✓	✓	Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra ett pilotprojekt med daglig verksamhet för personer med lättare intellektuell funktionsnedsättning integrerad på ett av stadens äldreboenden	2021-01-01	2021-12-31
✓	✓	Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna pilot-testa elektroniska inkontinensutredningshjälpmedel i syfte att utreda om ett breddinförande är lämpligt.	2021-01-01	2021-12-31
✓	✓	Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda och införa utsedd biståndshandläggare inom äldreomsorgen	2021-01-01	2021-12-31
✓	✓	Äldrenämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda efterfrågan av äldreomsorg för förvaltningsområdet judiska och romska i samråd med de berörda nationella minoriteterna	2021-01-01	2021-12-31
✓	✓	Äldrenämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda hur stadens hälso- och sjukvårdsorganisation kan stärkas i syfte att säkerställa likställighet och tillgång till likvärdig vård och omsorg	2021-01-01	2021-12-31
✓	✓	Äldrenämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna kartlägga, analysera och ge förslag på hur arbetet med geografiska team i hemtjänsten kan utvecklas för att säkerställa målet om kontinuitet om max 10 pers per 14 dagar	2021-01-01	2021-12-31
✓	✓	Äldrenämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna se över hörselmiljöerna ur ett verksamhetsperspektiv inom stadens äldreomsorg	2021-01-01	2021-12-31

✓ 	Äldrenämnden ska tillsammans med kommunstyrelsen och i samarbete med stadsdelsnämnderna göra en översyn av arbetsmiljön inom hemtjänsten	2021-01-01	2021-12-31
Analys			
<p>Under hösten genomfördes en översyn av arbetsmiljön på hemtjänstenheterna i egen regi. Den visade att det systematiska arbetsmiljöarbetet fungerar och kunskap inom området finns. I introduktionen ingår delar som arbetsinnehåll, arbetssätt, resultat samt information om stöd i arbetet. Skyddsronder genomförs årligen och löpande riskbedömningar genomförs där två återkommande områden som riskbedöms är arbete i boendes hem samt covid-19. Det finns ett behov att se över och uppdatera rutiner, checklistor och mallar för att arbeta mer likvärdigt och på så vis underlätta enhetsövergripande samarbete och stöd. Enhetscheferna har en löpande dialog med medarbetarna om deras arbetssituation och arbetsmiljö individuellt, på APT och andra gruppmöten. Enhetscheferna är närvarande och tillgängliga och det är tydligt vart medarbetaren ska vända sig kvällar och helger när enhetschefen inte är på plats.</p> <p>En förändring i organisationen genomfördes den första januari 2020, som syftade till att skapa bättre förutsättningar för chefer att utföra ett närvarande och tillitsbaserat ledarskap. Detta genom att minska antal medarbetare per chef samt tydliggöra uppdrag, ansvar och mandat. Varje enhet har en administratör anställd där även dennes arbetsuppgifter har tydliggjorts för att på bästa sätt ge enhetschef stöd. Det finns dock fortsatt behov av ett ökat administrativt stöd. Enhetschefernas arbetsmiljö och arbetssituation följs upp vid individuella samtal en gång i månaden.</p>			
✓ 	Äldrenämnden ska tillsammans med kommunstyrelsen och i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda vilka eventuella områden inom äldreomsorgen som med fördel kan organiseras inom stadens äldreregionområden	2021-01-01	2021-12-31
✓ 	Äldrenämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna ta fram en stadsgemensam bottenplatta för anhörigstöd inom äldreområdet	2021-01-01	2021-12-31
✓ 	Äldrenämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna ta fram och införa en obligatorisk introduktionsutbildning för alla medarbetare inom äldreomsorgen	2021-01-01	2021-12-31
✓ 	Äldrenämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna testa möjligheten att genom tekniska lösningar öka rörelsefriheten för boende med demens vid vård- och omsorgsboende samt identifiera eventuella etiska problem som behöver hanteras kopplat till detta	2021-01-01	2021-12-31

Nämndmål: 1.5.1 På Östermalm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Formalisera och öka samverkan med föreningar för att minska ofrivillig ensamhet, social isolering och psykisk ohälsa bland äldre.
- Möjliggöra deltagande i sociala sammanhang och varierade aktiviteter utifrån de äldres intresse och funktionsförmåga.
- Erbjuder anhöriga stöd för egen del
- Utveckla kommunikationskanaler för att stärka kunskapen om målgruppens upplevelse, behov och önskemål och för att tillförsäkra seniorers delaktighet och inflytande.
- Anpassa arbetssätt och organisation för att möta kraven för Lagen om samverkan vid utskrivning från slutenvård, LUS.
- Kompetensutveckla medarbetare och chefer utifrån verksamheternas behov, särskilt inom

demenssjukdomar, språk och hbtq.

- Fortsätta arbete med att vidareutveckla det interna analysarbetet.
- Engagera pensionärsrådet i flera delar av avdelningens strategiska utvecklingsarbete.
- Samverka med Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning med mål att utveckla framtidens äldreomsorg och en Äldrevänlig stad.

Förväntat resultat

Stadsdelsnämndens kunskap om invånarnas synpunkter på verksamheten, önskemål och behov har ökat genom att fler kommunikationskanaler har utvecklats och förbättrats. Andelen äldre som i brukarundersökningen för hemtjänst anger att de fått välja utförare och att biståndsbeslutet motsvarar behovet är fortsatt hög. Andelen äldre på Rio vård- och omsorgsbonde som i Socialstyrelsens brukarundersökning och i kvalitetsuppföljningen på individnivå anger att de upplever att personalen tar hänsyn till deras åsikter och önskemål och att de har möjlighet att påverka hur hjälpen genomförs har ökat. Enskilda upplever delaktighet och inflytande i handlägningsprocessen. Personalkontinuiteten i hemtjänsten är hög och enskilda upplever att det oftast är samma personer som kommer.

Analys

Det förväntade resultatet bedöms vara uppnått med hänvisning till redovisade resultat.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel brukare inom hemtjänsten som upplever att biståndsbeslutet motsvarar behovet.				75 %	75 %		2021
Analys (Grön) Indikatorn baseras på resultat från Socialstyrelsens brukarundersökning som inte genomfördes under 2021. Beställarområdet skickade istället ut en egen enkät vid två tillfällen under året, i maj och oktober. Syftet med enkäten var att kartlägga hur de äldre upplever kontakten med beställaren. Frågorna omfattar delaktighet i utredningen, huruvida beslutet är anpassat efter behovet, möjligheten att välja utförare samt biståndshandläggarens tillgänglighet och bemötande. I maj skickades enkäter till alla som fått ett beslut under april och av 95 svarande angav 87 procent att de upplever att biståndsbeslutet motsvarar behovet. I oktober skickades enkät till alla som fått ett biståndsbeslut under september och av 78 svarande angav 80,8 procent att beslutet motsvarar behovet.							
 Andel äldre som upplever att det oftast eller alltid är ungefär samma personer som utför hjälpen inom hemtjänst i egen regi.	71,8 %			65,25 %	75 %		VB 2021
Analys Indikatorn avser fråga som ingår i biståndshandläggarnas kvalitetsuppföljning på individnivå. Sammanställningen inför VB avser endast 46 svar vilket gör bedömningen mycket osäker. Motsvarande siffra för Östermalm totalt, både kommunal och privat regi, är 75,9 procent och för staden totalt 76,9 procent. Årsmålet nås inte och arbete med medarbetarkontinuiteten i hemtjänsten kommer att fortsätta under 2022.							

	Andelen boende på Rio vård- och omsorgsboende som vid individuppföljning anger att de upplever att de har möjlighet att påverka hur hjälpen utförs.	88,9 %	71,4 %	73 %	VB 2021
Analys					
Indikatorn avser fråga som ställs vid biståndshandläggarnas kvalitetsuppföljning på individnivå. Sammanställning av resultaten inför VB avser 56 svar från boende på Rio vård- och omsorgsboende och av dem anger 88,9 procent att de har möjlighet att påverka hur hjälpen utförs. Motsvarande resultat för staden totalt är 85,5 procent.					

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Enkätuppföljning av hur enskilda upplevt kontakten med beställaren.	2021-01-01	2021-12-31	
 Genomföra hbtq-certifiering på Rio vård- och omsorgsboende.	2021-01-01	2021-12-31	
 Genomföra mätning av nattfasta på Rio vård- och omsorgsboende.	2021-01-01	2021-12-31	
Analys			
Mätning av nattfastan har genomförts enligt stadsövergripande riktlinjer. Mätningarna visar både på en ökning av antal genomförda kontroller och en generell förbättring av resultaten jämfört med tidigare mätningar.			
 Genomföra observation av måltidsmiljön på Rio vård- och omsorgsboende.	2021-01-01	2021-12-31	
Analys			
Observation har genomförts enligt stadsövergripande riktlinjer och visar på en förbättring jämfört med tidigare observationer.			
 Kontinuerlig mätning av medarbetarkontinuitet hos kunder i hemtjänst egen regi.	2021-01-01	2021-12-31	
Analys			
Sedan februari mäter enheterna varje månad sin medarbetarkontinuitet kopplat till sex olika intervaller av beviljade hemtjänsttimmar per månad. Resultaten sammanställs och jämförs mellan enheter och med staden i övrigt. I början av året redovisades resultat över stadens median inom samtliga intervaller men under året har enheterna nått en förbättrad kontinuitet som närmar sig stadens median. Enheternas arbete med att förbättra kontinuiteten har haft effekt och kommer att fortsätta under 2022.			
 Stärka målgruppsdialogen genom att utveckla pensionärsrådets roll och inflytande i nämndens strategiska utvecklingsarbete.	2021-01-01	2021-12-31	
 Upprätthålla Stjärnmärkning i hemtjänsten i egen regi.	2021-01-01	2021-12-31	
 Vid nyrekrytering av sjuksköterskor särskilt efterfråga specialistkompetens inom demens eller geriatrik.	2021-01-11	2021-12-31	
 Äldreomsorgsavdelningen och förskoleavdelningen ska tillsammans undersöka möjligheterna att utveckla ett närmare samarbete i syfte att bidra till möten mellan generationerna.	2021-01-01	2021-12-31	
Analys			
Rio vård- och omsorgsboende och förskolorna Rio och Sandhamn har i slutet av sommaren tillsammans upplevt den interaktiva föreställningen Dripp, Dropp, Drippelidropp, ett musikaliskt och rörligt äventyr med Aqua och dockan Vesi. Publiken deltog genom att sjunga med och vara en del av leken i föreställningen. Efteråt fikade och möttes skådespelare och publik kring favoritsaker som barn, då och nu. Föreställningen var en del av kulturförvaltningens projekt Livskvalité – rätten till lek, med syfte att skapa möten och upplevelser mellan generationerna.			

KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Inriktningsmålet om en hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt bedöms vara uppfyllt. Bedömningen grundas på att samtliga fem mål för verksamhetsområdena som är kopplade till inriktningsmålet har uppfyllts. Nedan beskrivs målen närmare, tillsammans med tillhörande nämndmål, indikatorer och aktiviteter.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

● Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms vara uppfyllt. I bedömningen läggs särskild vikt vid det förväntade resultat som finns kopplat till nämndmålet.

Stadens näringslivspolicy beslutades av kommunfullmäktige i maj 2020. Nämndens huvuduppgift är att stärka företagarperspektivet i trygghetsarbetet och säkerställa goda förutsättningar för företagande inom stadsdelsområdet. I detta syfte bjöd förvaltningen under våren in näringsidkare och andra viktiga aktörer för platssamverkan runt Stureplan och Östermalmstorg. Stureplansgruppen, Sturegallerian, Östermalmshallen, City i samverkan, Tamgroup, polisen och trafikkontoret deltar i samverkan. Gruppen har identifierat frågor där det finns behov att samverka för att öka tryggheten i området. Näringsidkarna pekade bland annat på problem med transporter och leveranser samt att framkomligheten behöver förbättras, en separat arbetsgrupp har bildats för detta. Aktörerna lyfte även problem med EU-migranter som bland annat övernattar vid t-banan och Östermalmstorg. Åtgärder har vidtagits och ett samarbete med EU-teamet i staden har inletts. Platssamverkansgruppen har under året fortsatt att träffas ungefär var sjätte vecka.

Den första oktober 2021 genomfördes en digital företagsdialog för Östermalm. Dialogen samordnades av Stockholm Business Region. Förutom representanter från det lokala näringslivet medverkade även ett flertal av stadens nämnder och bolag. Under dialogen framförde representanter från det lokala näringslivet bland annat att de upplevde att bristen på parkeringsplatser och svårigheten att sköta leveranser med bil inom stadsdelsnämndsområdet ställer till problem, inte minst för små och medelstora företag. En plats som pekades ut som särskilt bekymmersam var Karlaplan. Under 2022 kommer förvaltningen därför att initiera ett forum för framkomlighetsfrågor i samverkan med trafikkontoret för att se över situationen där.

Arbetssätt och goda exempel

Genom ett samarbete mellan förvaltningen och lokala företagare, med syfte att skapa förutsättningar för att personer över 65 år ska kunna äta en måltid eller fika i en trevlig miljö tillsammans med andra, erbjuds sedan 1 december seniorrabatt på några restauranger på Östermalm. Marknadsföring görs på stadens webbplats, i lokalpress och via förvaltningens Facebookgrupper. En informationsbroschyr ska också tas fram och spridas.

Agenda 2030

Arbetet för att nå fullmäktiges mål för verksamhetsområdet bidrar till flera av de globala målen, däribland mål 11, Hållbara städer och samhällen och mål 16, Fredliga och inkluderande samhällen.

Nämndmål: 2.1.1 Lokala näringsidkare upplever stadsdelsområdet som tryggt och företagsvänligt

● Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Utgå från stadens näringslivspolicy.
- Samverka med Stockholm Business Region.
- Genomföra trygghetsvandringar och eventuell utökad platssamverkan med lokala näringsidkare där behov finns.
- Samverka med näringslivet i hållbarhetsfrågor.
- Ha en kontinuerlig dialog med och uppföljning av de företag som driver verksamhet på entreprenad inom nämndens ansvarsområden.

Förväntat resultat

Samverkan med lokala näringslivet i trygghets- och hållbarhetsfrågor vidareutvecklas. Berörda näringsidkare upplever att dialogen är god och att de får återkoppling om de åtgärder som vidtas inom ramen för samverkan.

Analys

Samverkan med det lokala näringslivet har vidareutvecklats under året främst genom platssamverkan kring Stureplan och Östermalmstorg. Uppföljningen visar att berörda näringsidkare upplever att dialogen är god, att de får gehör och uppskattar att de fått kontaktpersoner inom relevanta sakområden.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Under 2020 ingicks ett medfinansieringsavtal med Humlegården fastigheter kring dagvattenåtgärder och upprustning av perennbatt i Humlegården. Under 2021 ska parterna gemensamt sprida kunskap om projektet.	2021-01-01	2021-12-31	
Analys På grund av pandemin, samt att projektering av skyfallsprojektet ännu inte genomförts till följd av att inga giltiga anbud inkom vid upphandling, kommer aktiviteten genomföras under 2022.			

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms vara uppfyllt. I bedömningen läggs särskild vikt vid det förväntade resultat som finns kopplat till nämndmålet.

Stadsutvecklingen i Norra Djurgårdsstaden har varit i fortsatt fokus under året. Förvaltningen har deltagit i arbetet med framtagandet av ett program för Loudden, som leds av stadsbyggnadskontoret. Programmet planerades att komma ut på samråd till sommaren 2021, men har skjutits på framtiden. Förvaltningen har även deltagit i arbetet med att anlägga en tillfällig park i etapp Brofästet, som finns på plats i väntan på att den permanenta parken i etapp Kolkajen byggs. Förvaltningen har under året även svarat på en detaljplaneremiss om utveckling av Uggleviksreservoaren, som syftar till att säkra stockholmsregionens dricksvattenförsörjning framåt.

Arbetsätt och goda exempel

Inom ramen för fokusgruppen Leva och bo, som förvaltningen leder, har vandringar för nyinflyttade i Norra Djurgårdsstaden genomförts tillsammans med exploateringskontoret. Företaget Bee Urban sköter nämndens bikupa i Norra Djurgårdsstaden. Under försommaren ordnades visningar av kupan för förskolegrupper som fick lära sig mer om bin och biologisk mångfald. Under hösten hölls även en visning för allmänheten.

Agenda 2030

Exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, styrelsen för Stockholms Hamn AB, styrelsen för Stockholm Vatten och Avfall AB samt Östermalms stadsdelsnämnd tog under föregående år fram ett förslag till revidering av Program för hållbar stadsutveckling i Norra Djurgårdsstaden. Programmet beskriver stadens riktlinjer och mål avseende stadsbyggnad och hållbarhet i Norra Djurgårdsstaden samt hur arbetet bidrar till att uppfylla de globala målen i Agenda 2030. Programmet godkändes i respektive nämnd och styrelse i slutet av 2020 och beslutades av fullmäktige i september 2021.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0			1	0	Tas fram av nämnd	2021

Nämndmål: 2.2.1 Stadsdelsnämnden är en aktiv part i stadsutvecklingen och invånarnas behov av nämndens verksamheter beaktas tidigt i stadsplaneringen

● Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- I remissvar och deltagande i arbetsgrupper bevaka och verka för att invånarnas behov av specialbostäder, förskolor, äldreboenden, parker och grönområden tillgodoses.
- Nyinflyttade i Norra Djurgårdsstaden får ta del av ett introduktionsmaterial.
- Tillsammans med exploateringskontoret ge ut ett nyhetsbrev om Norra Djurgårdsstaden.

Förväntat resultat

Det finns förskolor, bostäder med särskild service, äldreboenden och offentliga platser i tillräcklig omfattning. De nya invånarna i Norra Djurgårdsstaden välkomnas och får kännedom om stadsdelens hållbarhetsprofil och hur de kan bidra till att upprätthålla den.

Analys

Det förväntade resultatet bedöms vara uppnått, med hänvisning till redovisad verksamhet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

● Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms vara uppfyllt, då nämndens resepolicy är väl förankrad och styr så att resor i tjänsten sker på ett hållbart sätt.

De transporter som förvaltningen genomför eller ger upphov till är huvudsakligen personaltransporter till eller mellan brukare, mellan verksamheter och varutransporter till eller mellan verksamheter. De fortskaffningsmedel som främst används till personaltransporter är gång, cykel, elcykel, elbil, hybridbil eller kollektivtrafik. Endast i undantagsfall nyttjas taxi eller privata bilar. Genomförd uppföljning av förvaltningens resvanor visar att resandet under 2021 minskat med 87 procent jämfört med 2018, då nämndens resepolicy beslutades. Nio flygresor genomfördes 2018. Under 2021 har inga resor skett med flyg. Av de 41 tjänsteresor som förvaltningen genomförde 2021 var 39 med tåg och två med buss. En konsekvens av pandemin är att digitala möten har tillämpats i mycket stor utsträckning, vilket lett till att resandet har minskat. Ambitionen är att även fortsättningsvis arbeta med mer digitala möten än tidigare för att minska resande och restider samt främja effektivare arbetsätt.

Under flera år har en miljörevision av parkdriftentreprenörens maskinpark genomförts. Miljörevisionen är viktig för att säkerställa att ställda miljökrav efterlevs. Under året var avsikten att utöka miljörevisionen till att även omfatta anläggningsentreprenörens maskinpark. Leverantören av revisionstjänsten har under rådande omständigheter inte kunnat genomföra revisionen under året men den kommer att genomföras under 2022.

Arbetsätt och goda exempel

Skräphanteringen i parkerna har effektiviserats ytterligare efter tidigare satsning på digitala och miljösmarta skräpkorgar, som har inneburit tydliga ekonomiska och miljömässiga vinster, bland annat minskade antalet transporter i parkerna. Placering av skräpkorgar ses nu över kontinuerligt för att för att optimera insamling samt minska tömningsfrekvenser och transporter.

Agenda 2030

Arbetet för att nå målet för verksamhetsområdet bidrar till flera av de globala målen, däribland mål 9, Hållbar industri, innovationer och infrastruktur, mål 11, Hållbara städer och samhällen samt mål 13, Bekämpa klimatförändringarna.

Nämndmål: 2.3.1 Transporter inom nämndens verksamheter är miljömässigt hållbara

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Utgå från nämndens miljö- och klimathandlingsplan.
- Tillämpa nämndens policy för resor i tjänsten.
- Verka för att förvaltningens cykelpool används i så stor utsträckning som möjligt.
- Genomföra klimatinvesteringsprojekt som kan permanentas och därefter ingå i den ordinarie verksamheten.

Förväntat resultat

Möjligheten att följa upp användningen av fordon och resor i tjänsten förbättras. Möjligheten till utökad användning av digitala verktyg, såsom sensorer, har utretts i syfte att minska den miljöpåverkan verksamheten ger upphov till i form av utsläpp av växthusgaser.

Analys

Det förväntade resultatet bedöms i huvudsak vara uppfyllt. Möjligheten att följa upp användningen av fordon och resor i tjänsten har förbättrats genom samarbete med Serviceförvaltningen och stadens leverantör av resetjänster. De planerade aktiviteter som har kunnat genomföras under året, har genomförts. Aktiviteter som inte genomförts beror på orsaker som förvaltningen inte haft rådighet över, se kommentarer under aktiviteterna nedan.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Implementera stadens elektroniska körjournal för förvaltningens fordon, under förutsättning att systemet finns tillgängligt för implementering före oktober månads utgång.	2021-01-01	2021-12-31	
Analys Integritetsskyddsmyndigheten, tidigare Dataskyddinspektionen, yttrade sig och framförde höga krav kring hantering av information och integritetsfrågor kopplade till systemets funktion om elektronisk körjournal, positionsbestämning i realtid och ISA-funktion. ISA är en funktion som gör det möjligt att i efterhand följa upp fordonets eventuella överträdelse av fartgränser. Först under slutet på året togs tre alternativa lösningar fram av miljöförvaltningen i samarbete med leverantören och Integritetsskyddsmyndigheten. Förvaltningen har påbörjat en översyn av sin fordonsflotta då gällande fordonsavtal löper ut. Ambitionen är att byta ut förvaltningens båda fordon samt införskaffa ytterligare ett fordon. De nya fordonen kommer uppfylla stadens krav på körjournal.			
 Revidera nämndens resepolicy så att den överensstämmer med stadens kommande rese- och mötespolicy och implementera denna. (Aktiviteten förutsätter att stadens rese- och mötespolicy beslutas under året.)	2020-01-01	2022-12-31	
Analys Stadens rese- och miljöpolicy är ännu inte beslutad i kommunfullmäktige och datum för beslut är inte fastställt.			
 Utreda miljösmart system för befintliga skräpkorgar.	2021-01-01	2021-12-31	
Analys Utredningen har startat under året och kommer fortsätta under 2022.			

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms vara uppfyllt. Bedömningen av måluppfyllelsen baseras på resultat gällande underliggande två nämndmål med tillhörande aktiviteter. Nämnden strävar efter att invånare i alla åldrar ska erbjudas ett varierat utbud av kultur- och fritidsaktiviteter som är tillgängliga för alla. Detta sker dels genom att erbjuda kulturaktiviteter inom ramen för nämndens egna verksamheter, dels genom stöd till ideella föreningar som kompletterar nämndens verksamheter. I bedömningen av måluppfyllelsen läggs särskild vikt vid de insatser som gjorts för att tillgängliggöra kultur- och fritidsaktiviteter trots pågående pandemi. Nämnden har under året även utökat möjligheterna till aktiviteter och spontanidrott i Östermalms parker och grönområden.

Verksamheternas kultur- och fritidsutbud

Aktiviteter för barn och unga

Parklekarna och öppna förskolorna har sedan slutet av januari varit öppna och främst erbjudit utomhusverksamhet. Fram till midsommar var samtliga ledarledda aktiviteter inställda, då det visat sig vara svårt att begränsa antalet deltagare. Parklekarna har efter hand kunnat erbjuda ledarledda aktiviteter som bollaktiviteter, snickeri, tipspromenader med mera. Under hösten

har parklekarna Gustav Adolf och Tessinparken veckovis erbjudit pyssel inomhus. Den nyöppnade Hjortgläntans parklek har blivit en samlingspunkt framförallt för hemmavarande vårdnadshavare, men även för skolans fritidsverksamhet. Vid invigningen bjöds det på en föreställning och senare även luciafirande. Under hösten har Hjortgläntans öppna förskola haft dagliga sångstunder samt erbjudit målning och gipsavtryck inomhus och barnvagnspromenader utomhus.

I årets kolloverksamhet deltog 215 barn. Söktrycket var högt, och återbud kunde ersättas med barn i kö. Liksom förra året var både kollogårdarna och deltagarna väl förberedda på rutiner och förhållningssätt relaterade till pandemin, och verksamheten fungerade mycket bra. I mitten av augusti avslutades dock vistelsen på två kollogårdar tidigare på grund av flera covidfall. Detta skedde i samråd med smittskyddsläkare i syfte att bryta smittkedjan. Smittan tros ha kommit in vid ett periodbyte.

Humlanhuset byggdes under våren om vilket bidrog till en förbättrad tillgänglighet. Det nya köket har ökat möjligheten för besökarna att vara delaktiga i verksamheten och i källaren har en musikstudio färdigställts. I samband med att ungdomsparken öppnade blev fritidsutbudet mer varierat då fler utomhusaktiviteter kunde erbjudas. Sammantaget har fem vuxenledda aktiviteter per vecka hållits på Humlanhuset. Även riktade aktiviteter i samband med lov har anordnats. Ett brett samarbete har under året inletts med Östermalms bibliotek i form av bokhylla, författarträffar, spoken word, göra podcasts, workshops i exempelvis augmentet reality, grafisk formgivning, vinyltryck, 3D-printer, rollspel med mera. I samarbete med idrottsförvaltningen erbjuds ungdomar "Nofall", vilket innebär att åka skridskor med fallsele. En kväll i veckan har hbtqi+ hänget Lili erbjudits, som bedrivs i samarbete med fältassistenter på Kungsholmen och Norrmalm. En medarbetare från Humlanhuset och en medarbetare från Norrmalm har tillsammans genomfört verksamhet anpassad för unga och unga vuxna med neuropsykiatrisk-, intellektuell- eller flerfunktionsnedsättning, i åldrarna 13–23, en gång per vecka på fritidsgården Tre Liljor på Norrmalm.

Under året har en genomlysning av nämndens fritidsverksamhet för unga genomförts. Nämnden beslutade i samband med återredovisningen av uppdraget om fortsatt inriktning för verksamheten: Nämndens fritidsverksamhet ska möta ungas behov och förväntningar. Ungdomarna ska kunna påverka utbudet och vara med och utforma aktiviteterna. De aktiviteter som erbjuds ska bidra till att locka fler tjejer, unga med funktionsnedsättning och unga hbtqi+-personer. Aktiviteterna ska också bidra till arbetet med att motverka psykisk ohälsa bland unga. Nämndens fritidsverksamhet ska ha en nära koppling till föreningslivet samt erbjuda aktiviteter även utanför fritidsgården Humlanhuset, i mindre grupper och digitalt. Utvecklingsarbetet planeras i relation till stadens kommande strategi för fritids- och ungdomsgårdar som väntas vara klar våren 2022.

Aktiviteter för personer med funktionsnedsättning

Under våren påverkade pandemin möjligheterna för brukarna på nämndens fyra LSS-boenden i egen regi att ta del av aktiviteter i samma utsträckning som tidigare. Under hösten har aktiviteterna åter skalats upp, det har handlat om alltifrån ridning, bad, träning, utflykter, spel, bio-besök, gym, musikshower, vernissager, persisk afton, julfest med mera.

Aktiviteter har erbjudits både i grupp och individuellt, och såväl inom- som utomhus. Under sommarhalvåret utökades bemanningen en dag i veckan samt vid behov för att kunna stötta individuella aktiviteter och bidra till en så aktiv fritid på boendet och ute i närområdet som möjligt. Det har lett till att fler aktiviteter har kunnat ske enskilt samt möjlighet till egen tid med personal på helgerna. Alla boende har kunnat genomföra minst en aktivitet per vecka.

Träffverksamheten Startpunkt Hjorthagen har varit stängd under större delen av året på grund av omlokalisering. Verksamheten öppnade åter den 1 september och invigdes den 11 november i den nya lokalen på Hubertusgatan. Under hösten har personalen och deltagarna inrett och smyckat lokalen, bekantat sig med varandra på nytt och på onsdagar erbjudit aktiviteter som innebandy, biljard och pingis.

Aktiviteter för seniorer

Rio vård- och omsorgsboende har dagligen och veckovis anordnat aktiviteter, som till exempel festligare middagar, sång och musik, berättelser, lek, spel och kommunikation med hjälp av iPad. Aktiviteterna har genomförts på respektive våningsplan och utomhus i trädgård och på balkonger för att minska smittorisken. Kulturförvaltningen har även gästade med fyra kulturaktiviteter i form av musikprogram, konst och köruppträdande. Verksamheten har aktivitetshandledare som ett antal gånger per termin samlat de aktivitetsombud som finns på varje våningsplan för handledning, stöd och erfarenhetsutbyte. Digital teknik har använts genom att aktivitetshandledare mejlat ut material i form av till exempel frågesporter, filmer med mera till aktivitetsombuden som öppnat upp dessa på stora bildskärmar på respektive våningsplan. Äldreomsorgens öppna träffpunkter har sedan våren haft öppet varje vardag, under sommaren för utomhusaktiviteter och under hösten även för anpassade inomhusaktiviteter. Tillströmning av besökare har varit stor, se även mål 1.5.

Föreningslivet

I februari fattade nämnden beslut om fördelning av föreningsstöd för ansökningsperiod 1. I samband med ansökan redovisar föreningarna för föregående års verksamhet och ekonomi. Uppföljningen visade att föreningsstödet går till seriösa föreningar som utgår från demokratiska värderingar och som kompletterar nämndens utbud av kultur och aktiviteter tillgängliga för alla. Totalt 19 föreningar ansökte om stöd, varav fyra ansökte för första gången. 18 föreningar beviljades stöd. I juni beslutade nämnden om fördelning av föreningsstöd efter ansökningsperiod 2, som endast avser aktivitetsstöd. Det innebär stöd till enstaka evenemang såsom kulturprogram vid högtider, lokala festivaler eller seminarier och föreläsningar om angelägna frågor. Två av totalt tre ansökande föreningar beviljades stöd.

Förvaltningens uppföljning av genomförd verksamhet visar att alla föreningar som beviljades stöd 2021 har använt det i enlighet med nämndens beslut, med undantag för två föreningar. Dessa hade inte kunnat genomföra sin verksamhet och återbetalade därför stödet.

Parker och grönområden som möjliggör en mångfald av idrotts- och fritidsaktiviteter

I årets medborgarundersökning svarade 89 procent att de är nöjda med möjligheterna till aktiviteter och spontanidrott i Östermalms parker och grönområden, vilket innebär en ökning jämfört med föregående mätning.

För att stärka tillgången till och utbudet av lekplatser fattade nämnden i samband med verksamhetsplanen beslut om att påbörja arbetet med att tillskapa en ny temapark på Östermalm. Uppdraget införlivades i arbetet med att ta fram ett upprustningsförslag till utemiljön vid parkleken i Tessinparken, för närmare beskrivning se rubriken Arbetssätt och goda exempel under mål 1.2. Där beskrivs även det programarbete som under året har genomförts inför upprustning av Ruddammsparken och lekplatsen där, liksom arbetet med programförslag för vistelse och naturlek på Nobelparkens höjd.

Tillgänglighetsinventeringarna av de lekplatser samt utegym som förvaltningen ansvarar för har färdigställts. Förvaltningen inleder under 2022 arbetet med att åtgärda brister som inventeringarna uppmärksammat. Under hösten har tekniken för Motalaparkens plaskdamm renoverats och anpassats efter dagens krav och standard. Gradängerna runt plaskdammen återuppbyggs samtidigt med justerade höjder, ny beläggning och bänkar. Arbetet planeras vara färdigt till plaskdammsäsongen 2022. Förvaltningen har också, tillsammans med exploateringskontoret, deltagit i planeringen av en tillfällig skatepark i etapp Ängsbotten i Norra Djurgårdstaden, i väntan på byggnation av bostäder på platsen. Den nya skateparken planeras att öppna i början av 2022.

Arbetssätt och goda exempel

- Den lokala satsningen Kulturen kommer som startade under hösten 2020 har fortgått. Syftet har varit att säkerställa att förskolebarnen får möta professionella kulturaktörer trots pandemin. 2021 bokades 90 föreställningar av fyra kulturaktörer i form av dockteater, clowneri och trolleri, musik och dansworkshop. Dessa spelades utomhus på förskolegårdarna under maj, juni, september och oktober. Förskolorna har återkopplat att de gärna ser en fortsättning, inte minst för de minsta barnen som har svårare att komma iväg på kulturaktiviteter. Föreställningarna på förskolegårdarna har varit mycket uppskattade eftersom de inbjudit till att barnen på stora ytor och med hela kroppen kunnat engagera sig i kulturupplevelsen.
- Under året hbtq-diplomerades Östermalms parklekar och öppna förskolor.

Agenda 2030 och jämställdhetsanalys

Arbetet för att nå målet för verksamhetsområdet bidrar bland annat till mål 3, God hälsa och välbefinnande, mål 10, Minskad ojämlikhet och mål 5, Jämställdhet.

När det gäller parklekarna är könsfördelningen bland de yngre barnen jämn, detsamma gäller för de förskolor och fritidshem som besöker parklekarna. Bland de barn som deltar i aktiviteter är cirka 70 procent flickor och 30 procent pojkar. När det kommer till äldre barn som besöker parkleken, 10–12 år, är det däremot fler pojkar. Även Humlanhuset och ungdomsparken har en övervägande del pojkar som besöker verksamheten. Av den fritidsgårdsutredning som kulturförvaltningen genomförde under 2021 framgår att målet om jämställd verksamhet inte uppnås då könsfördelningen är ojämn på de flesta fritids- och ungdomsgårdar i staden. Det är därför fortsatt angeläget att se över utbudet av program och aktiviteter, så att det lockar såväl flickor som pojkar, både lokalt och när stadens fritidsgårdsstrategi utarbetas. Forskning och praktiska erfarenheter visar att unga tjejer är mer benägna att delta i planerade aktiviteter där det framgår dag, tid, typ av aktivitet, eventuella krav på förkunskaper och annan relevant information, samt aktiviteter med kulturinriktning.

De barn och unga som har en aktiv fritid skattar sin hälsa som bättre. I fritidsgårdutredningen poängteras att fritids- och ungdomsgårdar har en viktig roll att spela för att jämna ut villkoren i ungas fritidssituation. Forskning visar, både historiskt och idag, att unga från familjer med större ekonomiska resurser deltar i föreningsliv och kulturskola och att unga med mindre ekonomiska resurser i högre grad deltar i öppna fritidsverksamheter. Som framgår av analysen under indikatorerna nedan, deltar en högre andel av ungdomarna på Östermalm i idrottsaktiviteter och föreningsliv på fritiden, jämfört med genomsnittet för staden som helhet.

I ansökan om föreningsstöd från nämnden uppmanas föreningarna att ange antal medlemmar och uppskatta antal deltagare, ålder och kön. Förvaltningen beaktar i första hand antalet deltagare, då många föreningar har en öppen och utåtriktad verksamhet och når betydligt fler än sina medlemmar. Inför 2022 har föreningarna angett att det för åldern 0-25 kommer att vara något fler flickor, 55 procent, än pojkar, 45 procent, som deltar. I åldern 26-64 förväntas andelen kvinnor som deltar utgöra 59 procent och män 41 procent. Östermalm har ett rikt föreningsliv för seniorer med ett flertal aktiva föreningar. Inom denna åldersgrupp återfinns de högsta medlemsantalen. I åldersgruppen 65 år och äldre förväntas kvinnorna utgöra hela 73 procent av deltagarna.

Även nämndens egna öppna verksamheter för äldre besöks i större utsträckning av kvinnor än av män. En förklaring till detta kan, åtminstone delvis, vara att det är fler kvinnor än män som är äldre. Verksamheten arbetar kontinuerligt med att anpassa aktivitetsutbudet till besökarnas behov och önskemål. Att nå ut till och locka fler män till verksamheterna är ett prioriterat område.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar som deltar i idrottsaktiviteter på fritiden	91	92 %	91 %		67 %	67 %	2021
Analys Indikatorn bygger på resultat från skolenkäten som går till ungdomar i åk 5 och 8 i grundskolan i både fristående och kommunala skolor. Resultatet visar att en högre andel ungdomar på Östermalm, 91 procent, än i staden som helhet, 84 procent, är fysiskt aktiva på fritiden.							
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	78 %	77 %	79 %	80 %	80 %	75 %	2021
Analys Indikatorn bygger på ett index av resultat från skolenkäten som går till ungdomar i åk 5 och 8 i både fristående och kommunala skolor. Resultatet bygger på andelen ungdomar i åk 5 och 8 som instämmer helt eller delvis i påståendena "Jag är nöjd med möjligheterna till ledarledd idrott/motion i Stockholm (tex. idrotta i förening, dansa i grupp, gruppträning)" och "Jag är nöjd med möjligheterna att spontanidrotta i Stockholm (motionera/idrotta utan ledare/tränare)". Trots att resultatet innebär en minskning med ett par procentenheter jämfört med föregående mätning, är en högre andel ungdomar på Östermalm, 78 procent, nöjda med tillgången på idrottsaktiviteter jämfört resultatet för staden som helhet, 72 procent.							

		Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter på fritiden	77 %	73 %	83 %	79 %	80 %	76 %	2021
Analys									
Indikatoren beskriver ungdomars nöjdhet med tillgången till kulturaktiviteter. Andelen nöjda avser de ungdomar i åk 5 och 8 som instämmer helt eller delvis i påståendet På min fritid, utanför skolan, har jag möjlighet att hålla på med kulturaktiviteter som jag tycker om (till exempel musik, teater, dans, sång, bild, låna böcker med mera). Även här har resultatet minskat med ett par procentenheter jämfört med föregående mätning. En högre andel ungdomar på Östermalm, 77 procent, är nöjda med tillgången på kulturaktiviteter jämfört med resultatet för staden som helhet, 73 procent. En högre andel flickor än pojkar är nöjda, både på Östermalm och i stadens som helhet. Könsskillnaden är dock större på Östermalm. Högst andel nöjda återfinns i gruppen flickor i åk 5 där hela 91 procent instämmer helt eller delvis. I denna åldersgrupp är könsskillnaden störst. En möjlig tolkning är att flickor är mer intresserade av att delta i kulturaktiviteter än pojkar. En annan att utbudet av kulturaktiviteter för pojkar behöver utvecklas för att möta pojkars intressen på ett bättre sätt. Nämnden har begränsad påverkan på utfallet men har beslutat om en inriktning för fritidsverksamheten som bland annat innebär att ungdomarna ska kunna påverka utbudet och vara med och utforma aktiviteterna som erbjuds.									
		Andel ungdomar som deltar i föreningsliv	75 %	78 %	73 %	73 %	65 %	65 %	2021
Analys									
75 procent av tillfrågade östermalmsungdomar deltar i föreningsliv, resultatet för staden som helhet är 61 procent.									

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	 Kulturnämnden ska samverka med idrottsnämnden och stadsdelsnämnderna inom ramen för fältassistenternas förebyggande arbete utveckla ett arbetssätt för att nå målgrupper som inte deltar i fritidsaktiviteter i lika hög utsträckning, vid behov i samverkan med arbetsmarknadsnämnden.	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: 2.4.1 På Östermalm finns ett attraktivt kultur- och fritidsutbud tillgängligt för alla

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Utgå från programmet Kultur i ögonhöjd, Idrottspolitiskt program för Stockholms stad 2018-2022 samt beakta remissversionen av Kulturstrategiskt program för Stockholms stad.
- Erbjudna samtliga förskolebarn professionella kulturupplevelser.
- Erbjudna regelbundna kultur- och fritidsaktiviteter i parklekarna, Humlanhuset, stadsdelens öppna träffpunkter samt boenden.
- Humlanhuset samverkar med fritidsgårdar i olika stadsdelar för att erbjuda fler målgrupper anpassad verksamhet.
- Verksamheternas kulturombud erbjuds utbildningsinsatser och möjlighet att sprida goda exempel genom interna nätverk.
- Stödja ideella föreningar som bidrar till utbudet av kultur- och fritidsaktiviteter för barn, ungdomar, personer med funktionsnedsättning och äldre.
- Tillämpa ett regelverk för föreningsstöd med tydliga och transparenta principer samt samverka med kulturnämnden och övriga bidragsgivande nämnder för att ensa regelverk och bidra till förutsägbara villkor för ideella föreningar.

Förväntat resultat

Andelen vårdnadshavare som upplever att förskolan ger deras barn möjlighet att ta del av och möta olika sorters kulturutbud ökar. Besökare i nämndens fritidsverksamheter för unga har tillgång till ett varierat utbud av aktiviteter som upplevs som meningsfulla, trygga, jämställda och tillgängliga. Besökare på öppna träffpunkter för äldre upplever att verksamheten ger utrymme för medskapande, delaktighet och gemenskap. Föreningsstödet går till seriösa föreningar som utgår från demokratiska värderingar och bidrar till utbudet av aktiviteter för barn, unga, personer med funktionsnedsättning och äldre.

Analys

Det förväntade resultatet bedöms i huvudsak vara uppfyllt, med hänvisning till redovisad verksamhet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel vårdnadshavare som upplever att förskolan ger deras barn möjlighet att ta del av och möta olika sorters kulturutbud.	66 %			72 %	80 %		2021
Analys Det högt satta målet i förskoleundersökningen nåddes inte. Kulturen kommer är en lokal satsning på Östermalm för att säkerställa att förskolebarnen får möta professionella kulturaktörer under pandemin. 2020 gick Östermalms förskolor mot strömmen som enda stadsdel där inköpen av föreställningar ökade. Publiken ökade med cirka 1 700 barn, ej unika, till 5 000. Detta gjorde att Östermalm hade det näst högsta publikantalet, i relation till andelen 1–5-åringar, bland stadsdelarna. Satsningen har fortsatt under 2021. Ytterligare informationsinsatser om satsningen planeras för att tydliggöra för vårdnadshavarna hur barnens möjligheter att ta del av och möta olika sorters kulturutbud faktiskt ser ut.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Anpassa och implementera modellen för uppföljning av kultur och aktivitetsutbud inom nämndens öppna verksamheter riktade till barn, ungdom, personer med funktionsvariationer och äldre.	2021-01-01	2021-12-31	
Analys Modellen har bestått av en enkät till berörda verksamheter.			
 Nämndens verksamheter ska erbjudas utbildning om minoritetslagstiftningen, de nationella minoriteterna och de nationella minoritetsspråken.	2021-01-01	2021-12-31	
Analys Förvaltningen har sammanställt en informationsfolder tillsammans med berörda verksamheter. Det har under arbetets gång framkommit att det inte är information om lagstiftning eller de nationella minoriteterna som efterfrågas av verksamheterna, detta har verksamheterna god kännedom om. Behovet är istället konkret och praktisk information om hur staden i övrigt arbetar, hur stadsdelen kan hantera situationer som uppstår och tillgång till uppdaterade informationsmaterial för Stockholm stad. Östermalm har försökt att sammanställa denna information utan framgång. Frågan kommer att lyftas vidare till stadsledningskontoret och andra berörda förvaltningar i syfte att uppnå närmare samverkan.			
 Vidareutveckling av satsningen Kulturen kommer i syfte att säkra att förskolebarn i alla åldrar har tillgång till professionella kulturaktiviteter.	2021-01-01	2021-12-31	
Analys För mer information se Arbetssätt och goda exempel under KF-mål 2.4			

Nämndmål: 2.4.2 Östermalms parker och grönområden möjliggör en mångfald av idrotts- och fritidsaktiviteter

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Parker och grönområden utvecklas enligt Östermalms parkplan för att utgöra mångfunktionella ytor och erbjuda ett rikt utbud av aktiviteter och anläggningar.
- Fortsätta satsningen på utomhusaktiviteter och möjligheter till spontanidrott.
- Stärka samarbetet med idrottsförvaltningen och fastighetskontoret för att invånarnas behov av idrotts- och fritidsaktiviteter ska tillgodoses.
- Genomföra tillgänglighetsinventeringar och vidta tillgänglighetsåtgärder.

Förväntat resultat

Andelen invånare som upplever att det finns goda möjligheter till aktiviteter, spontanidrott och rekreation i Östermalms parker och grönområden ökar.

Analys

Det förväntade resultatet bedöms vara uppnått, med hänvisning till nedanstående indikatorer och aktiviteter.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel invånare i stadsdelen som är nöjda med möjligheterna att spontanidrotta (motionera/idrotta utan ledare/tränare)	89 %				88 %		2021
 Andel invånare i stadsdelsområdet som anser att det finns goda möjligheter till aktiviteter i parker och grönområden	89 %				85 %		2021

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra en kulturhistorisk vandring i en park på Östermalm.	2021-01-01	2021-12-31	
 Genomföra en medborgardialog inför framtagande av förslag till upprustning av utemiljön vid Tessinparkens parklek.	2021-01-01	2021-12-31	
 Påbörja arbetet för att tillskapa en ny tempark i stadsdelen.	2021-02-11	2022-12-31	

	Tillskapa en minnesplats efter Tim "Avicii" Bergling på centrala Östermalm.	2021-02-11	2022-08-31
Analys <p>För att genomföra uppdraget formerade stadsdelsdirektören i början av året ett projekt på förvaltningen. Tolkningen av uppdraget, i form av projektdirektiv och förslag till val av plats, återredovisades till nämnden den 22 april. Nämnden beslutade då att minnesplatsen ska placeras i Humlegården. Förvaltningen har inlett ett samarbete med kulturförvaltningen och med hjälp av Stockholm konst togs ett konstprogram för minnesplatsen fram under våren. Under hösten utsåg Stockholm konst en konstnär som gavs uppdraget att ta fram en skiss för minnesplatsens konstverk. Under 2022 ska skissen beslutas och konstverket uppföras, målsättningen är att minnesplatsen ska invigas under försommaren 2022.</p>			

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms vara uppfyllt. Bedömningen tar sin utgångspunkt i fullmäktiges indikatorer och de förväntade resultat som formulerats kopplat till nämndens två mål för verksamhetsområdet.

Miljömässigt hållbara verksamheter

Klimatinvesteringar har använts för att genomföra energieffektiviserande åtgärder såsom utbyte av gammal belysning till LED samt utbyte av gamla energislukande vitvaror. En genomlysning av energisituationen genomfördes under hösten och ett arbete med att energikartlägga ett vård- och omsorgsboende har påbörjats i samverkan med Energicentrum. Arbetet har resulterat i att årsmålet för inköpt energi nås, trots att energistatistiken vid tidigare tertiäredovisningar påvisade ökande nivåer.

Förvaltningens verksamheter har under året ökat andelen ekologiska livsmedel och måltider jämfört med 2020, men årsmålet uppnås inte. Under hösten har köksnätverket återstartats. Kökspersonal inom förskolan har tillsammans arbetat med att öka andelen ekologiska livsmedel och verkat för mer klimatsmart mat. Arbetet har resulterat i att andelen ekologiska livsmedel inom förskoleverksamheten har ökat till 58 procent. En första samlad matsvinnmätning genomfördes på 24 förskolor under två veckor i oktober månad. Antalet matgäster som serverades var 11953 och matsvinnet per matgäst var 6,7 gram. Uppföljande mätningar planeras till 2022.

Parker och grönområden är anpassade till nya klimatförutsättningar och bidrar till en mångfald av ekosystemtjänster

För att göra Humlegården bättre rustad för kraftiga regn genom att fördröja dagvatten som förväntas rinna genom parken, sökte och beviljades nämnden klimatinvesteringar för projektering och anläggning av ett skyfallsmagasin. För att ta fram bygghandlingar för skyfallsmagasinet genomförde förvaltningen en direktupphandling i början av sommaren. Det inkom dock inget giltigt anbud. Detta medförde att det planerade anläggningsarbetet inte kunde inledas under 2021. Nämnden ansöker därför om ombudgetering av klimatmedlen till 2022

för att genomföra projektet.

I syfte att skapa ett trädbestånd som är vitalt och håller en god kvalitet har det systematiska arbetet med parkernas träd fortsatt under året. Bland annat har en plan för vård och förnyelse av träd i Tessinparken färdigställts. För att stärka den biologiska mångfalden har ängsyta anlagts och invigts vid Hakberget på Gärdet. För att stärka mikroklimatet har också gräsytor vid parktorget vid Breitenfeldtsgatan renoverats under perioden.

Inom ramen för utvecklingsanslaget för Nationalstadsparken har förvaltningen erhållit medel för att restaurera våtmarken vid Kaknäs före detta skjutbana samt friställa ekar och slyröjning av skogsbryn i Kaknässkogen. Projekten har slutförts under året. Förvaltningen fortsätter delta i styrgruppen för god vattenstatus tillsammans med berörda förvaltningar. Lokalt åtgärdsprogram för Brunnsviken färdigställdes under året och beslutas i berörda nämnder 2022.

Arbetsätt och goda exempel

Förvaltningens verksamheter inom förskola och socialtjänst har inventerats utifrån styrdokument som miljöprogram, kemikaliehandlingsplan och förvaltningens miljö- och klimathandlingsplan. Arbetet syftade till att kartlägga, identifiera brister och vidta åtgärder inom områden som avfall, energi, kemikaliehantering och material. Inventeringen har genomförts i 36 verksamheter under året. Identifierade brister åtgärdades antingen direkt under hösten eller ligger till grund för det fortsatta miljöarbetet inom verksamheterna.

Agenda 2030

Arbetet för att nå målet för verksamhetsområdet bidrar till flera av de globala målen, däribland mål 7, Hållbar energi för alla, mål 12, Hållbar konsumtion och produktion, mål 15, Ekosystem och biologisk mångfald samt mål 13, Bekämpa klimatförändringarna.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system	100 %			100 %	100 %	100 %	2021
  Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling	92 %			86 %	80 %	80 %	2021
  Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	51,47			51,11	60 %	60 %	2021
Analys Andelen ekologiska livsmedel uppnådde 54,18 procent och för kostentreprenader 45,82 procent. Sammanlagt blev andelen ekologiska måltider och livsmedel 51,47 procent.							

	 Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider	1,51 kg CO2 per kg livsmedel	1,52 kg CO2 per kg livsmedel	1,8 kg CO2 per kg livsmedel	1,80 kg CO2 per kg livsmedel	2021
	 Totalt köpt energi i stadens verksamheter	2,51 GWh	2,53 GWh	2,51 GWh	1945 GWh	2021

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	 Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, utbildningsnämnden, trafiknämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB samt Stockholm Vatten och Avfall AB implementera handlingsplanen för klimatanpassning vid skyfall och värmeböljor	2021-01-01	2021-12-31	
	Analys Fullmäktige beslutade om Handlingsplan för klimatanpassning av Stockholms stad 2022-2025 den 13 december 2021, implementering är planerad under 2022.			
	 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna ta fram en kravspecifikation för upphandling av naturskötsel	2021-01-01	2021-12-31	
	 Stadsdelsnämnderna ska ta fram riktlinjer för mat och måltid i förskolan i enlighet med måltidsstrategin	2021-01-01	2021-12-31	
	 Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samarbete med trafiknämnden och stadsdelsnämnderna samt i samråd med kommunstyrelsen klargöra ansvarsfrågan i avtal för olika typer av dagvatten- och vattenanläggningar	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: 2.5.1 Nämndens verksamheter är miljömässigt hållbara

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Utveckla arbetet med köksnätverk och miljöcoachgruppen.
- Genomföra åtgärder enligt Vägledning och goda exempel för Kemikaliesmart förskola, som reviderades av stadens kemikaliecentrum 2020.
- Använda kemikaliehanteringssystemet Chemsoft för att säkerställa att skadliga kemikalier inte används inom nämndens verksamheter.
- Anpassa arbetssätt, förändra beteenden och genomföra energibesparingsåtgärder.
- Förebygga, återanvända, sortera och återvinna avfall.
- Tillsammans med fastighetsägare verka för att fler verksamheter får goda möjligheter till matavfallshantering.
- Minimera användningen av onödiga plast- och engångsartiklar.

Förväntat resultat

Nämndens verksamheter minskar sin energianvändning och uppkomsten av avfall. Det avfall som ändå uppstår hanteras på rätt sätt. Andelen ekologisk och vegetarisk mat i verksamheterna ökar.

Analys

Det förväntade resultatet bedöms vara uppfyllt.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Köpt energi per kvadratmeter lokalyta (kWh/kvm)	54,6			55,05	54,5		2021

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Fortsätta arbetet för att minska matsvinnet inom nämndens verksamheter.	2021-01-01	2022-12-31	
 Fortsätta arbetet med att förbättra källsortering och matavfallshandling i nämndens verksamheter.	2021-01-01	2022-12-31	
 Fortsätta arbetet med att minimera användandet av onödiga engångsartiklar och plastprodukter.	2021-01-01	2022-12-31	
 Implementera systemet Hantera Livs.	2021-01-01	2021-12-31	
 Placera ut skräpkorg med källsortering vid parkleken Hjortgläntan i Hjorthagen.	2021-01-01	2021-12-31	
 Under förutsättning att klimatinvesteringsmedel erhålls fortsätta arbetet att byta ut energislukande belysning till LED.	2021-01-01	2021-12-31	
 Under förutsättning att klimatinvesteringsmedel erhålls fortsätta arbetet med att byta ut uttjänta vitvaror mot energieffektiva alternativ.	2021-01-01	2021-12-31	
 Under förutsättning att klimatinvesteringsmedel erhålls påbörja arbetet med att energirenovera vård- och omsorgsboenden.	2021-01-01	2021-12-31	
Analys Klimatinvesteringsmedel erhöles inte för projektet.			
 Under förutsättning att klimatinvesteringsmedel erhålls påbörja uppförandet av en solcellsanläggning på vård och omsorgsboendet Kampementets tak.	2021-01-01	2021-12-31	
Analys Klimatinvesteringsmedel erhöles inte för projektet.			
 Undersöka möjligheten att tillföra odlingslådor vid parklekar och inom varje förskoleområde.	2021-01-02	2021-12-31	

Nämndmål: 2.5.2 Parker och grönområden är anpassade till nya klimatförutsättningar och bidrar till en mångfald av ekosystemtjänster

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden arbetar för att uppnå målet genom att:

- Delta i stadens arbete för biologisk mångfald.
- Genomföra vegetationsåtgärder som stärker ekosystemtjänster och biologisk mångfald.
- Sköta strandlinjerna inom stadsdelsområdet så att både rekreation och biologisk mångfald främjas.
- Tillämpa strategier för dagvattenhantering.
- Utredda möjligheten till ökat lokalt omhändertagande av dagvatten, LOD, i varje parkupprustningsprojekt.
- Erbjuda brukaravtal för stadsodling.

Förväntat resultat

Parker och grönområden anpassas till nya klimatförutsättningar, förmågan att hantera effekter av värmebölja och skyfall stärks. Den biologiska mångfalden och ekosystemtjänsterna synliggörs och förstärks.

Analys

Det förväntade resultatet bedöms i huvudsak vara uppfyllt, trots vissa förseningar, se kommentarer under nedanstående aktiviteter.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Anlägga växtbädd med biokol i Linnéplanteringen, förutsatt att klimatinvesteringsmedel erhålls.	2021-01-01	2021-12-31	
Analys Projektet har försenats på grund av att inget giltigt anbud i upphandlingen av projekteringen av skyfallsmagasinet, som först skulle byggas, inkom. Anläggning av skyfallsmagasin samt upprustning av Linnéplanteringen med biokol kommer därför genomföras 2022.			
 Anlägga ängsyta på Hakberget på Gärdet.	2021-01-01	2021-12-31	
 Genomföra klimatanpassningsåtgärder i Humlegården, under förutsättning att klimatinvesteringsmedel erhålls.	2021-01-01	2021-12-31	
Analys Projektet har försenats på grund av att inget giltigt anbud i upphandlingen av projekteringen av skyfallsmagasinet inkom. Anläggning av skyfallsmagasin kommer därför genomföras 2022.			
 Sköta strandlinjerna inom Östermalms stadsdelsområde så att både rekreation och biologisk mångfald främjas.	2021-01-01	2021-12-31	
 Ta fram trädvårdsplaner för de större aktuella parkinvesteringsprojekten.	2021-01-01	2021-12-31	
 Utredda möjligheten till ökat lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) i varje parkupprustningsprojekt.	2021-01-01	2021-12-31	
 Återplantering av träd och perenner.	2021-01-01	2021-12-31	

KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Inriktningsmålet om en ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden bedöms vara uppfyllt. Bedömningen av måluppfyllelsen görs med utgångspunkt i verksamhetsmässigt och ekonomiskt utfall.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

● Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms vara uppfyllt. Bedömningen baseras på fullmäktiges indikatorer samt att nämnden redovisar ett överskott. För fördjupad analys, se avsnittet Uppföljning av ekonomi.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	98 %			96,8 %	100 %	100 %	VB 2021
● Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	97,7 %			96,2 %	100 %	100 %	VB 2021
● Nämndens prognossäkerhet T2	0 %			-1 %	+/-1 %	+/- 1 %	2021

Nämndmål: 3.1.1 Nämnden har en budget i balans

● Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Genomföra ekonomiuppföljningar på enhets-, avdelnings- och nämndnivå månadsvis.
- Vid befarade underskott vidta åtgärder för en budget i balans.

Förväntat resultat

Budget i balans och god prognossäkerhet.

Analys

Det förväntade resultatet bedöms vara uppnått med hänvisning till redovisade resultat.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

● Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms vara uppfyllt. Bedömningen av måluppfyllelsen baseras på fullmäktiges indikatorer samt nämndmål med tillhörande indikatorer och aktiviteter. I bedömningen läggs särskilt vikt vid de förväntade resultat som finns kopplade till nämndens två mål.

Attraktiv arbetsgivare där chefer och medarbetare tillsammans skapar en god arbetsmiljö Kompetensförsörjning

Förvaltningen har totalt 1075 månadsanställda, vilket innebär en liten ökning jämfört med föregående år. Av dessa är 91,9 procent tillsvidareanställda, en marginell minskning jämfört med föregående år då motsvarande siffra var 92,5 procent. Stadens genomsnitt ligger på 89,8 procent. Förvaltningens totala personalomsättning har fortsatt att minska, från 5,1 procent 2020 till 4,8 procent 2021. Personalomsättningen räknas fram genom att antal rekryteringar av tillsvidareanställningar ställs mot det genomsnittliga antalet tillsvidareanställningar under året. Alla verksamheter har minskat sin personalomsättning förutom individ- och familjeomsorgen där omsättningen har ökat. Flera stadsdelsförvaltningar har minskat sin personalomsättning under året, vilket skulle kunna bero på en mer osäker arbetsmarknad till följd av pandemin.

Samtliga enheter och avdelningar har under året arbetat med de upprättade kompetensförsörjningsplaner för 2021 som syftar till att säkerställa såväl det korta som långsiktiga kompetensförsörjningsbehovet. Under slutet av året reviderades enheternas planer inför 2022. Dessa låg sedan till grund för den reviderade kompetensförsörjningsplan som har tagits fram för hela förvaltningen. Förvaltningen har också reviderat den långsiktiga kompetensförsörjningsplanen för perioden 2021-2023. Under 2021 har förvaltningen arbetat utifrån den övergripande planen genom att ta fram uppdragsbeskrivningar för samtliga befattningar, avgångsenkäten har uppdaterats och kompetensen hos medarbetarna har stärkts bland annat genom språkutbildningar och vidareutbildningar. Förvaltningen har även medverkat med en kandidat i stadens pilotprogram för framtida ledare.

Förvaltningen har arbetat vidare med att stärka chefernas kompetens för att skapa goda förutsättningar i uppdraget. Nya chefer och de chefer som haft behov av påfyllnad har erbjudits en grundläggande arbetsmiljöutbildning. Två större utbildningsinsatser och fem frukostseminarier med olika teman har erbjudits. Med anledning av pandemin har alla utbildningar genomförts digitalt.

Långt och hållbart arbetsliv

Förvaltningen har under året haft ett särskilt fokus på utbildningsinsatser för chefer och skyddsombud inom arbetsmiljö. Områdena systematiskt arbetsmiljöarbete, samverkan, organisatorisk och social arbetsmiljö, aktiva åtgärder enligt diskrimineringslagen och incidentrapportering har varit viktiga delar. Utifrån rådande omständigheter har kontinuerliga riskbedöm-

ningar och handlingsplaner fortsatt varit en central del i arbetsmiljöarbetet på enheterna. Arbetet med handlingsplanerna för att förbättra arbetsituationen för barnskötare och förskollärare samt socialsekreterare och biståndsbedömare har fortgått under året.

Förvaltningen har fortsatt följt upp samtliga enheters arbetsmiljöarbete genom en enkät för årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet, samverkan och aktiva åtgärder enligt diskrimineringslagen. Enkäten har behandlats i lokal samverkansgrupp och resultatet har följts upp i både avdelnings- och förvaltningssamverkan. Inom samtliga frågeområden har svaren varit övervägande positiva och helhetsbilden av resultatet är att det finns en tydlig systematik i arbetsmiljöarbetet. Förvaltningen vill möjliggöra, uppmuntra och stötta medarbetare att behålla och utveckla en god hälsa i syfte att bidra till ett hållbart arbetsliv. Under året har förvaltningen bland annat erbjudit friskvårdsbidrag på 2000 kronor, deltagande i aktiviteten STAR-steget och ersättning för influensavaccination. Nätverksträffar för hälsocoacher har genomförts med tema hjärnhälsa, fysisk aktivitet och stress.

Den totala sjukfrånvaron har minskat under året. I november 2021 uppgick sjukfrånvaron till 7,82 procent, att jämföra med 8,59 procent i november 2020. Även korttidsfrånvaron har minskat, från 3,67 procent i november 2020 till 3,39 procent i november 2021. Verksamheternas chefer har med stöd av HR följt upp kort- och långtidsfrånvaro på individ- och enhetsnivå. Åtgärder för att identifiera tidiga signaler på ohälsa har varit en större utmaning detta år, då medarbetare uppmanats stanna hemma vid minsta symptom. Närvarande ledarskap har varit viktigt för att kunna identifiera och följa upp tidiga signaler på ohälsa hos medarbetarna och på så sätt förebygga långtidssjukfrånvaro.

Lika rättigheter och möjligheter samt diskriminering

Nämnden strävar efter att arbetet med aktiva åtgärder mot diskriminering och hinder för lika rättigheter samt möjligheter ska vara integrerat i det systematiska arbetsmiljöarbetet i verksamheterna. Arbetet sker inom ramen för samverkan, i syfte att skapa delaktighet.

Under året har chefer och skyddsombud erbjudits utbildning inom arbetsmiljö som även omfattat diskrimineringslagens bestämmelser. Att säkerställa att chefer och skyddsombud känner till vad aktiva åtgärder innebär och hur de kan arbeta förbyggande har varit en viktig del i att säkerställa att aktiva åtgärder vidtas på enhetsnivå. Arbetet med aktiva åtgärder har följts upp genom medarbetarenkäten och den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet. I medarbetarenkäten instämde 76 procent av medarbetarna i påståendet På vår arbetsplats arbetar vi aktivt för alla medarbetares lika rättigheter och möjligheter och 77 procent instämde i påståendet På min arbetsplats behandlas alla med respekt. Båda resultaten innebär en ökning jämfört med föregående år. I den årliga uppföljningen 2021 svarade cirka 90 procent av förvaltningens chefer och skyddsombud att de kontinuerligt undersöker risker i arbetet och upprättar en handlingsplan för organisatorisk- social- och fysiskt arbetsmiljö samt för diskriminering.

Det fokus som under årets lagts på implementering av rutinerna om kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier har gett resultat. I medarbetarenkäten svarade 87 procent av medarbetarna positivt på frågan om de känner till var de ska vända sig om

de upplever sig utsatta, vilket innebär en ökning med tre procentenheter jämfört med föregående år. Under året har förvaltningen även erbjudit verksamhetsnära stöd till enheter där risker har identifierats.

För att möjliggöra ökad mångfald bland förvaltningens medarbetare erbjuds chefer kontinuerligt utbildning i kompetensbaserad rekrytering. Förvaltningen har även haft introduktion för samtliga nya chefer, där kompetensbaserad rekrytering ingår som en del. Vidare har alla rekryteringsannonser godkänts av HR-avdelningen innan publicering, för att säkerställa en enhetlighet i processen samt minska risken för att krav som kan vara diskriminerande ställs. I samtliga chefsrekryteringar har HR-konsulter, HR-chef eller serviceförvaltningens HR-stöd varit involverade i urval, intervjuer och tillsättning.

Arbetet med heltid som norm vid nyanställning och att erbjuda ofrivilligt deltidsarbetande heltid har fortgått. Andelen heltidstjänster har ökat något under 2021, från 88 till 88,2 procent. Under 2021 har förvaltningen kunnat erbjuda sex medarbetare heltid som önskat detta. Därtill har fyra medarbetare fått erbjudande om utökad sysselsättningsgrad. I december återstod nio medarbetare som önskar heltid och tre medarbetare som önskar utökad sysselsättningsgrad.

Ovan är en sammanfattning av de aktiva åtgärder som vidtagits enligt diskrimineringslagen, för en mer utförlig redovisning av det förvaltningsövergripande arbetet se bilaga 9.

Effektiva och innovativa verksamheter som tillvaratar digitaliseringens möjligheter Inköp och upphandling

Under 2021 har förvaltningen genomfört större upphandlingar, fortsatt implementeringen av det nya upphandlings- och avtalssystemet Kommers, fortsatt utbildat chefer och handläggare i systemet samt utfört flertalet lokala direktupphandlingar och förnyade konkurrensutsättningar. I samband med implementeringen av upphandlings- och avtalssystemet Kommers infördes även ett nytt system för analys av inköpsmönster, ett så kallat spendanalysverktyg. Staden har även under 2021 fortsatt sitt arbete med kategoristyrning. Förvaltningen är med och bidrar i kategoriarbetet genom att delta i kategoriteam. För att främja samarbete mellan stadsdelarna och öka utbyte av information skapades under året ett nytt nätverk för stadsdelarnas upphandlingssamordnare. Nätverket syftar till att kunna diskutera upphandlingsrelaterade frågor på stadsdelsnivå samt till att dela kunskap inom upphandlingsfrågor som är utspridda i de olika stadsdelarna.

Informationssäkerhet

Informationen på förvaltningens intranät om informationssäkerhet respektive dataskydd har uppdaterats, och cheferna har fått återkommande information om informationssäkerhet vid hemarbete. Ett arbete har påbörjats för att nå ut med information även till de medarbetare som inte dagligen har tillgång till intranätet.

Under året har arbetet med att genomföra klassning av stadsdelens informationstillgångar fortsatt. Förvaltningen har även tillsammans med övriga stadsdelar deltagit i utvecklingsarbete kring att genomföra normerande informationsklassningar, som en del av arbetet med tillämpningen av NIS-direktivet. Resultatet från klassningarna kommer att ligga till grund för förvaltningens fortsatta arbete med hantering av informationstillgångarna. Avdelningarna har gått

igenom sina behandlingar av personuppgifter i stadsdelens registerförteckning och har vid behov reviderat uppgifterna. Under året har ett arbete påbörjats för att föra över informationen i registerförteckningen till ett digitalt verktyg som underlättar överblick och uppdateringar.

Dataskyddsombudet har i enlighet med dataskyddsförordningen upprättat en årsrapport med granskning av verksamhetens status avseende integritet och dataskydd, se bilaga 8. I rapporten ges bland annat rekommendationer om att förvaltningen bör utveckla sin organisation för dataskyddsfrågor för att få en effektivare hantering, samt intensifiera arbetet med informationsklassningar och utveckling av identifiering och registrering av personuppgiftsbehandlingar

Modernisering av sociala system

Enligt nämndens förväntade resultat skulle införandet av Esset påbörjas under året. Den centrala styrgruppen beslutade i februari att projektet skulle byta inriktning och breddinförandet av Esset avbröts. Det lokala införandeprojektet, som berörde socialtjänstens och äldreomsorgens verksamheter, stoppades därför tills vidare. Det centrala projektet har istället övergått till att modernisera befintliga system. En ny projektplan beslutades i juni. Projektet, som förväntas pågå fram till 31 december 2022, kommer att arbeta inom tre områden: Utveckling som förbättrar för användare, aktiviteter för att stärka systemens tekniska förutsättningar och prestanda samt aktiviteter för att möta lagkrav. Förvaltningen ser särskilt fram emot den utveckling som ska ske för att förbättra för användare eftersom den förväntas effektivisera och underlätta viktiga delar av förvaltningens arbete. Det handlar bland annat om digital ansökan om ekonomiskt bistånd, digital orosanmälan om barn som far illa, digital bekräftelse av faderskap, förenklad handlägningsprocess för avgiftsbeslut inom äldreomsorgen och automatisk generering av beslutsunderlag till kund om insats inom äldreomsorgen.

I strävan att öka tillgängligheten och erbjuda klienter stöd i ett tidigt skede har förvaltningen under 2021 anmält sitt intresse att vara pilot. I december utsågs försörjningsstödsenheten att under 2022 ingå i arbetet med att utveckla och införa digital ansökan om ekonomiskt bistånd. Funktionen förväntas förenkla ansökningsprocessen för såväl klienterna som för förvaltningens handläggare.

Digitaliseringsarbete inom äldreomsorgen

Nämnden samverkar med Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd i ett projekt kallat Trygg senior, för digital tillsyn, kommunikation och stöd för personer i ordinärt boende med insatsen Tryggt mottagande. I juni genomfördes en workshop med representanter från de två stadsdelsförvaltningarna, äldreförvaltningen och stadsledningskontoret för att inventera behov, möjligheter och utmaningar. Hösten har därefter ägnats åt gemensamt och förberedande arbete inför uppstart våren 2022. Målgruppen involveras i utformandet genom att metoden tjänstedesign används. Projektet deltog i september på mötesplatsen Smart stad för att presentera upplägg och planering.

Arbetsätt och goda exempel

- Förvaltningens chefer samlas regelbundet till chefsforum. Under pandemin har träffarna skett digitalt. Mötena har vidareutvecklats med fokus på delaktighet och kom-

munikation om riktning och gemensamma frågor utifrån chefs- och ledarskapsperspektiv. Utgångspunkten är att mötena ska ge inspiration, engagemang och energi. Chefers egna berättelser och goda exempel från verksamheterna har lyfts fram. En framgångsfaktor har varit att avsätta tid för reflektion och dialog i mindre grupper, där chefer från förvaltningens olika verksamheter blandats och samtalat utifrån ett tema kopplat till deras ledarskap.

- DigiCenter för seniorer startade sin verksamhet i juni. Då anställdes en digital fixartjänst på heltid som erbjuder information, kunskap och praktisk hjälp med digital teknik genom träffar på de öppna mötesplatserna och genom hembesök. Den digitala fixaren erbjuder också stöd via telefon varje helgfri vardag. Tjänsten är mycket uppskattad och efterfrågad. Statistik visar att det fram till 17 november totalt gjorts 141 individuella bokningar och att 132 personer deltagit vid öppna drop-in tillfällen. Mest efterfrågat är grundläggande hjälp med telefon, problem med lösenord och inloggning till olika konton, mejl, Swish och att organisera och rensa på sin enhet. Under våren kommer tjänsten att kompletteras med kurser för seniorer då nämnden får tillgång till utökade lokaler i anslutning till Rio aktivitetscenter.

Agenda 2030 och jämställdhetsanalys

Arbetet för att nå verksamhetsmålet bidrar till flera av de globala målen, däribland mål 8, Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, mål 12, Hållbar konsumtion och produktion samt mål 5, Jämställdhet.

Förvaltningens jämställdhetsindex visar att en högre andel kvinnor än män arbetar heltid. Resultatet visar även att män har lägre långtidssjukfrånvaro än kvinnor. Så ser det även ut i samhället i stort. Försäkringskassan har gjort en studie som visar att kvinnor generellt löper 25 procents högre risk än män att påbörja ett sjukfall.

På Östermalms stadsdelsförvaltning har den högsta ledningen en relativt jämställd struktur, tre av sju är män. Däremot är det, som nämnts ovan, inte en jämställd struktur sett till könsfördelningen gällande chefer på förvaltningen totalt.

Att kvinnor har högre sjukfrånvaro och att män i högre grad arbetar deltid, är två faktum som gällt under flera år. Vad gäller aktivt medskapandeindex ökade männens resultat från 78 till 80 i senaste medarbetarundersökningen, medan utfallet för kvinnorna blev detsamma som föregående år, 81. Förvaltningen bedömer att det samlade arbetet för att uppnå nämndmålet om att vara en attraktiv arbetsgivare, där chefer och medarbetare tillsammans skapar en god arbetsmiljö, bidrar till ökad jämställdhet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex 	81	80	81	81	82	82	2021
Analys							
Resultatet av medarbetarenkäten visar att aktivt medskapande index är 81, vilket är samma som föregående år. Det innebär att nämndens årsmål, 82, endast delvis uppnås. Resultatet kan jämföras med stadens samlade resultat som är 80. Med tanke på pandemin och de utmaningar den inneburit anser förvaltningen att det är ett styrkebesked att de goda resultaten från förra året bibehålls. Östermalm hamnade 2021 i topp bland stadsdelsförvaltningarna med en svarsfrekvens på 90 procent. Resultaten redovisas som indexvärden mellan 0 och 100. Inget värde understiger 70 vilket innebär att utmaningen till stor del handlar om att förvalta och förädla resultaten. Sett till de tre delindexen har ledarskap ökat från 79 till 80, medan motivation och styrning ligger kvar på 80 respektive 83.							
  Andel av personalkostnader inom socialtjänstens myndighetsutövning som är för externa konsulter	2,41 %			1,74 %	3 %	Tas fram av nämnd	VB 2021
  Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts	100 %			100 %	90 %	90%	2021
  Andel upphandlingar där marknadssdialog har genomförts	100 %			100 %	100 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	2021
  Index Bra arbetsgivare	75			75	80	84	2021
Analys							
Index Bra arbetsgivare är 75, vilket innebär oförändrat resultat jämfört med 2020. Det ligger fyra indexpunkter lägre jämfört med samtliga stadsdelar i staden. Index Bra arbetsgivare består av tre delindex. Vad gäller jämställdhetsindex har ingen förändring skett sedan föregående mätning. Mellan 2019 och 2020 minskade delindexet med nio punkter. Detta förklaras av att några chefer som var män slutat och att dessa ersatts av kvinnor. Östermalm har färre män i chefsposition i förhållande till totalt antal anställda män, än kvinnor som är chefer i förhållande till totalt antal anställda kvinnor. För att få ett högre indexvärde behöver förvaltningen anställa fler män som chefer. Då rekryteringen är kompetensbaserad behöver fokus ligga på hur förvaltningen kan attrahera fler män att söka chefstjänster. Förvaltningen har under året en man som deltar i stadens chefsutvecklingsprogram. I jämställdhetsindexet ingår även skillnaden mellan män och kvinnor gällande heltidsanställning och långtidssjukfrånvaro 15 dagar och mer.							
Attraktiv arbetsgivareindex har minskat med två indexpunkter och ligger på samma nivå som snittet för samtliga stadsdelar. Minskningen handlar om att korttidssjukfrånvaron har ökat till följd av pandemin. Delindexet Rekommendera arbetsplats baseras på svaren för påståendena: Jag har en bra arbetssituation, På min arbetsplats behandlas alla med respekt, Jag tycker att jag och min chef har meningsfulla medarbetarsamtal samt Vi genomför det vi har beslutat på arbetsplatsen. Detta delindex har 2021 ökat två indexpunkter jämfört med föregående år. Östermalms indexvärde är högre än snittet för övriga stadsdelar.							
  Sjukfrånvaro 	7,8 %	5,3 %	8,2 %	8,6 %	8,6 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2021
  Sjukfrånvaro dag 1-14 	3,39 %	3,02 %	3,45 %	3,67 %	3,4 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2021

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska ansvara för förvaltningen av Esset med stöd av arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, äldrenämnden, överförmyndarnämnden och stadsdelsnämnderna	2021-01-01	2021-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska tillsammans med Östermalm och Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnder och Äldrenämnden etablera verksamhetsnära testmiljöer liknande "Verklighetslabb" i syfte att utveckla stadens hela äldreomsorg	2021-01-01	2021-12-31	
Analys Arbetet har löpt enligt plan. Stadsdelsnämnderna har tagit fram en gemensam avsiktsförklaring och har samverkat i genomförandet av uppdraget. För att kvalitetssäkra arbetet har stadsdelsförvaltningarna varit involverade i varandras styrning och planering kring uppdraget, dels som beställare med gemensamma mål (stadsdelsdirektörer) och dels i varandras styrgrupper (avdelningschefer för äldreomsorg). I styrgrupperna har även äldreförvaltningen deltagit och stadsledningskontoret har hållits informerat.			
  Servicenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och i samråd med arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, äldre- och överförmyndarnämnden och stadsdelsnämnderna etablera en support- och förvaltningsorganisation för Esset för att från och med 2022 kunna leverera full support	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: 3.2.1 Nämnden är en attraktiv arbetsgivare där chefer och medarbetare tillsammans skapar en god arbetsmiljö

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Samtliga enheter årligen reviderar sina kompetensförsörjningsplaner.
- Utveckla arbetssättet för att aktivt arbeta med kompetensförsörjningsplanen under året.
- Fortsätta utveckla arbetet utifrån handlingsplanerna för förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndshandläggare respektive förskollärare och barnskötare.
- Samtliga enheter/arbetsplatser arbetar med handlingsplaner utifrån medarbetarundersökningen.
- Samtliga enheter kontinuerligt undersöker risker i arbetet och upprättar en handlingsplan för organisatorisk, social och fysisk arbetsmiljö samt diskriminering.
- Erbjuder chefer och skyddsombud utbildning i systematiskt arbetsmiljöarbete.
- Ökar chefernas kompetens gällande organisatorisk och social arbetsmiljö och aktiva åtgärder.
- Ökar förutsättningarna för mångfald och minskar risken för diskriminering genom att använda kompetensbaserad rekrytering.
- Erbjuder chefer utbildning i kompetensbaserad rekrytering och rekryteringsprocessen.
- Fortsätta utveckla digitala introduktioner.
- Tillvarata medarbetares upplevelser vid avslut av anställning och utveckla arbetet med avslutsenkät och avslutssamtal.
- Varje chef, tillsammans med medarbetarna, omsätter och tydliggör vad lönekriterierna innebär på respektive arbetsplats.
- Göra en översyn av övergripande rutiner gällande hot och våld.
- Erbjuder heltid till medarbetare med ofrivillig deltid.
- Löpande göra uppföljning och analys av utvecklingen av sjukfrånvaron.
- Riktade insatser till enheter som har hög sjukfrånvaro och eller personalomsättning.

Förväntat resultat

Förvaltningen är en attraktiv arbetsgivare där andelen medarbetare som kan rekommendera sin arbetsplats till andra ökar. Medarbetarna känner delaktighet och engagemang, vilket visar sig i att aktivt medskapande index ökar. Cheferna har goda förutsättningar att genomföra och vidareutvecklas inom sina uppdrag vilket bidrar till att ledarskapsindex fortsatt ligger på en hög nivå. Förvaltningen arbetar systematiskt med att förebygga diskriminering, kränkande särbehandling, hot och våld. Om någon medarbetare utsatts har åtgärder vidtagits och ett långsiktigt stöd erbjudits. Sjukfrånvaron ligger på en sund nivå.

Analys

Det förväntade resultatet bedöms i huvudsak vara uppfyllt, med hänvisning till nedanstående indikatorer och aktiviteter.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Ledarskapsindex	80	81	80	79	79		2021
 ♀ Medarbetare som kan rekommendera sin arbetsplats (procentuellt index)	74	73	74	72	73		2021
 ♀ Medarbetare som vet var de ska vända sig om de upplever sig utsatta för diskriminering, kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier. (Procentuellt index)	87	85	87	84	90		2021
Analys							
Årsmålet uppnås inte helt, men har ökat med tre procentenheter jämfört med föregående år. Arbetet med att göra rutinen känd fortsätter liksom arbetet med att utveckla introduktionen som inkluderar arbetsmiljö och aktiva åtgärder för lika rättigheter och möjligheter samt diskriminering.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Alla chefer och skyddsombud ska de senaste tre åren ha genomgått en grundläggande arbetsmiljöutbildning, HR-funktionen ska kartlägga och erbjuda chefer och skyddsombud som saknar detta en utbildning.	2021-01-01	2021-12-31	
 Alla chefer ska ha genomgått en utbildning i kompetensbaserad rekrytering de senaste fem åren. HR-funktionen ska kartlägga och erbjuda chefer som saknar detta en utbildning.	2021-01-01	2021-12-31	
 Alla chefers kompetens gällande OSA och aktiva åtgärder ska förbättras genom deltagande i workshops.	2021-01-01	2021-12-31	
 Alla enheter ska på APT gå igenom de förvaltningsgemensamma lönekriterierna, omsätta dessa och påminna om vad de innebär på respektive arbetsplats.	2020-01-01	2021-12-31	
 Alla enheter ska på APT gå igenom rutin och hur de ska arbeta förebyggande för att uppnå nolltolerans för kränkande särbehandling trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier.	2021-01-01	2021-12-31	

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Alla enheter ska revidera sina kompetensförsörjningsplaner i samband med VP-arbetet.	2021-09-30	2021-12-31	
✓	Alla enheter ska upprätta en handlingsplan för organisatorisk-, social- och fysisk arbetsmiljö som inkluderar arbete mot kränkande särbehandling och arbete med aktiva åtgärder.	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Genomföra en översyn av övergripande rutiner gällande hot och våld.	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: 3.2.2 Nämndens verksamheter är effektiva, innovativa och tillvaratar digitaliseringens möjligheter

● Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Arbeta kostnadseffektivt med fokus på kärnverksamheten.
- Använda konsulttjänster endast då det är det mest kostnadseffektiva alternativet.
- Med utgångspunkt i stadens fastighets- och lokalpolicy, verka för en kostnadseffektiv och ändamålsenlig lokalanvändning för att frigöra lokaler för annan användning, förhyring eller avveckling.
- Bidra med kompetens i centrala upphandlingar.
- Fortsätta delta i det stadsgemensamma projektet VINST och upphandlings- och avtalssystemet KOMMERS.
- Bidra i stadens arbete med kategoristyrning inför upphandlingar genom medverkan med kompetens i kategoristyrningsteam.
- Vidareutveckla användandet av skolplattformen inom förskolan.
- Delta i det stadsgemensamma projektet, och starta implementeringen av Esset.
- Utveckla användandet av digitala verktyg och välfärdsteknik inom funktionshinderomsorgen.
- Säkerställa att boende i bostäder med särskild service har tillgång till datorutrustning och bredband med tillräcklig bandbredd för att möjliggöra videosamtal.
- Starta ett DigiCenter för att stödja seniorers användande av digitala verktyg och välfärdsteknik och för att stödja äldreomsorgens utveckling inom området.
- Införa en Digital fixartjänst för att stödja seniorers användande av digitala produkter i sina bostäder.
- Inom ramen för DigiCenter involvera äldre genom fokusgrupper och testpaneler för utveckling av insatser kopplade till digitalisering och välfärdsteknik.

Förväntat resultat

Införandet av moderna sociala system, Esset, har påbörjats. Seniorer ges möjlighet att medverka i utformningen av insatser och arbetssätt kopplade till digitalisering och får vid behov stöd för att använda digitala verktyg och välfärdsteknik. Arbetet med informationssäkerhet

har vidareutvecklats genom implementering av rutiner och genomförande av utbildningar inom förvaltningen.

Analys

Det förväntade resultatet bedöms i huvudsak vara uppfyllt, med hänvisning till nedanstående aktiviteter. Införandet av moderna sociala system, Esset, har dock inte påbörjats eftersom den centrala styrgruppen beslutat att stoppa införandet.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Cheferna ansvarar för att alla medarbetare tar del av, och ska årligen få uppdaterad information om andelen medarbetare som deltagit i, den obligatoriska e-utbildningen i informationssäkerhet.	2021-01-01	2021-12-31	
!	Delta i det stadsgemensamma projektet, och starta införandet av, Esset, moderna sociala system.	2020-01-01	2021-12-31	
Analys				
I februari beslutade styrgruppen om en ny inriktning för det centrala projektet modernisering av sociala system, se analys direkt under mål 3.2.				
✓	Införa Medvind, ett nytt schema- och bemanningssystem inom socialtjänstens stöd- och serviceenhet, inom äldreomsorgens utförarområde samt förskoleverksamheten.	2021-01-01	2021-12-31	
Analys				
Medvind infördes som planerat inom socialtjänstens och äldreomsorgens utförarverksamheter. För förskolan införs systemet först i februari 2022, men förberedelser är redan igång.				
✓	Inrätta en digital fixartjänst inom äldreomsorgen.	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Medverka i förberedelsearbetet inför ett nytt stadsövergripande intranät.	2021-01-01	2021-12-31	
Analys				
Arbetet med ett nytt stadsövergripande intranät är påbörjat centralt. Kommunikationsfunktionen har deltagit i informationsmöten och förberedelser för nytt intranät pågår. En översyn av befintlig information genomförs inför kommande migrering.				
✓	Starta DigiCenter för seniorer och i samverkan med Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd stödja och driva arbetet med digitalisering och välfärdsteknik i enlighet med särskilt utpekade budgetuppdrag.	2021-01-01	2021-12-31	
✓	Tillsammans med stadsdelsförvaltningar i innerstadsregionen utveckla nätverk för erfarenhets- och kunskapsutbyte kopplat till digitaliseringsarbetet.	2021-01-01	2021-12-31	

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

Mnkr	Budget 2021	Bokslut 2021	Avvikelse 2021	Bokslut 2020	Avvikelse 2020
Anslag för nämndens verksamhet (netto)	1536,2	1500,7	35,5	1429,5	56,1
Intäkter	177,2	212,7	35,5	211,7	37,1
Kostnader	1713,4	1713,4	0	1651,2	19,0
Avvikelse före resultatdispositioner			35,5		56,1
Resultatenheterna överskott från 2020			16,1		8,1
Resultatenheterna överskott till 2022			20,2		16,1
Avvikelse efter resultatdispositioner			31,4		48,1

Nämndens resultat för året är ett överskott om 35,5 mnkr. Budgeten var netto 50,6 mnkr högre än för 2020. Med hänsyn till resultatenheternas resultat uppgår överskottet till 31,4 mnkr.

Utfallet för kostnader för 2021 uppgår till 1 713,4 mnkr och för intäkter till 212,7 mnkr, netto 1 500,7 mnkr. Utfallet är netto 71,2 mnkr högre än för 2020.

Nämnden prognostiserade ett större överskott, 21,0 mnkr, redan i tertialrapport 1 som till tertialrapport 2 ökade till 32,2 mnkr. Pandemin påverkade under inledningen av året, med svårighet att prognostisera kostnaderna utifrån hur pandemin skulle komma att utvecklas och därmed bedöma alla kommande kostnads- och intäktseffekter av den. Antal platser på vård- och omsorgsboende var inledningsvis lågt medan antalet bidragshushåll och kostnader för utbetalt försörjningsstöd var högt. Många verksamheter var bemannade för att kunna bibehålla en god verksamhet vid sjukdom bland personalen. Hur statsbidragstäckningen skulle komma att bli utifrån pandemins utveckling var svårt att överblicka. Under året ökade successivt såväl antal platser på vård och omsorgsboenden som utförda hemtjänststimmar medan antal bidragshushåll och sjukskrivningstal hos medarbetarna sjönk. Utifrån prognos om överskott omdisponerade nämnden i tertialrapport 1 för underhållsåtgärder inom verksamhetsområde stadsmiljö och i tertialrapport 2 omdisponerades sammanlagt 1,3 mnkr för satsningar inom verksamhetsområde förskola och parklek samt socialtjänst. Samtliga omdisponeringar gjordes från verksamhetsområde äldreomsorg.

Medel för städkostnader för illegala bosättningar rekvirerades inte liksom kompensation för ökade kapitalkostnader för gjorda investeringar inom programområde stadsmiljö utifrån nämndens prognostiserade samlade överskott varför stadsmiljö visar underskott om sammanlagt 3,9 mnkr.

Budgeten för investeringar uppgick till 28,7 mnkr och utfallet till 22,3 mnkr, vilket ger ett

överskott om 6,3 mnkr. Huvudsakliga orsaken till överskottet avser klimatanpassningsåtgärder i Humlegården där nämnden begär ombudgetering av medel. Avvikelser kommenteras nedan under Investeringar.

Mnkr	Budget (kostnader)	Budget (intäkter)	Budget (netto)	Bokslut före resultatöverföringar	Bokslut efter resultatöverföringar	Avvikelse 2021 efter resultatöverföringar	Avvikelse 2020 efter resultatöverföringar
Nämnd och administration	53,7	0,8	52,9	45,7	45,7	7,2	6,0
Individ- och familjeomsorg	111,0	21,0	90,0	81,5	81,5	8,3	8,5
<i>varav socialpsykiatri</i>	30,3	5,3	25,0	25,1	25,1	-0,2	1,4
<i>varav vuxen</i>	17,6	0,6	17,0	17,0	17,0	0,0	-2,0
<i>varav barn och ungdom</i>	56,6	9,1	47,5	42,1	42,1	5,4	4,6
<i>varav flykting</i>	6,5	6,0	0,5	-2,7	-2,7	3,2	4,5
Stadsmiljöverksamhet	19,5	0	19,5	21,2	21,2	-1,7	-2,7
avskrivningar	8,4	0	8,4	10,5	10,5	-2,1	-1,1
internräntor	0,4	0	0,4	0,5	0,5	-0,1	0,1
Förskoleverksamhet	335,5	28,5	307,0	302,7	305,4	1,6	4,1
Äldreomsorg	902,1	84,3	817,8	801,5	801,7	16,1	33,4
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	202,3	8,9	193,4	190,6	190,6	2,8	3,3
Barn, kultur och fritid	16,3	0,5	15,8	14,4	15,5	0,3	0,3
Arbetsmarknadsåtgärder	16,5	11,7	4,8	5,0	5,0	-0,2	0,4
Ekonomiskt bistånd	47,8	21,5	26,3	27,1	27,1	-0,8	-4,3
<i>varav handläggare</i>	29,9	20,8	9,1	9,2	9,2	-0,1	0
Övrig verksamhet							
Totalt	1 713,4	177,2	1 536,2	1 500,7	1 504,8	31,4	48,1

Kommentarer per verksamhetsområde**Nämnd och förvaltningsadministration****Utfall jämfört med budget**

Nämnd och förvaltning redovisar ett överskott om netto 7,2 mnkr. Budgeten uppgick till 53,7 mnkr för kostnader och 0,8 mnkr för intäkter, netto 52,9 mnkr. Utfallet för kostnader uppgick till 46,9 mnkr och för intäkter till 1,2 mnkr, netto 45,7 mnkr. Avvikelse mot budget beror huvudsakligen på vakanser under året samt överskott för platssamverkan och miljösamordning för vilka extramedel fördelades i avstämningsärendet men där tjänsterna redan var budgeterade i verksamhetsplanen.

Utfall jämfört med prognos

Prognostiserad avvikelse, Mnkr			
T1	T2	Nov	Bokslut
0,0	5,0	7,0	7,2

Utfallet stämmer väl med årets senare prognoser.

Kostnads- och intäktsutveckling

Kostnaderna uppgick till 46,9 mnkr och intäkterna till 1,2 mnkr. Motsvarande för 2020 var 48,4 mnkr och 1,2 mnkr. Under 2020 ingår kostnader för lokalprojektet för ny förvaltningslokal vilket är en jämförelsestörande post.

Personalkostnaderna uppgick till 28,9 mnkr. Motsvarande 2020 var 28,7 mnkr. Antal årsarbetare har ökat från 33,25 till 35,25. Ökningen avser administrativ chef samt arkivassistent (denna tjänst låg tidigare inom äldreomsorgen).

Individ och familjeomsorg**Utfall jämfört med budget**

Individ- och familjeomsorg, IoF, redovisar ett samlat nettoöverskott om 8,4 mnkr där IoF barn och ungdom visar överskott om 5,4 mnkr, IoF vuxna visar balans, socialpsykiatri underskott om 0,2 mnkr och flyktingmottagande överskott om 3,2 mnkr.

Budgeten uppgick till 111,0 mnkr för kostnader och 21 mnkr för intäkter, netto 90,0 mnkr. Utfallet för kostnader uppgick till 108,6 mnkr och för intäkter till 27,1 mnkr, netto 81,5 mnkr.

Avvikelse mot budget IoF barn och ungdom avser främst lägre vårdkostnader.

Avvikelse mot budget flyktingmottagning avser främst beviljade ersättningar för äldre placeringar samt oförbrukade medel för nyanlända.

Avvikelse mot budget för vuxnenheten och socialpsykiatri avser främst intäkter i form av statsbidrag samt externa intäkter för utförare.

Budget för den del av ungdomsmottagningen som är kommunövergripande uppgick till 2,8 mnkr och nettokostnaderna uppgick till 2,4 mnkr, ett överskott om 0,4 mnkr.

Utfall jämfört med prognos

Prognostiserad avvikelse, Mnkr			
T1	T2	Nov	Bokslut
1,4	2,9	4,3	8,4

Avvikelse mot årets senare prognoser beror främst på svårigheter att prognostisera kostnader och statsbidrag för ensamkommande ungdomar samt en viss försiktighet vid prognostiserande av placeringskostnader och bedömning av behov av framtida insatser.

Kostnads- och intäktsutveckling

Kostnaderna uppgick till 108,4 mnkr och intäkterna till 27,1 mnkr. Motsvarande för 2020 var 111,8 mnkr och 35 mnkr. Minskade kostnader och intäkter beror till stor del på minskade placeringskostnader och statsbidrag för ensamkommande ungdomar, där kostnader och bidrag minskat beroende på färre ungdomar. Från och med 2021 redovisas fältverksamheten under IoF och nettokostnaderna uppgick till 3 mnkr.

Personalkostnaderna uppgick till 50,5 mnkr. Motsvarande 2020 var 48,5 mnkr.

Entreprenadkostnader och köp av verksamhet uppgick till 39,0 mnkr, vilket är en minskning med 6,5 mnkr mot fjolårets 45,5 mnkr, och avser huvudsakligen minskade kostnader för ensamkommande ungdomar.

Lokalkostnader uppgick till 12,2 mnkr, vilket är en knapp ökning mot 2020. 3,1 mnkr av dessa avser ungdomsmottagningen där nämnden erhåller ersättning från Region Stockholm.

Intäkter har minskat totalt med 7,8 mnkr och uppgick till 27,2 mnkr. Minskningen avser minskat statsbidrag från Migrationsverket på grund av färre ensamkommande ungdomar samt att familjehemshandläggare som tidigare samordnades på Östermalm nu handläggs på respektive stadsdel.

Stadsmiljö

Utfall jämfört med budget

Stadsmiljö redovisar underskott om netto 3,9 mnkr. Budgeten uppgick till 28,3 mnkr och utfallet till 32,2 mnkr, ett nettounderskott om 3,9 mnkr varav kapitalkostnader utgör 2,2 mnkr.

Underskott avser extrakostnader i samband med städning efter illegala bosättningar om 1,8 mnkr samt ökade kapitalkostnader för gjorda investeringar om 2,2 mnkr. Nämnden har haft möjlighet att söka budgetkompensation för dessa kostnader men har inte sökt utifrån prognostiserat överskott totalt i nämnden.

Utfall jämfört med prognos

Prognostiserad avvikelse, Mnkr			
T1	T2	Nov	Bokslut
-2,4	-3,8	-3,8	-3,9

Utfallet stämmer väl med prognoser.

Kostnads- och intäktsutveckling

Kostnaderna uppgick till 32,8 mnkr och intäkterna till 0,6 mnkr. Motsvarande för 2020 var 26,5 mnkr för kostnader och 0,3 mnkr för intäkter.

Kostnader för illegala bosättningar uppgick till 1,8 mnkr, motsvarande för 2020 var 2,2 mnkr. Kostnader för kapitalkostnader uppgick till 11,0 mnkr, motsvarande 2020 var 9,3 mnkr. I ökningen ingår kapitalkostnader för klimatinvesteringar.

Förskoleverksamhet

Utfall jämfört med budget

Förskoleverksamhet redovisar ett överskott för året om netto 4,4 mnkr och efter resultatdisposition om 2,7 mnkr ett överskott om 1,7 mnkr. Budgeten uppgick till 335,5 mnkr för kostnader och 28,5 mnkr för intäkter, netto 307,0 mnkr. Utfallet för kostnader uppgick till 336,6 mnkr och för intäkter till 34,0 mnkr, netto 302,6 mnkr. Förskoleverksamhetens överskott avser främst statsbidrag för sjuklönekostnader i samband med covid-19. Även överskottet för resultatenheter avser huvudsakligen denna orsak.

Utfall jämfört med prognos

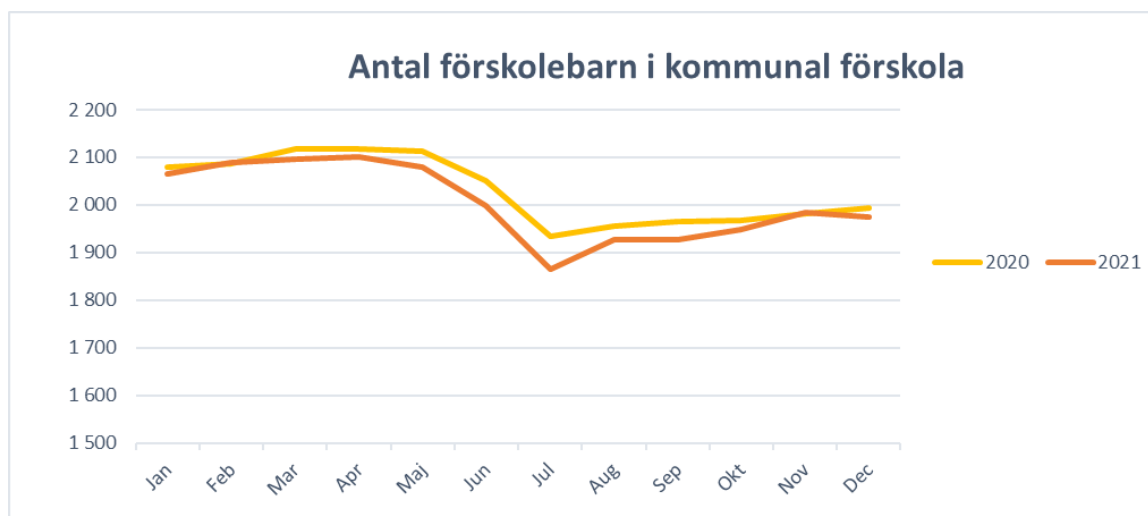
Prognostiserad avvikelse, Mnkr			
T1	T2	Nov	Bokslut
1,0	1,0	2,0	1,7

Utfallet stämmer väl mot prognos.

Kostnads- och intäktsutveckling

Kostnaderna uppgår till 336,6 mnkr och intäkterna till 34 mnkr, netto 302,3 mnkr. Motsvarande för 2020 var 326,1 mnkr, 36,2 mnkr, netto 289,9 mnkr.

Antalet inskrivna barn i kommunal förskoleverksamhet har under året i genomsnitt varit 2005, en minskning med 25 barn från 2020. Andel barn i kommunal verksamhet utgjorde 55,6 procent av det totala antalet barn i förskoleverksamhet i stadsdelen, i genomsnitt 3602 barn. 2020 var motsvarande siffra 55,9 procent.

Kostnaderna utgörs huvudsakligen av personalkostnader. De uppgick till 236,6 mnkr vilket motsvarar 70,3 procent av bruttokostnaderna, 71,7 procent 2020. Motsvarande kostnader 2020 var 233,8 mnkr. Antal årsarbetare uppgick för året till 501,5, en ökning från 494 föregående år. Ökningen beror på att resultatenheten Norra Djurgårdsstaden öppnade en ny förskola med två avdelningar. Utfallet för lönerörelsen uppgick till 3,1 procent inom Kommunals avtalsområde och 1,91 procent för övriga.

Lokalkostnader uppgick till 70,1 mnkr, en ökning med 4,9 mnkr jämfört med 2020. Ökningen avser höjda hyror samt mer drift och underhåll då området startat upp verksamhet i två nya lokaler under året. Hyreskostnader per barn motsvarar 29,7 tkr, en ökning med 8 procent, 27,4 tkr 2020.

Intäkterna uppgick till 34 mnkr, vilket är lägre än 2020 då de uppgick till 36,2 mnkr. Intäktsminskningen förklaras av lägre statsbidrag för sjuklönekostnader avseende covid-19.

Äldreomsorg

Utfall jämfört med budget

Äldreomsorgen redovisar ett nettoöverskott om 16,3 mnkr, efter resultatdisposition om 0,2 mnkr, vilket ger ett överskott om 16,1 mnkr. Budget uppgår till 902,1 mnkr för kostnader och 84,3 mnkr för intäkter, netto 817,8 mnkr. Utfall för kostnader uppgick till 907,1 mnkr och för intäkter till 105,6 mnkr, netto 801,5 mnkr. Överskottet beror huvudsakligen på färre boende inom vård och omsorgsboenden än beräknat samt ökade intäkter för bidrag och ersättningar och försäljning av platser.

Utfall jämfört med prognos

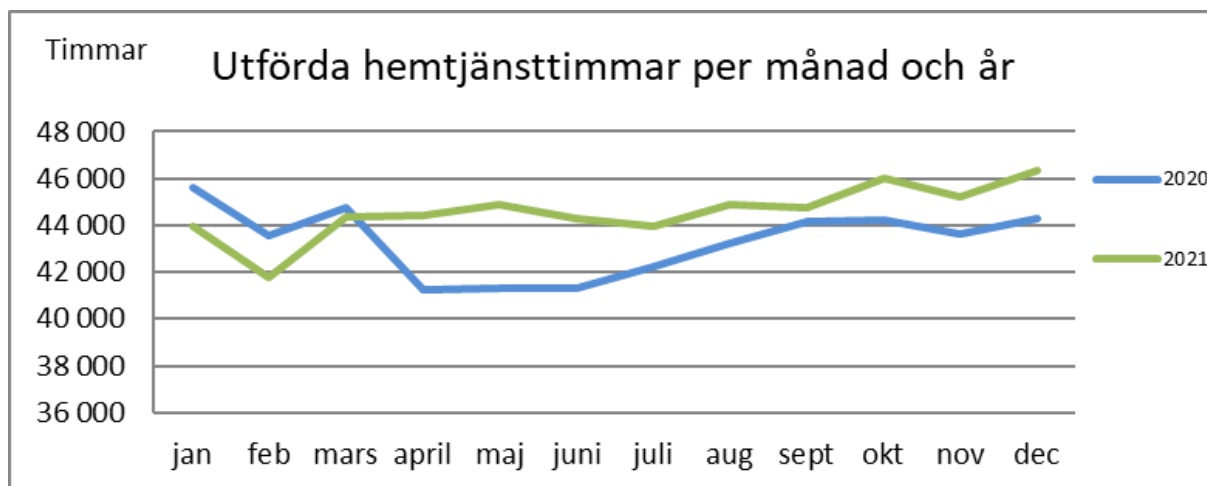
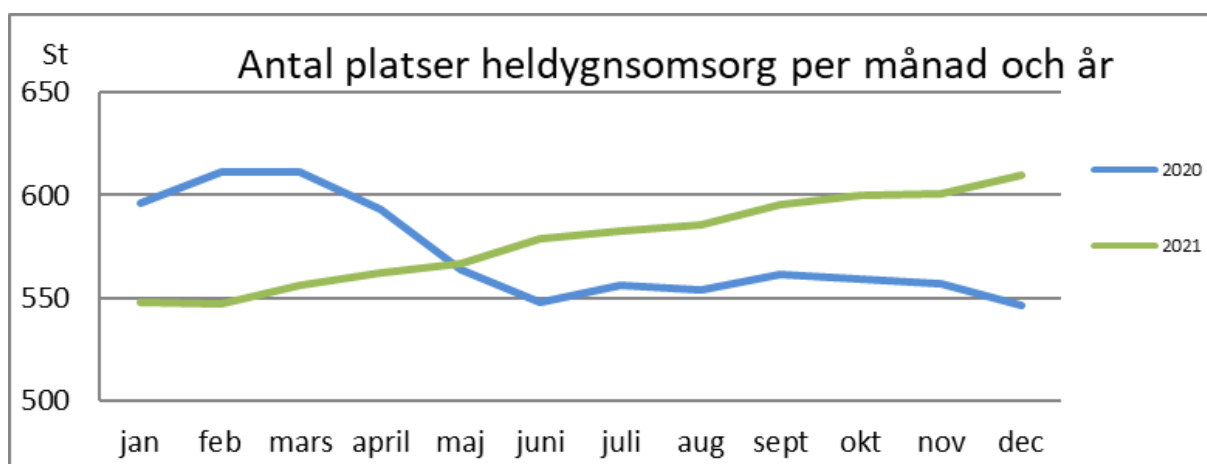
Prognostiserad avvikelse, Mnkr			
T1	T2	Nov	Bokslut
23,3	26,8	22,0	16,1

Avvikelsen jämfört med november är 0,7 procent och det lägre utfallet beror på ökad efterfrågan av hemtjänst och vård- och omsorgsboendeplatser.

Kostnads- och intäktsutveckling

Kostnader för 2021 uppgick till 907,1 mnkr och för intäkter till 105,6 mnkr, netto 801,5 mnkr. Motsvarande för 2020 var kostnader 852,7 mnkr och intäkter 99,2 mnkr, netto 753,5 mnkr. Kostnader har ökat med 6,4 procent och intäkter har ökat med 7,8 procent.

Faktorer som påverkar kostnadsutvecklingen är framför allt prishöjning med i snitt med 3,0 procent. Antal platser på vård- och omsorgsboenden uppgår i snitt till 578 platser per månad. Snittet för år 2020 var 571 platser. Antal platser inom vård och omsorgsboenden har ökat med 1,2 procent. Båda åren har påverkats av pandemin. Utförda hemtjänsttimmar uppgår i snitt till 44 562 timmar per månad, vilket är en ökning med 2,9 procent jämfört med snittet för utförda timmar 2020 som i snitt var 43 299 timmar per månad. Det är i snitt fler unika kunder med hemtjänst ,1 339, jämfört med 1 307 hemtjänstkunder 2020.

Kostnader för inhyrd personal har under 2021 uppgått till 2,9 mnkr, motsvarande siffra för 2020 var 3,0 mnkr, vilket är en minskning med 3,3 procent. Kostnader för timanställningar exklusive personalförsäkring uppgår till 19,9 mnkr mot 19,4 mnkr 2020, en ökning med 2,6 procent. Förvaltningen har under 2021 inte kunnat söka ersättning för covidrelaterade extra-kostnader på grund av ökad bemanning.

En avklingande effekt av pandemin är att fler valt att flytta in i vård och omsorgsboenden under 2021. Detta har medfört att kostnader för vård och omsorgsplatser ökat. Kostnaden för vård- och omsorgsboenden uppgick till 459,2 mnkr (443,2 mnkr år 2020). Med prisökning inräknat om 3,0 procent har kostnaden ökat med 16,0 mnkr eller 3,6 procent.

Intäkterna för äldreomsorgen under 2021 är 106,9 mnkr i jämförelse med 2020 med 103,3 mnkr. Intäkterna har ökat med 3,6 mnkr eller 3,5 procent totalt. Intäktsökningen beror till största del av prisjustering och ökat antal ärenden som betalar avgift.

Antal årsarbetare per den sista december uppgick till 317, vilket är en ökning med 17 personer eller 5,7 procent jämfört med 2020.

Personalkostnaderna uppgår till 204,0 mnkr. Motsvarande kostnader för 2020 var 193,8 mnkr. Utfallet retroaktiva lönekostnader kommer att betalas ut under 2022. Uppskattning för retroaktiva löner är uppbokat med 1,2 mnkr inklusive personalförsäkring.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Utfall jämfört med budget

Verksamhetsområdet redovisar ett nettoöverskott om 2,8 mnkr. Budgeten uppgick till 202,3 mnkr för kostnader och 8,9 mnkr för intäkter, netto 193,4 mnkr. Utfallet för kostnader uppgick till 200,0 mnkr och för intäkter till 9,4 mnkr, netto 190,6 mnkr.

Avvikelse mot budget avser främst minskade vårdkostnader samt lägre kostnader för assistansersättning.

De egna utförarna, bestående av tre LSS gruppboendestäder och en LSS servicebostad, har haft högre personalkostnader till följd av covid-19 men visar totalt ett överskott som främst avser Husarens servicebostad.

Utfall jämfört med prognos

Prognostiserad avvikelse, Mnkr			
T1	T2	Nov	Bokslut
0,0	-0,4	0,5	2,8

Avvikelse mot senaste prognos per november är 1,2 procent av nettobudget och avser minskade vårdkostnader.

Kostnads- och intäktsutveckling

Kostnaderna uppgick till 200,0 mnkr och intäkterna till 9,4 mnkr. Motsvarande för 2020 var 191,3 mnkr och 9,1 mnkr. Personalkostnaderna uppgick till 33,9 mnkr, motsvarande för 2020 var 35,7 mnkr. Utfallet av lönerörelsen uppgick till 2,28 procent för Kommunals avtalsområde och 2,24 procent för övriga avtalsområden. Antal årsarbetare uppgick till 47,5, en ökning från 54,3 år 2020.

Entreprenadkostnader och köp av verksamhet uppgick till 124,1 mnkr, en ökning med 9,1 mnkr som främst avser högre vårdkostnader för dagverksamhet samt vuxenboenden. Antal brukare har totalt ökat från 261, augusti 2020, till 284, augusti 2021, där den största ökningen

finns inom daglig verksamhet som ökat med 10 brukare.

Kostnader för turbundna resor uppgick till 10,0 mnkr, en ökning med 2,7 mnkr.

Lokalkostnader uppgick till 8,0 mnkr, från 8,3 mnkr 2020.

Barn, Kultur och fritid

Utfall jämfört med budget

Barn, kultur och fritid redovisar för året ett överskott om 1,4 mnkr, efter resultatdisposition om 1,1 mnkr ett överskott om 0,3 mnkr. Budgeten uppgick till 16,3 mnkr för kostnader och 0,5 mnkr för intäkter, netto 15,8 mnkr. Utfallet för kostnader var 15,3 mnkr och för intäkter 0,9 mnkr, netto 14,4 mnkr. Avvikelse för kostnader beror främst på vakanser. Avvikelse för intäkter avser statsbidrag för sjuklönekostnader.

Utfall jämfört med prognos

Prognostiserad avvikelse, Mnkr			
T1	T2	Nov	Bokslut
0,0	-0,3	-0,3	0,3

Avvikelsen avser vakans.

Kostnads- och intäktsutveckling

Kostnaderna uppgår till 15,3 mnkr och intäkterna till 0,9 mnkr. Motsvarande för 2020 var för kostnader 20,5 mnkr och för intäkter 2,5 mnkr.

I årets ordinarie kolloverksamhet deltog 215 barn och unga. Det är en minskning med 11,9 procent jämfört med år 2020. Nettokostnader uppgick till 1,8 mnkr, vilket är i samma nivå som 2020.

Antal årsarbetare uppgick till 15,4, motsvarande siffra 2020 var 20,4. Utfallet för lönerörelsen uppgick till 1,62 procent för Kommunals avtalsområde och 2,0 procent för övriga avtalsområden. Personalkostnaderna uppgick till 8,8 mnkr, en minskning med 3,9 mnkr. Minskningen beror på att fältverksamheten bokförs under Individ och familjeomsorg från och med 2021. Entreprenadkostnader och köp av verksamhet uppgick till 2,3 mnkr, en minskning med 0,1 mnkr.

Kostnaden för föreningsstöd uppgår till 1,5 mnkr, vilket är samma som föregående år.

Arbetsmarknadsåtgärder

Utfall jämfört med budget

Verksamhetsområdet redovisar nettounderskott om 0,2 mnkr. Budgeten uppgick till 16,5 mnkr för kostnader och 11,7 mnkr för intäkter, netto 4,8 mnkr. Utfallet för kostnader uppgick till 17,2 mnkr och för intäkter till 12,1 mnkr, netto 5,0 mnkr. Underskottet återfinns inom feriearbeten.

Utfall jämfört med prognos

Prognostiserad avvikelse, Mnkr			
T1	T2	Nov	Bokslut
0,0	0,0	-0,2	-0,2

Utfallet stämmer väl med prognoser.

Kostnads- och intäktsutveckling

Kostnaderna uppgick till 17,2 mnkr och intäkterna till 12,1 mnkr. Motsvarande för 2020 var 15,9 mnkr och 12,1 mnkr. Ökning av kostnader beror främst på fler feriearbetare.

Ekonomiskt bistånd**Utfall jämfört med budget**

Verksamhetsområdet redovisar nettounderskott om 0,8 mnkr. Budgeten uppgick till 47,8 mnkr för kostnader och 21,5 mnkr för intäkter, netto 26,3 mnkr. Utfallet för kostnader uppgick till 48,9 mnkr och för intäkter till 21,8 mnkr, netto 27,1 mnkr. Underskott om 0,7 mnkr avser nettokostnader för utbetalt försörjningsstöd, handläggningskostnader visar balans.

Utfall jämfört med prognos

Prognostiserad avvikelse, Mnkr			
T1	T2	Nov	Bokslut
-1,1	-0,6	-0,8	-0,8

Utfallet stämmer väl med prognoser.

Kostnads- och intäktsutveckling

Handläggningen av försörjningsstöd samfinansieras av tre förvaltningar – Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm.

Kostnaderna för utbetalt ekonomiskt bistånd uppgick till 18,6 mnkr, vilket är en ökning med 0,4 mnkr mot föregående år. Kostnaderna för den gemensamma handläggningen uppgick till 29,2 mnkr och intäkterna till 20,7 mnkr. Motsvarande för 2020 var 28,5 mnkr och 20,7 mnkr. Östermalms nettokostnad för handläggning uppgick till 9,2 mnkr. Intäkter har minskat med totalt 0,3 mnkr och intäkterna från Norrmalm och Kungsholmen för den gemensamma handläggningen har ökat 0,4 mnkr. Personalkostnader har ökat med 5,9 mnkr och uppgick till 24,3 mnkr, kostnader för konsulter har minskat med 4,1 mnkr och uppgick till 0,4 mnkr.

Lokalkostnader inklusive bevakning uppgick till 3,8 mnkr, en ökning om ca 0,4 mnkr.

Antal bidragshushåll på Östermalm har i snitt har ökat från 160 för 2020 till 164 januari till november 2021. Medelbidrag per månad och hushåll på Östermalm har ökat från 9 512 kr för 2020 till 9 669 kr.

Resultatenheter

Från 2020 hade resultatenheterna 16,1 mnkr i resultatfond. Årets resultat är 4,1 mnkr varför ingående balans till 2022 är 20,2 mnkr. Samtliga resultatenheter ökar sina fonder. Resultatenheten Engelbrekt-Gärdets förskolor liksom Dagverksamhet Östermalm har nu maximalt tillåtna 10 procent av den totala bruttobudgeten i fond.

Resultatenhetens namn	Resultat-enheternas bruttobudget 2021	Varav 5 % av resultat-enheternas bruttobudget 2021	Resultat-överföring från 2020 Överskott (-) Underskott (+)	Resultat 2021 Överskott (-) Underskott (+)	Har resultatet uppkommit av resultatenhetens eget handlande? JA / NEJ	Resultatöverföring till 2022 (max 10 %) Överskott (+) Underskott (-)
Centrala Östermalms förskolor	61426	3071	2 146	1379	ja	3525
Engelbrekts och Gärdets förskolor	78887	3944	8 109	-220	ja	7889
Hedvig Eleonoras förskolor	58007	2900	3 072	533	ja	3605
Norra Djurgårdsstadens förskolor	64414	3221	2 530	2148	ja	4678
Dagverksamhet Östermalm	4846	242	257	254	ja	484
Summa resultatenheter	267580	13378	16 114	4130		20181

Investeringar

Mnkr, netto	Budget 2021	Bokslut 2021	Avvikelse 2021	Avvikelse mellan prognos T2 och bokslut 2021
Parkinvesteringar	3,0	2,9	0,1	0,1
Parkreinvesteringar	5,0	4,7	0,3	0,3
Nycklade medel Stadsmiljö	7,4	6,9	0,5	0,5
Klimatinvesteringar	8,3	1,6	6,7	0,7
Trygghetsinvesteringar	0,3	0,2	0,1	0,1
Övriga investeringsmedel				
Maskiner & inventarier	4,7	6,0	-1,3	-1,3
Totalt investeringar	28,7	22,4	6,3	0,3

Avvikelsekommentarer

Parkinvesteringar, reinvesteringar, nycklade medel

Stadsdelsnämndens budget uppgick till 15,4 mnkr för investeringar och reinvesteringar i parker och grönområden. Utfallet uppgick till 14,5 mnkr fördelat på följande objekt:

Mnkr	Budget 2021	Bokslut 2021	Avvikelse bokslut	Avvikelse mellan prognos T2 och bokslut
Parkinvesteringar				
Ruddammsparken	3,0	2,9	+0,1	+0,1
Reinvesteringar				
Humlegården	2,0	1,7	+0,3	+0,3
Hjorthagens innergårdar	3,0	3,0	0	0
Nvcklade medel				
Ruddammsparken	1,0	0,8	+0,2	+0,2
Roslagsparken	1,5	1,9	-0,4	-0,5
Nobelparken	0,5	0,3	+0,2	+0,2
Tessinparken	0,6	0,9	-0,3	+0,1
Ekhagens strandpromenad	0,5	0,5	0	0
Tillgänglighetshöjande åtgärder mm	1,7	0,7	+1,0	+0,1
Småparker och lek	1,2	1,4	-0,2	+0,4
Kaknässkogen	0,4	0,4	0	0
Totalt	15,4	14,5	+0,9	+0,9

Den förhållandevis tidiga vintern och marktjälén medförde att flera pågående arbeten med markbeläggningar inte hann slutföras under året. Det fick också till följd att planerade renoveringar och anläggningar av växtbäddar inte kunde genomföras. Det påverkade posterna Humlegården och Småparker och lek. Resursbrist hos stadens avtalade arboristföretag gjorde att planerade vegetationsåtgärder och trädvård i Nobelparken och Ruddammsparken inte genomfördes. Vid Roslagsparkens entréorg visade sig stenmurarna vara i sämre kondition än bedömt. Beslut fattades också att höja kvaliteten på markbeläggningen där vilket bidrog till en ökad kostnad för projektet.

Inventarier och maskiner

Avvikelse avser upprustningar av förskolegårdar vilka huvudsakligen gjorts under årets sista kvartal.

Klimatinvesteringar

I projektet för klimatinvesteringsåtgärder i Humlegården inkom inget giltigt anbud vid upphandling av projektör. Tidplanen förskjuts därför och anläggning, som är den stora kostnads-

bäraren planeras till 2022-2023. Förvaltningen kommer begära att resterande klimatinvesteringar ombudgeteras till 2022.

Ombudgeteringar

Nämnden begär ombudgetering om 6,5 mnkr avseende klimatinvesteringar. Ombudgeteringen avser klimatinvesteringsåtgärder i Humlegården där tidplanen blev förskjuten då inga giltiga anbud inkom vid upphandling och har tidigare beskrivits i Tertialrapport 2.

Medel för lokaländamål

- Under september tecknades ett nytt hyresavtal rörande verksamhetslokaler vid Rio, Sandhamnsgatan 8. Rio Hemtjänst flyttade in i den nya lokaldelen under oktober månad. De övriga lokalytorna som hyrts in kommer att nyttjas av andra verksamheter, huvudsakligen inom äldreomsorgen. Planering har även inletts för att iordningställa aulan, stora salen, vid Rio till ett flexibelt samlingsrum för olika former av möten och aktiviteter.
- Under våren avvecklades förskoleverksamheten vid Olaus Petrigatan 6. Lokalen anpassas till administration inom förskoleavdelningen samt hemtjänstverksamhet. Ombyggnation av lokalerna startade under augusti månad och beräknas vara färdigställda för inflytt i slutet av januari 2022.
- Parkleken och öppna förskolan Hjortgläntan vid Älvkarleövägen och Hårdvallsgatan startade sin verksamhet i nyuppförda lokaler under januari.
- Startpunkten, verksamhet för vuxna med funktionsnedsättning, flyttade in i ombyggda lokaler vid Hubertusgatan 2 och startade under september.
- Förskolelokalen Hjorthagen avvecklades under sommaren 2021 och verksamheten flyttade till den nyuppförda förskolan Hubertus vid Älvkarleövägen 28 under augusti.

För höga förskolehyror har stadsdelen kompenserats med 8,3 mnkr i samband med tertialrapport 2.

Analys av balansräkning

Balansräkning		
Tillgångar, mnkr	2021	2020
Kundfordringar (15xx, 16xx), bl.a. hemtjänst- och barnomsorgsavgifter	15,5	25,9
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter (konto 17xx)	37,9	51,2
Summa omsättningstillgångar	53,5	77,1
Summa anläggningstillgångar	135,8	127,9
Summa tillgångar	189,2	205,0

Skulder och eget kapital, mnkr	2021	2020
Leverantörsskulder (konto 25xx)	94,8	87,4
Övriga kortfristiga skulder och Upp- lupna kostnader och förutbetalda intäk- ter (konto 28xx, 29xx)	43,2	47,0
Inkomster Pågående ny-, till- och om- byggnad	7,8	7,8
<i>Summa skulder</i>	<i>145,8</i>	<i>142,2</i>
Eget kapital	43,5	62,8
Summa skulder och eget kapital	189,2	205,0

Kommentarer till balansräkningen bokslut år 2021

Årets resultat enligt balansräkningen för en stadsdel visar skillnaden mellan tillgångar och skulder exklusive bankrörelsen som ligger centralt i form av en stads-kassa.

Under årets resultat redovisas vid bokslutet det egna kapitalet till 43,5 mnkr inklusive resultatfonder. Det innebär en förändring på 19,3 mnkr från bokslutet år 2020, som uppgick till 62,8 mnkr.

Resultatfonden har ökat under året med 4,0 mnkr och uppgår nu till 20,1 mnkr. Resultatfonden innehåller i princip endast resultatenheter inom Förskola och parklek; 19,7 mnkr. Äldreomsorgens demensdagvårds resultatfond har ökat till 0,5 mnkr.

Nämndens tillgångar i form av investeringar i parker och inventarier har ökat netto med 7,8 mnkr sedan bokslut 2020, och avser investeringar i bland annat förskolorna Anna och Hubertus samt funktionskompletteringar i Humlegården, Kvarteret Krubban, Dianaparken, Loud-den-Kaknäs samt Tessinparken.

Kundfordringar (konto 15xx)

Kundfordringar har minskat sedan bokslut 2020 med 9,7 mnkr och uppgår till 15,5 mnkr. Det är främst de interna kundfordringarna som har minskat, vilket till största del beror på att 2020 fakturerades i december stadsledningskontoret för beviljat ekonomiskt stöd för merkostnader till följd av pandemin på 5,8 mnkr, och Kungsholmen 0,7 mnkr för bidrag för covidkostnad.

Andel av kundfordringar som är att betrakta som osäkra är i stort sett oförändrad sedan 2020.

Förutbetalda kostnader och intäkter (konto 17xx)

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter avseende hyror och övriga interimsfordringar har minskat med 13,2 mnkr till 37,9 mnkr jämfört med 51,2 mnkr i bokslutet för 2020. Det beror i huvudsak på att år 2020 skötte Kungsholmen handläggningen av ensamkommande barn åt Östermalm, vilket reglerades i bokslutet med 9,6 mnkr. Från och med 1 oktober 2021 sköter Östermalm handläggningen själv, så ingen reglering gjordes i bokslutet. 2020 bokades fordran upp om 3,7 mnkr för handläggning försörjningsstöd, 2021 bokades det upp 1,7 mnkr för detta.

Inkomster på pågående investeringar och investeringsbidrag (konto 23xx)

Avser investeringsbidrag 50 procent från Länsstyrelsen för Tessinparken, Sportfältets lekplats, Loudden-Kaknäs och småparker.

Leverantörsskulder (konto 25xx)

Leverantörsskulden har ökat med 7,6 mnkr jämfört med föregående år. Ökningen beror främst på den handel som förvaltningen har mellan stadens bolag och förvaltningar. I bokslut 2021 fanns fakturor från Fastighetsnämnden på 2,8 mnkr, jämfört med 0,9 mnkr vid bokslut 2020. 2021 fanns fakturor från Svenska Bostäder, Stockholmshem och SISAB för hyror. I bokslut 2020 var dessa redan reglerade.

Övriga kortfristiga skulder (konto 28xx)

Övriga kortfristiga skulder har ökat något med 0,3 mnkr. Skulden består till största delen av uppbokning LASS 20 timmar från Försäkringskassan

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Övriga kortfristiga skulder och upplupna kostnader har minskat med 4,1 mnkr. Från och med år 2021 tillämpar staden Rådet för kommunal redovisnings rekommendation R2 Intäkter. Det innebär att redovisning av statsbidrag för insatser inom flyktingmottagandet ska definieras som statliga ersättningar utan villkor och restriktioner varför de ska intäktsföras direkt i den period de erhålls.

2020 skötte Kungsholmen handläggningen av ensamkommande ungdomar åt Östermalm, vilket reglerades i bokslutet 2020. Från och med 1 oktober 2021 sköter Östermalm handläggningen själv, varför ingen reglering gjordes i bokslutet 2021.

Uppbokningen totalt är 43,2 mnkr och består av fakturor avseende december som inte hann faktureras innan period 12 stängdes. Timlöner som avser december betalas ut först i januari 2022 och bokas upp på 2021. Även alla slutavräkningar för stadsintern handel såsom handläggningen av försörjningsstöd, parkskötsel, ungdomsmottagning och ekonomiadministration bokas upp, då sista datum för att internfakturera var 27 december 2021.

Beloppsgräns för periodisering

Stadsdelsnämndens lägsta beloppsgräns för periodisering, interimsbokföring, i bokslut är 50 000 kronor.

Särskilda redovisningar**Agenda 2030**

Nämnden arbetar för att staden ska vara ledande i genomförandet av de globala målen för hållbar utveckling, enligt Agenda 2030, genom att bidra till arbetssätt som balanserar och förklarar social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet. Flera av målen är beroende av och direkt kopplade till varandra, vilket innebär att ett strategiskt arbete som ger framgång för ett av må-

len ger positiva effekter på andra mål. Även om målen i Agenda 2030 är integrerade och odelbara behöver agerandet för att nå målen bygga på prioriteringar. Samtidigt får inte prioriteringarna göras på bekostnad av andra mål. Nämnden har utgått från stadsdelens förutsättningar och vad som är viktigast att arbeta med utifrån uppdraget som samhällsbyggare, arbetsgivare samt demokrati- och välfärdsaktör och särskilt prioriterat tre förvaltningsgemensamma fokusområden under 2021:

1. Stärkt trygghets- och säkerhetsarbete
2. Samverkan för barns och ungas välmående och skydd
3. Utveckling av framtidens äldreomsorg

Gemensamt för dessa fokusområden är att de inte bara kräver förvaltningsgemensamma ansträngningar utan även vidareutvecklad och utökad samverkan med andra nämnder, bolag samt lokala aktörer för att uppnå önskade synergieffekter. Resultat och effekter av utvecklingsarbetet beskrivs närmare under mål 1.2, 1.4 och 1.5.

Det är viktigt att inte hantera Agenda 2030 som ett sidospår, utan som en integrerad del i styr- och ledningssystemet för att använda kraften i ordinarie planerings- och uppföljningsprocess. Förvaltningen har i verksamhetsberättelsen redovisat hur arbetet för att nå verksamhetsområdesmålen kan kopplas till arbetet för att nå de globala målen, inklusive den bärande principen om att ingen ska lämnas utanför. Arbetet tar sikte på förverkligandet av de mänskliga rättigheterna, med fokus på ökad jämställdhet, minskad ojämlikhet och minskad klimatpåverkan.

Jämställdhet

Jämställdhetsanalyser har integrerats i verksamhetsuppföljningen inom alla kommunfullmäktiges mål där det är möjligt och relevant. Analysen redovisas under respektive verksamhetsområdesmål under rubriken Agenda 2030 och jämställdhetsanalys. Arbetet med jämställdhetsintegrering har pågått inom samtliga verksamheter. Vid analys av brukarundersökningar och statistik har könsaspekten lyfts i de fall det är möjligt för att synliggöra eventuella olikheter samt möjliggöra analys och förbättringsåtgärder. Förskolornas arbetsätt utgår från ett medvetet genus- och normkritiskt perspektiv. Socialtjänstens verksamheter analyserar delaktighet bland brukare samt beslut och utformning av insatser utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Inom äldreomsorgen förs dialogen med den äldre för att individanpassa insatserna. Inom stadsmiljöområdet genomförs parkupprustningar utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Minskad ojämlikhet

Barns rättigheter

Nämnden arbetar för barns rättigheter i enlighet med Program för barnets rättigheter och inflytande 2018–2022. Vägledning i arbetet inhämtas bland annat från stadens Stödmaterial för att pröva barnets bästa. Analys av arbetet har integrerats i verksamhetsuppföljningen. Särskilt viktigt är det inom förskolans och socialtjänstens verksamhetsområden.

Utifrån ett barnrättsperspektiv ses barn som bärare av rättigheter vilket lyfts fram i skollagen och i Skolverkets tolkning av likvärdighet utifrån lagtexten. De rättigheter som betonas i denna tolkning är a) rätten till lika tillgång till utbildning, b) rätten till lika kvalitet i utbildning och c) rätten till kompensatoriska åtgärder som tar hänsyn till barnens olika förutsättningar. Ett fungerande kvalitetsarbete i förskolan är avgörande för att utbildningen ska kunna främja

alla barns utveckling och lärande samt en livslång lust att lära.

I enlighet med barnkonventionen ska barnets bästa beaktas i alla åtgärder som berör barn. I ärenden där barns vårdnadshavare är aktuella inom socialtjänsten ska barnets perspektiv beaktas. Inom funktionshinderomsorgen ska barnets möjlighet till delaktighet ske utifrån barnets förutsättningar och eventuellt behov av anpassat stöd ska erbjudas. I ärenden där vuxna med barn söker ekonomiskt bistånd ska barnets behov särskilt beaktas.

Nämnden arbetar för att barnets perspektiv och rättigheter ska synliggöras i socialtjänstens arbete vilket beskrivs under mål 1.4. Familjeenheten har fortsatt arbetet med att implementera barnkonventionen inom familjerätten tillsammans med Sveriges Kommuner och Regioner, SKR.

Inom samhällsplaneringen efterfrågas barnkonsekvensanalyser. Ur ett barnperspektiv är det bland annat viktigt med god tillgång till park-, lek- och idrottsmiljöer, inte minst i stadens stadsutvecklingsområden.

Nationella minoriteter

Nämnden samverkar med resten av staden utifrån det uppdrag som framgår av stadens riktlinjer för arbetet med nationella minoriteters rättigheter samt stadens strategi för romsk inkludering. Stockholms stad är förvaltningsområde för finska, meänkieli samt samiska. Innerstadens stadsdelsnämnder samarbetar för att implementera minoritetslagstiftningen.

Information om rättigheten till förskola på nationella minoritetsspråk sker via stadens webbplats och Kontaktcenter samt genom stadsdelens köhandläggare, öppna förskolor, parklekar och socialtjänst. Förskolorna arbetar aktivt med läroplansuppdraget att främja barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket. Stadsdelen samverkar med utbildningsförvaltningen i utvecklingsfrågor kring de nationella minoritetsspråken i förskolan samt deltar i stadens årliga språkinventering, se mål 1.3.

Rioträffen erbjuder aktiviteten Kom och umgås på finska, de tillhandahåller även finska tidningar. Det har under året varit en liten grupp som kommer och fikar och samtalar på finska. Verksamheten har hittills inte haft någon efterfrågan på liknande aktiviteter gällande övriga minoritetsspråk men avser att utarbeta en enkät ut till de seniorer som besöker nämndens träffpunkter för att kartlägga önskemål om ytterligare aktiviteter. Under året har flaggor köpts in för att på vård- och omsorgsboende och träffpunkter kunna uppmärksamma högtidsdagar.

Förvaltningen har under året haft som ambition att färdigställa en utbildning för medarbetare om nationella minoriteter och har sammanställt en informationsfolder tillsammans med berörda verksamheter. Det har under arbetets gång framkommit att det inte är information om lagstiftning eller de nationella minoriteterna som efterfrågas av verksamheterna. Behovet är snarare konkret och praktisk information om hur staden i övrigt arbetar, hur stadsdelen kan hantera situationer som uppstår och tillgång till uppdaterat informationsmaterial för Stockholm stad. Förvaltningen har försökt att sammanställa sådan information, men utan framgång. Frågan kommer att lyftas vidare till stadsledningskontoret och andra berörda förvaltningar i syfte att uppnå närmare samverkan.

Tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Nämnden arbetar i enlighet med stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning, se särskild rubrik under mål 1.4. Nämndens råd för funktionshinderfrågor har under året fortsatt att bidra med sin kunskap om, och erfarenhet av, funktionshinderperspektivet till nämndens arbete.

För att förbättra tillgängligheten har en inventering av Östermalms lekplatser och utegym genomförts. Arbetet med att tillgängliggöra fritidsverksamheten för unga med funktionsnedsättning omfattar både fysisk tillgänglighetsanpassning av lokaler och verksamhet anpassad för ungdomar med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning, intellektuell funktionsnedsättning och flerfunktionsnedsättning, se mål 2.4.

Motverka ålderism

Nämnden bedriver ett strategisk och förvaltningsövergripande arbete för att implementera stadens handlingsplan för äldrevänlig stad, där ett av de grundläggande perspektiven är att motverka ålderism. Ålderism innebär stereotypa föreställningar kopplade till en människas ålder och som kan leda till diskriminering. Fördomar om äldre kan till exempel komma till uttryck i överdrivet negativa bilder med betoning på den skröpliga ålderdomen, eller i överdrivet positiva bilder om det aktiva åldrandet. För att motverka ålderism krävs ett aktivt arbete med att identifiera förutfattade meningar, missförhållanden eller hinder som påverkar äldres levnadsförhållanden. Målgruppens inflytande i planering och uppföljning av nämndens utvecklingsarbete behöver också stärkas. Ett redan väl etablerat forum för målgruppsdialog är nämndens pensionärsråd. Under 2021 har rådets delaktighet och inflytande i utvecklingsarbetet utökats och vidareutvecklats, se mål 1.5.

Minskad klimatpåverkan

Målen i Stockholms stad miljöprogram samt förvaltningens miljö- och klimathandlingsplan bidrar till genomförandet av Agenda 2030. Nämndens arbete med att skapa trygga och inkluderande grönområden bidrar till mål 11, Hållbara städer och samhällen, samtidigt som det bidrar till mål 3, God hälsa och välbefinnande. Arbetet för att minska transporter och tjänstereor bidrar till mål 13, Bekämpa klimatförändringarna. Verksamheternas arbete med att minska energiförbrukningen, välja giftfria produkter samt öka återvinning och minska avfall, bidrar till mål 12, Hållbar konsumtion och produktion. Samtidigt har nämndens arbete med anpassning till nya klimatförutsättningar, som skyfall och värmeböljor, fortsatt under året. Nämndens arbete för att bevara och främja ekosystem och biologisk mångfald, motsvarar mål 15 i den globala agendan.

Konsekvenser av covid-19-pandemin

Förvaltningsövergripande

Krisledningen hade fram till och med juni avsatt tid för veckovisa avstämningar, tiden togs i anspråk vid behov. Från den 1 oktober upphörde stadens rekommendation om att arbeta hemifrån för dem som har möjlighet. Förvaltningen gjorde en plan för successiv återgång till arbetsplatsen. Med start i början av december har nya restriktioner åter införts successivt. Det innebär att förvaltningens krisledning åter aktiverades med regelbundna avstämningar och att

rekommendation om arbete hemifrån återinfördes.

Kommunikationen har hela tiden varit viktig. Kommunikation till medarbetare har uppdaterats kontinuerligt på bland annat intranät, i skriftlig månadsinformation och vid chefsforum. Kommunikationen med allmänheten sker via stadens webbplats, Facebook, annonsering och genom personalen i nämndens verksamheter. Seniorer på Östermalm har även informerats via postutskick och annonsering om de stödinsatser och aktiviteter som anordnats för dem.

Kommunikationen har också syftat till att motivera invånarna att följa råd och rekommendationer för att minska smittspridningen. Även det har skett via nämnda kanaler men också via anslag på platser där det varit viktigt att hålla avstånd och där det funnits risk för trängsel.

Förvaltningen har sedan pandemin startade arbetat för att ha en viss överkapacitet och överanställt inom kritiska verksamheter. Det gäller främst inom äldreomsorgen men även inom försörjningsstöd, stöd och service till personer med funktionsnedsättning och förskola. Förvaltningen har bemannat upp för att täcka såväl de kortsiktiga behoven, utifrån ökad sjukfrånvaro, som för att öka uthålligheten över tid. Närvarorapportering från samtliga verksamheter i egen regi har lämnats in till förvaltningen veckovis till och med juni. Syftet med närvarorapporteringen var bland annat att snabbt kunna ställa om personal vid behov, exempelvis inom förskolan.

Under 2021 har kostnader om 28,1 mnkr bokförts med aktivitetskod för ökade kostnader avseende covid-19. Merparten av dessa kostnader har varit för extrabemanning.

Tabell över upparbetade kostnader bokförda med aktivitetskod för merkostnader för covid-19.

Verksamhet	mnkr
Nämnd och förvaltning	0,0
Förskoleverksamhet	7,7
Verksamhet för barn, kultur och fritid	0,0
Äldreomsorg	18,9
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	1,3
Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri	0,1
Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder	0,1
Stadsmiljöverksamhet	0,0
Summa	28,1

Nämnd och administration

Nämndens sammanträden har under året till stor del hållits stängda för deltagande från allmänheten. I annonser inför möten har allmänheten istället uppmanats att skicka frågor till politikerna via e-post. Den som har lämnat ett medborgarförslag som ska behandlas på nämnden har fått ta del av förslaget till svar och möjlighet att lämna medskick innan svaret behandlas på nämnden. Från och med augusti direktsänds nämndens sammanträden via stadens videoplattform i syfte att tillgängliggöra sammanträdena digitalt. Nämndens möten i oktober, november och december hölls dock öppna för allmänheten med vidtagna åtgärder för att minska risken för smittspridning. För att minimera det fysiska deltagandet på nämndsammanträdena

har ledamöter, ersättare och tjänstepersoner under en stor del av året erbjudits möjlighet att istället delta på distans. Det fysiska deltagandet har periodvis begränsats till maximalt åtta personer enligt stadsövergripande riktlinjer.

Stödfunktionerna har kunnat upprätthållas under hela perioden. Smittspridning har minimerats genom att följa myndigheternas rekommendationer om ökat hemarbete, ändrade mötesformer och genom utökad städning av förvaltningskontoret.

Förskoleverksamhet

Fram till höstterminsstarten bedrev förskolorna i möjligaste mån utbildningen utomhus och i närområdet. Undervisningen fortgick under året, men under vårterminen inte på samma strukturerade, varierade och planerade sätt som vanligt. Under senare delen av höstterminen ökade sjukfrånvaron åter bland barn och personal. Vid hög personalfrånvaro har undervisningen tillfälligt prioriterats ned för att säkerställa omsorgsuppdraget. Det systematiska kvalitetsarbetet har fortsatt, men anpassats efter rådande förutsättningar.

Pandemin har inneburit en ökad utevistelse, vilket har medfört att utomhuspedagogiken utvecklats. Likvärdigheten i utevistelsernas innehåll har också ökat mellan förskolorna. På förskolegårdarna möter barnen både material och aktiviteter som i större utsträckning än tidigare bidrar till lek och lärande i meningsfulla sammanhang.

Besöksbegränsningarna har medfört att vårdnadshavarnas tillgång till förskolans lokaler och pedagoger har minskat, och därmed även deras insyn i utbildningen. Detta har påverkat resultaten i årets förskoleundersökning.

Under våren behövde förskolorna i allt större utsträckning ringa hem barn med symptom. Detta bidrog till en ökad stress hos både medarbetare och vårdnadshavare. Stressen ökade igen en bit in på höstterminen, då smittspridningen tog ny fart. När pandemirestriktionerna minskade, ökade smittorna generellt inom förskolorna för att kulminera under december med hög sjukfrånvaro som följd.

Personalfrånvaron har under hela året påverkat förskolornas förutsättningar. Frånvarande kollegor och arbete med vikarier under lång tid har ökat den upplevda arbetsbelastningen för både medarbetare och ledning. I samband med perioder av ökad smittspridning har medarbetarnas uthållighet prövats maximalt. Barnen har under året fått möta många nya vuxna, vilket ibland skapat en relationströtthet och en oro att komma till förskolan. Förskollärare och barnskötare har hela året arbetat särskilt med att upprätthålla en trygg vardag för barnen och deras vårdnadshavare i en orolig omvärld samt med att förmedla hopp och framtidstro.

Verksamhet för barn, kultur och fritid

Parklekarna och öppna förskolorna har sedan slutet av januari varit öppna med utomhusverksamhet. Alla planerade aktiviteter var fram till midsommar inställda, då det visat sig vara mycket svårt att begränsa antalet deltagare. Verksamheterna har under hela året, och utifrån de rådande restriktionerna, varit fortsatt mycket välbesökta. Att de öppna förskolorna bedrivits utomhus har fungerat utmärkt samt uppskattats av besökarna.

Fritidsverksamheten vid Humlanhuset har anpassats och blivit mer digital under perioden. På

så sätt har verksamheten kunnat vara tillgänglig trots färre öppna dagar på grund ombyggnation och rådande pandemi. Digitaliseringen har också bidragit till ökad synlighet vilket visat sig genom att nya besökare hittat till Humlanhuset. Samtidigt har kontakten med etablerade besökare kunnat bibehållas. Att kunna erbjuda fritidsverksamhet digitalt är en fortsatt ambition även efter pandemin för att kunna vara tillgänglig för ungdomar på flera arenor.

Äldreomsorg

Tidigt under året gavs de två första vaccinationsdoserna mot covid-19 på vård- och omsorgsboendena och under hösten även dos tre. Äldre med hemtjänstinsatser har erbjudits vaccination av vårdcentral. Beställarområdet och hemtjänstverksamheterna har varit behjälpliga med att underlätta processen för detta. Medarbetarna inom äldreomsorgens utförarverksamheter har erbjudits vaccination.

De öppna verksamheterna hade en stor tillströmning av besökare när de i våras öppnat upp för aktiviteter utomhus. Bedömningen är att pandemin har medfört en ökad upplevelse av ensamhet och isolering hos många seniorer. Under de perioder verksamheterna hållit stängt har därför det uppsökande och förebyggande arbetet förstärkts, bland annat genom telefonkontakt med enskilda samt genom att erbjuda kontakt via e-post och sociala, stödjande och vägledande samtal per telefon. Den funktionen kvarstår tillsvidare och även om den nu inte nyttjas i samma utsträckning som i början av pandemin bedöms den fortfarande fylla en funktion.

För att underlätta för boende på Rio vård- och omsorgsboende och deras anhöriga att hålla kontakt erbjuds möjlighet till digitala samtal. Detta var särskilt viktigt under besöksförbudet, men är fortfarande ett bra komplement.

Under första delen av året märktes en stor oro hos äldre och anhöriga gällande risk för smitta. I takt med att allt fler vaccinerats har fler äldre, många med omfattande omvårdnadsbehov som vårdats av anhöriga under pandemin, ansökt om insatser från äldreomsorgen. Antalet beviljade hemtjänststimmar och unika personer med hemtjänstinsatser liksom antalet platser på vård- och omsorgsboende har ökat under senare delen av året och motsvarar nu i stort sett läget innan pandemin.

Arbetsätt har påverkats genom att fysiska möten där det varit möjligt ersatts eller kompletterats med digitala. Biståndshandläggarna har under perioder haft kontakt med enskilda och närstående framförallt via telefon. De delar av verksamhetsuppföljningarna som normalt genomförs på plats hos entreprenörerna har ersatts med digitala möten.

Följsamheten till basala hygienrutiner och arbetet med source control har följts upp regelbundet. Arbetsättet med Tryggt mottagande återupptogs från och med mitten av mars efter att ha varit pausat under tiden teamets undersköterskor engagerades i arbetet med förstärkningsteam.

Socialtjänsten

Socialtjänstens arbete har fortsatt påverkats av pandemin och de restriktioner som följt av denna. Kontakten med personer som har, eller ansöker om, stöd har främst skett per telefon eller i digitala möten. För att kunna erbjuda adekvat stöd är relationsskapandet med den enskilde viktigt. Att inte träffa klienter fysiskt har därför varit en utmaning. De nya förutsättningarna har samtidigt bidragit till värdefull erfarenhet avseende tillgänglighet, delaktighet och flexibilitet. För att säkerställa kärnverksamheten har regelbundna riskanalyser gjorts.

Möjligheten till extraanställningar och vikarier har nyttjats för att säkra verksamheten i tider av ökad sjukfrånvaro.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Under våren noterades en ökning av ärenden gällande daglig verksamhet, boendestöd och hemtjänst. En tidig effekt av pandemin var att antalet ansökningar om dessa insatser minskade och ökningen innebar en återgång till läget före pandemin. Efter ett beslut av staden har brukare haft möjlighet att spara beviljade timmar för ledsagarservice och avlösarservice för att nyttja under en förlängd tidperiod. Därtill har en mer generös bedömning avseende beslut om turbundna resor samt hemtjänst i samband med hemgång från sjukhus tillämpats.

Många klienter har uppskattat möjligheten till digitala möten. Under hösten ökade andelen fysiska hembesök och verksamhetsbesök tillfälligt och mot slutet av året återgick flertalet möten till digital form. Vid varje tillfälle har en bedömning avseende mötesformen gjorts. De långsiktiga konsekvenserna av att inte kunna genomföra platsbesök och hålla fysiska möten i samma utsträckning som tidigare är svårbedömda.

För boende i LSS-bostäder har pandemin tidvis inneburit begränsningar i möjligheten att delta i egna aktiviteter utanför gruppboenden. På boendena har gemensamma aktiviteter erbjudits i form av exempelvis gympapass, bokklubbar och TV-spelkvällar. Arbetet med skyddsåtgärder har fortsatt och boende och medarbetare har erbjudits vaccinering.

Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri

De långsiktiga konsekvenserna av pandemin går ännu inte att överblicka. Psykisk och ekonomisk press på familjer och minskad tillgång till det naturliga nätverket kan ha bidragit till ökad risk att barn och ungdomar far illa. Antalet orosanmälningar under året ligger i nivå med föregående år.

Fältassistenternas förebyggande arbete har påverkats då de inte kunnat besöka skolor i samma utsträckning som tidigare år. Istället har uppdraget anpassats utifrån målgruppens förändrade behov och utomhusaktiviteter och läxhjälp har erbjudits.

På Odenplans ungdomsmottagning har kuratorerna upplevt att ungdomarnas problematik varit mer omfattande som en följd av kraven på social distans. Mottagningen har erbjudit både fysiska och digitala samtal vilket sannolikt bidragit till viss effektivisering avseende väntetider. För en del unga som upplevt ökad grad av ensamhet eller utsatthet under pandemin har det fysiska mötet varit värdefullt. För andra har det digitala fältet bidragit till ett ökat mod att prata om sin problematik. Möjligheten till digitala möten kan också ha underlättat för de unga som inte känner sig bekväma med att fysiskt ta sig till mottagningen. En viktig lärdom har därför varit att mottagningen fortsatt måste erbjuda olika mötesformer för att möta behoven utifrån den unges önskan och förutsättningar. I ett framtida utvecklingsarbete kan digitala möten vara en strategi för att nå fler unga killar. De är idag en underrepresenterad målgrupp vilket kanske kan förklaras av ett upplevt stigma att besöka en ungdomsmottagning.

Inom socialpsykiatri har noterats att en del klienter valt att avstå från insatser sannolikt med anledning av smittspridning. Att välja att avstå beviljade insatser, eller avvakta med sin ansökan, kan ge långsiktiga konsekvenser för individen. Det är för tidigt att dra slutsatser gällande

eventuella effekter. Antalet ärenden gällande missbruk har ökat under året jämfört med 2020. En möjlig förklaring är att personer som i pandemins inledning valde att avvakta med att söka hjälp, har kontaktat förvaltningen. Antalet anmälningar kopplade till missbruk har också ökat.

Fler har tagit kontakt med förvaltningens personliga ombud jämfört med tidigare år. Personligt ombud är en stödinsats för personer med psykisk funktionsnedsättning och fungerar bland annat som ett stöd i individens kontakter med olika myndigheter. Att fler söker stöd kan till viss del bero på att samhällets stödinsatser i allt högre utsträckning digitaliserats vilket inte självklart innebär en ökad tillgänglighet för målgruppen.

Ekonomiskt bistånd

Arbetslöshet är den vanligaste orsaken till behov av ekonomiskt bistånd. Under 2021 stärktes arbetsmarknaden och, sett över hela landet, är antalet arbetslösa inskrivna hos Arbetsförmedlingen på samma nivåer som före pandemin. För Östermalms del syns effekterna av detta genom att det skett en minskning av antalet hushåll som uppbär försörjningsstöd.

Arbetsmarknadsåtgärder

Trots en stärkt arbetsmarknad är långtidsarbetslösheten kvar på en högre nivå än innan pandemin. Det innebär att fler kan komma att vara i behov av försörjningsstöd under en längre tid. Att stötta de personer som står långt från arbetsmarknaden är en viktig uppgift för förvaltningen, Arbetsförmedlingen och Jobbtorg i samverkan och var för sig.

Nämndens arbete med att ordna feriejobbsplatser under året försvårades då verksamheter inom vård och omsorg och förskola inte hade möjlighet att erbjuda platser. Då staden valde att centralt upphandla, och fördela, platser överträffades dock nämndens mål avseende antalet unga som erbjöds ett feriejobb.

Stadsmiljöverksamhet

Pandemin har inneburit att besökstrycket i parker och grönområden har ökat ytterligare. För att minska trängseln och på så sätt minska risken för smittspridning har förvaltningen under året uppdaterat och fortsatt att stärka pandemirelaterad information vid lekplatser, utegym, plaskdammar och strandbad.

Trafikkontoret hade uppdraget att hålla ihop det övergripande analysarbetet och vidta åtgärder kring platser och tillfällen där det kunde uppstå trängsel under våren och sommaren. En kontaktperson utsågs på varje stadsdelsförvaltning och en lokal analys av platser, högtider och tidpunkter där det bedömdes finnas risk för trängsel inom varje stadsdelsområde togs fram.

Bedömning av nämndens interna kontroll

 Tillräcklig

Analys

Östermalms stadsdelsnämnd bedömer att den interna kontrollen under år 2021 varit tillräcklig. Bedömningen baseras på uppföljningen av förvaltningens operativa arbete, granskningar av externa utförare samt uppföljning av den egna interna kontrollen.

Väsentlighets- och riskanalysen, VoR, som genomfördes inför 2021 omfattade totalt 98 oönskade händelser kopplade till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdena. För oönskade händelser med ett riskvärde nio eller högre gäller att åtgärder ska tas fram. Förvaltningen utarbetade även åtgärder vid lägre riskvärden, där det ansågs relevant. Totalt 51 åtgärder för att minska risken för att de oönskade händelserna ska inträffa togs fram. Åtgärderna är av varierande karaktär. Det handlar både om åtgärder av förebyggande slag, genomföra utbildningsinsatser eller ta fram av rutinbeskrivningar exempelvis, och om att genomföra ytterligare kontroller. Samtliga åtgärder har genomförts som planerat under året, med ett undantag. Det handlar om att risk- och sårbarhetsanalys, RSA, inte genomfördes som planerat under 2021. Nämnden har däremot under året genomfört beredskapsplanering i flera omgångar och som följts upp löpande.

För samtliga oönskade händelser med riskvärde tolv eller högre gäller att de ska tas med i internkontrollplanen. Syftet med internkontrollplanen är att bedöma hur väl förvaltningens systematiska kontroller fungerar och ge nämnden underlag för att bedöma om den interna kontrollen är tillräcklig. Årets internkontrollplan innehåller sju processer med tillhörande arbetsätt och kontroller. I bilaga 7 redovisas resultatet av uppföljningen av internkontrollplan 2021.

Systematiskt kvalitetsarbete

Arbete med kvalitetsutveckling och ständiga förbättringar

I nämndens uppföljningsrapporter lyfts goda exempel från verksamheterna fram under alla fullmäktiges mål för verksamhetsområdena. Verksamheterna tar i sin tur del av andras goda exempel på effektiva och innovativa arbetssätt genom att omvärldsbevaka både inom och utanför staden. Nämnden uppmuntrar sina verksamheter att delta i kvalitetsutmärkelsen, stadens årliga pris för att uppmärksamma och belöna framgångsrik verksamhetsutveckling. Stöd- och serviceenhetens beställarenhet deltog 2021.

Förskola

Läroplanen ställer inte bara krav på rektor utan även på förskollärare och arbetslag gällande uppföljning, utvärdering och utveckling i syfte att förbättra utbildningen och därmed öka måluppfyllelsen. För att kunna stötta och vägleda medarbetarna i det systematiska kvalitetsarbetet krävs att rektor har insyn i, och kunskaper om, den utbildning som sker. Rektorerna och deras biträdande rektorer har därför under året fortsatt sitt verksamhetsnära arbete med uppdragsfokuserade dialoger, uppföljningar och återkopplingar som gör skillnad och motiverar

medarbetarna. Under året har också ett kompetenshöjande utvecklingsarbete kring kunskaper om det systematiska kvalitetsarbetet inletts. Utgångspunkten har bland annat varit att ökade kunskaper och ökad förståelse ska bidra till att det systematiska kvalitetsarbetet upplevs som meningsfullt av medarbetarna. I denna strävan har betoningen lagts på det systematiska kvalitetsarbetets utvecklande del och hur den praktiskt kan ske genom prövande och omprövande under kollegiala lärandeformer. Just arbetet med det kollegiala lärandet kommer att vidareutvecklas under kommande verksamhetsår. Se även bilaga 5, Östermalms kommunala förskolors kvalitetsrapport.

Socialtjänst

Socialtjänstens verksamheter i egen regi, entreprenaderna och verksamheter upphandlade enligt LOV, har följts upp enligt plan. Uppföljningarna görs utifrån socialförvaltningens underlag som baseras på Socialstyrelsens föreskrift om kvalitetsledningssystem samt förfrågningsunderlag och uppdragsbeskrivningar. Uppföljningarna har kompletterats med platsbesök, granskning av dokumentation, granskning av avvikelser och genomgång av verksamhets- och kvalitetsberättelser. Resultatet för verksamheter i egen regi och entreprenader har redovisats till nämnden. Resultatet för verksamheter enligt LOV har redovisats i stadens webbaserade system.

Socialtjänsten arbetar med avvikelser inklusive lex Sarah. Klagomål, synpunkter och beröm registreras och åtgärdas i enlighet med förvaltningens rutiner. Fem rapporter i enlighet med bestämmelserna om lex Sarah har upprättats och utretts. De rapporterade händelserna har resulterat i förslag på åtgärder som bidragit till utveckling av verksamheten.

Socialtjänstavdelningens enheter arbetar med egenkontroller utifrån Socialstyrelsens föreskrift om kvalitetsledningssystem, SOSFS 2011:9. Egenkontroll görs bland annat av dokumentation, genomförandeplaner, barnkonsekvensanalyser och utredningstider. Det sker exempelvis genom kollegiala kvalitetsobservationer och granskningar.

Äldreomsorg

Verksamheter i egen regi, på entreprenad och verksamheter upphandlade enligt LOV följs upp enligt stadsgemensam uppföljningsmodell. Uppföljningarna görs av utvecklingssekreterare, dietist, medicinskt ansvarig sjuksköterska, MAS, och medicinskt ansvarig för rehabilitering, MAR. Uppföljningen omfattar områden som till exempel bemanning, dokumentation, kvalitetsledningssystem och platsbesök i verksamheterna. Med anledning av pandemin har platsbesöken under 2021 till stor del ersatts med digitala möten. Uppföljningar av egen regi och entreprenader redovisas till stadsdelsnämnden, uppföljning av LOV-verksamheter redovisas till äldrenämnden.

MAS har regelbunden kontakt och avstämning med verksamheterna angående följsamhet till riktlinjer och regler på hälso- och sjukvårdens område. Verksamheter med hälso- och sjukvårdsansvar upprättar årligen en patientsäkerhetsberättelse med beskrivning av vad verksamheten har gjort för att identifiera, analysera och så långt som möjligt minska risker i vården, och för att minimera antalet tillbud och negativa händelser. MAS och MAR skriver patientsäkerhetsberättelse på aggregerad nivå för hela stadsdelen. Samtliga patientsäkerhetsberättelser redovisas till nämnden.

Äldreomsorgens verksamheter har rutiner och arbetssätt för hur oönskade händelser inklusive lex Sarah och lex Maria, avvikelser, klagomål och synpunkter ska hanteras. Under året har tio lex Sarah rapporter och en lex Maria anmälts. Avvikelser, oönskade händelser samt synpunkter och klagomål analyseras samlat och tillsammans med annan information på enheten. Utifrån analysen vidtas åtgärder både för att lösa problem och för att förebygga att något liknande ska inträffa igen. Under 2021 har åtgärderna bland annat avsett framtagande eller revidering av rutiner, kompetenshöjande insatser och översyn av enheternas interna mötesformer för att säkerställa informationsöverföring. Identifierade risker lyfts i nämndens väsentlighets- och riskanalys och ligger till grund för framtagande av interna kontroller och åtgärder.

Varje enhet genomför under året egenkontroller. Avdelningen har påbörjat ett förtydligande av enheternas egenkontroller, och arbetet fortsätter under 2022. Under 2021 har avdelningen fortsatt arbeta med att stärka det interna analysarbetet där enheterna strukturerat analyserar sin verksamhet inför framtagande av mål, indikatorer och aktiviteter i verksamhetsplanen.

Redovisning av inkomna synpunkter och klagomål

Inkomna synpunkter och klagomål har behandlats i enlighet med förvaltningens rutin.

Verksamhetsområde	Totalt antal 2020 (varav beröm)	Totalt antal 2021 (varav beröm)
Förskola och parklek	141 (48)	169 (38)
Socialtjänst	35 (2)	29 (2)
Äldreomsorg	79 (4)	82 (3)
Parkmiljö	406 (40)	272 (31)

Förskola och parklek

Året har, i likhet med 2020, präglats av pandemin vilket märks bland de synpunkter och klagomål som inkommit. Synpunkterna har fortsatt handlat om frågor och funderingar kring smitta bland barn, personal och familjer och de rekommendationer som finns. Hög sjukfrånvaro bland personalen har resulterat i många vikarier. Detta har lett till synpunkter och frågor om hur förskolorna säkerställer att barnen har personal som de känner sig trygga med. Även verksamhetsförändringar har föranlett vissa synpunkter och klagomål. Under perioden har det även inkommit beröm gällande personalens bemötande av barn och vårdnadshavare.

Utöver ovannämnda synpunkter och klagomål har under året elva anmälningar om kränkande behandling av barn anmälts och utretts av rektor. Två av anmälningarna har gällt kränkningar mellan barn och de övriga har gällt vuxens kränkning av barn. Av de nio övriga anmälningarna har sex berört en och samma vuxen. Av de totalt elva anmälningarna har det i två fall inte kunnat konstateras någon kränkning.

Socialtjänst

De synpunkter och klagomål som har registrerats rör främst handläggning av ärenden, klientens upplevelse av bemötandet och förvaltningens tillgänglighet. Avvikelser gällande samverkan med aktörer inom hälso- och sjukvården har också registrerats. I två fall har beröm inkommit.

Alla klagomål har utretts av berörd verksamhet i syfte att synliggöra och komma tillrätta med

eventuella brister. Frågor gällande rättssäkerhet i handläggning, ett gott bemötandet och god tillgänglighet är centrala i förvaltningens förbättringsarbete. I alla ärenden, där anmälaren inte önskat var anonym, görs en individuell återkoppling.

Synpunkter och klagomål utgör ett viktigt underlag i ett förbättringsarbete. Under året registrerades något färre inkomna klagomål och synpunkter jämfört med 2020. Arbetet med att utveckla avvikelshantering kommer att fortgå under 2022.

Äldreomsorg

Totalt 82 synpunkter och klagomål har inkommit, varav tolv avser biståndsbedömning. De handlar främst om bemötande, avgifter, handläggning och information. 29 klagomål avser vård- och omsorgsboenden. Dessa handlar främst om bemötande, kvalitet på insatser, kommunikation, vårdhygien och medicinhantering. 33 klagomål avser hemtjänst och handlar främst om bemötande, uteblivna insatser och kvalitet på utförda insatser. Övriga inkomna klagomål och synpunkter rör korttidsboende, hemsjukvård, vårdcentral och slutenvård. Alla klagomål har utretts av berörd verksamhet i syfte att synliggöra och komma tillrätta med eventuella brister. Det beröm som inkommit gäller öppna mötesplatser, beställarområdet och hemtjänst.

Parkmiljö

Totalt har 1 359 ärenden, varav 272 klagomål, har inkommit under året. Många synpunkter rör slitage på lekutrustning, utegym och underhåll i parkerna generellt. Detta kan till viss del bero på det höga besöksstrycket i parkerna på Östermalm, som dessutom har blivit högre i samband med den pågående pandemin då många stannar hemma i större utsträckning och förlägger aktiviteter som tidigare genomfördes inomhus, utomhus i parkerna. Det ökade besöksstrycket i parkerna har också lett till att spänningen mellan olika intressegrupper som använder parkerna har ökat. Många inkomna synpunkter är därför klagomål på att ordningsregler i parkerna inte hålls, exempelvis gällande lösspringande hundar eller att elsparkcyklar körs i park.

Antalet synpunkter har minskat något jämfört med föregående år. De senaste åren, fram till 2021, har det varit en stor ökning av inkomna synpunkter för varje år, en trend som nu ser ut att ha planat ut. Den stora ökningen de senaste åren, som är en trend i staden i stort, kan delvis bero på en ökad användning av det digitala verktyget Tyck till, där allmänheten kan lämna synpunkter på den offentliga miljön.

Totalt antal inkomna ärenden i Tyck till

Kategori	Antal 2021 (antal 2020)
Fråga	428 (433)
Klagomål	272 (406)
Felanmälan	536 (533)
Beröm	31 (40)
idé	92 (112)
Totalt	1359 (1524)

Arbete för att främja innovationer, samarbete med externa parter och akademi

Nämnden verkar för att främja innovationer, innovativa arbetssätt och samarbete med externa parter. Samverkan med akademi, näringsliv och civilsamhälle beskrivs närmare under mål 1.2, 2.1 och 2.4. Samverkan sker även inom ramen för kärnverksamheten.

Äldreomsorgen har under året samarbetet med Enskede- Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd och deras Verklighetslabb. Verklighetslabbet testar och validerar produkter, arbetssätt och tjänster som kan bidra till att utveckla framtidens äldreomsorg. Äldreomsorgens avdelningschef ingår i Verklighetslabbets styrgrupp tillsammans med representanter från Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning, äldreförvaltningen, stadsledningskontoret, KTH, Karolinska Institutet och Södertörns högskola.

Äldreomsorgen samverkar även med, och tar del av resultat från, Stiftelsen Stockholms läns äldrecentrum, stadens FoU-enhet inom äldreområdet. Bland annat har de engagerats för att utvärdera nämndens satsning på språkstöd på arbetsplatsen. Vidare har äldreomsorgen under 2021 deltagit i stadens och KTHs gemensamma vetenskapliga råd kopplat till utvecklingsområden som identifieras i stadens handlingsplan för en äldrevänlig stad.

Äldreomsorgen fick i slutet av året en utmaning antagen till Openlabs kurs på mastersnivå våren 2022. Utmaningen handlar om att bryta utanförskap och ensamhet för äldre och knyter an till handlingsplanen för en äldrevänlig stad. Openlab arbetar med innovation och ingående organisationer är Stockholms stad, Region Stockholm, KTH, Stockholms universitet, Södertörns högskola och Karolinska Institutet.

Förskolans samarbete med högskola och universitet inom ramen för utvecklingen av den verksamhetsförlagda utbildningen för lärarstudenter har fortsatt under året. Den är en del av förskolornas strategiska utvecklingsarbete och bidrar till att kvalitetssäkra den egna verksamheten och skapar en bas för rekrytering av förskollärare. Socialtjänsten och äldreomsorgen har av samma skäl fortsatt att tillhandahålla praktikplatser för socionomstudenter.

Parkmiljöavdelningen bevakar kontinuerligt forskning och utveckling inom området, bland annat kring utveckling av mer miljövänlig och slittålig beläggning i park. Nämnden har samverkat med civilsamhället genom att exempelvis erbjuda idrottsföreningar och skolklasser möjlighet att vara med och plocka skräp i parker. Andra exempel på samverkan med civilsamhället är brukaravtalen för skötsel av vissa platser i parkerna och vid stadsodling.